

Opłata pocztowa uszczona ryczałtem.

ILUSTROWANA

REPUBLIKA

Rok VI

ŁÓDŹ, SOBOTA, 8 GRUDNIA 1928 ROKU.

CENA NUMERU 35 GROSZY.

Nr. 339

Życie króla Jerzego uratowane.

To zaciętej walce ze śmiercią król powraca powoli do zdrowia. — Księżę Walji przybywa w środę do Londynu.

LONDYN, 7 grudnia.

Fachowe pisma medyczne ogłaszają za zgodą przybyłych lekarzy królewskich obszernie sprawozdania o przebiegu choroby króla Jerzego.

W sprawozdaniach tych wybitni lekarze stwierdzają, iż

SILY ODPORNE CIAŁA ZYSKAŁY JUŻ PRZEWAGĘ NAD CHOROBA, a dalszy przebieg choroby i wyzdrowienia jest tylko kwestją cierpliwości i czasu. Równocześnie stwierdza się, że **STAN ZDROWIA KRÓLA BYŁ W CIĄGU 6 DNI BARDZO GROŹNY.**

LONDYN, 7 grudnia.

(Agencja Telegraficzna „Express“)
Księżę Walji przybywa do Suezu dziś wieczorem. Uda się on natychmiast po ciągami specjalnym przez Kair do Aleksandrii, gdzie wsiądzie na pokład jednego z krążowników angielskich „Frobisher“ lub „Enterprize“. Do Brindisi księżę Walji przybędzie w poniedziałek.

Komorne od mieszkań jednoizbowych będą wzrastać co miesiąc o 6 procent.

Warszawski korespondent „Republiki“ (B) telefonuje:
Na posiedzeniu sejmu komisji prawnej rozpatrzone wczoraj wnioski P.P.S. o wstrzymanie z dniem pierwszego stycznia 1929 r. dalszego ustawowego wzrostu komornego od mieszkań jednoizbowych. Po dłuższej dyskusji komisja wnioski ten odrzuciła. Skutkiem tego komorne od mieszkań jednoizbowych w dalszym ciągu będzie wzrastać o kwotę 6 proc.

Premier Bartel w Belwederze.

Wczoraj w poł. premier Bartel przyjął adiutanta marszałka Piłsudskiego pułk. Prystora poczem udał się do Belwederu gdzie spędził na rozmowie z marszałkiem Piłsudskim 20 minut.

Po powrocie do prezydium rady ministrów pan premier przyjął szefa departamentu sprawiedliwości M. S. Wojsk. gen. Danca, prezesa najwyższego sądu wojskowego gen. Krzemieńskiego, a następnie ministra spraw wewn. gen. Składkowskiego. W kołach politycznych przypuszczają, iż powyższa konferencja premiera Bartla stoi w ścisłym związku z tajemniczym zabójstwem żandarma Koryzmy na tarasie pałacu Belwederu.

Prez. Ziemięcki u premiera Bartla.

Warszawski korespondent „Republiki“ (B) telefonuje:

Premier Bartel przyjął wczoraj prezydentów miasta Warszawy inż. Słomińskiego oraz prezydenta Łodzi pośta Ziemięckiego, którzy w imieniu związku miast złożyli premierowi Bartlowi obszerny memoriał, dotyczący decyzji radców wszystkich magistratów polskich w sprawie rozwoju miast.

MUSSOLINI ODDAŁ DO JEGO DYSPOZYCJI SPECJALNY POCIĄG KRÓLEWSKI.

Podróż z Brindisi do Calais będzie trwała trzydzieści kilka godzin. W ten sposób

Nowa pożyczka budowlana będzie emitowana dopiero na wiosnę.

Warszawski koresp. „Republiki“ (B) telefonuje:

W uzupełnieniu wczorajszej wiadomości o uchwaleniu przez radę ministrów projektu ustawy o 100-miljonowej pożyczce wewnętrznej na cele budowlane dowiadujemy się nowych szczegółów. Uchwalenie ustawy przez sejm i senat, a następnie przygotowania do wypuszczenia emisji nie będą w każdym razie załatwione tak szybko, ażeby pożyczka mogła się ukazać wcześniej niż w połowie wiosny nadchodzącego roku. Początkowo ma nastąpić emisja nie całej sumy jednocześnie, ale tylko 50 mil. zł.

Wypuszczenie pożyczki i termin jej wypuszczenia pozostaje w ścisłej zależności z wynalezieniem nowych środków finansowych na przeprowadzenie kampanii budowlanej roku 1929.

Z kwoty przeznaczonej na rok b. pozostaje zaledwie 10 mil. zł.

Według opinii kompetentnych czynników na rok przyszły potrzeba będzie co najmniej 100 mil. zł. Pożyczka w tej formie jest konieczna ze względu na to, iż uzyskanie w roku nadchodzącym na cele budowlane funduszy drogą upłaśniania listów zastawnych i obligacji nie będzie możliwe.

Ministerstwo skarbu stwierdza, że wypuszczona poprzednio pożyczka wewnętrzna budowlana miała bardzo wielkie powodzenie o czem najlepiej świadczą jej obecny kurs giełdowy.

W tym stanie rzeczy projekt nowej

sośb
PRZYJAZD KSIĘCIA WALJI DO LONDYNU BĘDZIE MOGŁ NASTĄPIĆ WE ŚRODĘ.

Trzeci syn króla Jerzego, księżę Glou-

cester jest oczekiwany w Kapsztadzie w ciągu dnia dzisiejszego. Dziś wieczorem odpłynie on na pokładzie parowca „Castle of Barmora“ do Anglii.

LONDYN, 7 grudnia.

(Agencja Telegraficzna „Express“)

Po ostatnich biuletynach lekarskich w kołach dworskich ZAPANOWAŁ OPTYMISTYCZNY NASTRÓJ CO DO DALSZEGO PRZEBIEGU CHOROBY KRÓLA JERZEGO. W każdym jednak razie minie czas dłuższy nim nastąpi zupełne wyzdrowienie.

Budżet prezydenta Rzeczypospolitej przyjęty przez komisję budżetową sejmu.

Na wstępie dzisiejszego posiedzenia sejmowej komisji budżetowej poseł Czapliński zapytał przewodniczącego o ustalenie programu prac na parę dni naprzód. Przewodniczący Byrka odpowiada, że zamierza dziś załatwić budżet ministerstwa pracy i opieki społecznej.

Dalszy ciąg obrad odbyłby się ewentualnie w poniedziałek rano, dokończony budżet ministerstwa reform rolnych, popołudniu w poniedziałek budżet ministerstwa rolnictwa, we wtorek ministerstwa spraw zagranicznych i poczty, a dnia 12 lub 13-go ministerstwa przemysłu i handlu.

Z kolei poseł Bitner zreferował budżet Prezydenta Rzeczypospolitej. Dochody przewidywane są w wysokości 275.160, a wydatki 3.802.600, dochody zwiększyły się o 55.000, a wydatki o 475.000 w porównaniu z r. ub. W porównaniu z Czechosłowacją budżet jest u nas mniejszy, gdyż w Czechosłowacji wydatki wynoszą 4.600.000. Uposażenie Prezydenta wynosi 240.000, w Czechach wyższe jest o 20.000. Mówca omawia poszczególne pozycje budżetu i uważa, że przedłożony preliminarz jest wygórowany.

Wszystkie pozycje są uzasadnione i dlatego proponuje przyjęcie budżetu z je-

dną tylko zmianą, mianowicie nazwy „fundusz dyspozycyjny P. Prezydenta Rzeczypospolitej“ na „fundusz do rozporządzenia P. Prez. Rzeczypospolitej“, gdyż uważa, że poprzednia nazwa ma charakter w innych resortach politycznych. Na zapytanie, czy dochód z bile- tów na zwiedzanie Wawelu idzie na restaurację Wawelu, wiceminister Grodyński odpowiada, że wydatki na Wawel są prelininowane w budżecie ministerstwa W. R. i O. P. i wynoszą o wiele więcej. Poseł Kwapiński zaznacza, że nie ma zastrzeżeń przeciwko przyjęciu tego budżetu.

Mówiac o dożynkach w Spale, poseł wyraża zdanie, iż nie było należytej troski o potrzeby ludności, która przybyła na dożynki. Wspominając o przemówieniu, wygłoszonym przez p. Prezydenta w czasie dożynek, mówca dopatruje się w nim pewnych akcentów politycznych, przeto prosi, aby unikano wciągania osoby P. Prezydenta na tereny polityczne. Po przemówieniu posła Woźnickiego, który oświadczył, że powróci do poruszanej przez posła Kwapińskiego sprawy, przy budżecie odpowiedniego ministra, preliminarz budżetowy P. Prezydenta przyjęto bez zmian.

Nowe premje dla eksporterów włókienniczych

Rząd zwiększa stawki zwrotu ceł przy wywozie wyrobów włókienniczych.

Warszawski korespondent „Republiki“ (B) telefonuje:

W konsekwencji starań rządu o zwiększenie eksportu wyrobów włókienniczych z Polski dowiaduje się, iż wydane zostało rozporządzenie wspólne ministrów skarbu, przem. i handlu i rolnictwa noszące datę 3 listopada 1928 r., KTÓRE ZWIĘKSZA STAWKI ZWROTU CEŁ PRZY WYWOZIE GOTO- WYCH WYROBÓW WŁÓKIENNICZYCH.

Jak wiadomo, chodzi tutaj o zwrot cła opłaconego przy sprrowadzaniu z zagranicy surowców dla wytworzenia tych materiałów. Poprzednie rozporządzenie noszące datę 4 kwietnia roku b. daje częściowy zwrot opłat celnych przy eksporcie, a rozporządzenie obecne szczegól- nio wywyższa poszczególne pozycje

— zwiększa je w porównaniu z rozporządzeniem poprzednim, wygląda to następująco:

Za wywiezienie 100 kg. tkanin bawełnianych białych wedle starego rozporządzenia

ZWRACANO EKSPORTEROWI 2 ZŁ., WEDŁUG NOWEGO ROZPORZĄDZENIA 3 ZŁOTE. ZA WYWÓZ 100 KG. TKANIN BAWELNIANYCH KOLOROWYCH DAWNIEJ ZWRACANO 43 ZŁ., A OBECNIE 51 ZŁ. 50 GR.

Za wywiezienie 100 kg. tkanin wełn. kolorowych dawniej zwracano 82.50, obecnie 95 zł. Za wywóz 100 kg. tkanin półwełnianych kolorowych dawniej 63 zł., obecnie 69.30 zł. Za wywóz 100 kg. wyrobów dzianych bawełnianych białych dawniej 2 zł., obecnie 3 zł.

Za wywóz 100 kg. wyrobów dzia-

nych bawełnianych dawniej 2 zł., obecnie 3 zł. Za wywóz 100 kg. wyr. dzianych wełnianych kolorowych dawniej 43 zł., obecnie 51.50 zł. Za wywóz 100 kg. wyrobów dzianych półwełnianych dawniej 82.50 zł., obecnie 95 zł.

Za wywóz 100 kg. wyrobów dzianych półwełnianych kolorowych dawniej 63 zł., obecnie 69.30 zł.

Oprócz tego rozporządzenia wprowadzono zwrot stawek za wywóz 100 kg. wyrobów dzianych jedwabi sztucznych kolorowych 51.50 zł. i za wywóz 100 kg. wyrobów dzianych ojedwabnych kolorowych 51.50. Nowe rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 12 b. m. Jednocześnie uchylone zostało rozporządzenie ministrów skarbu, oraz przem. i handlu z dnia 6 sierpnia r. b.

„SOLALI” Kalka maszynowa (do maszyn do pisania). CARBON-PAPER

niedoścignionej jakości.

Obowiązkiem każdego obywatela jest dawać pierwszeństwo wyrobom krajowym, przewyższającym pod względem jakości także zagraniczne. Do nabycia we wszystkich pierwszorzędnych składach papieru i materiałów piśmiennych.

LUONA

Dziś i dni następnych!

Wielka orkiestra symfoniczna pod kier. Teodora Rydera.

Nadkobieta

W roli Moskiewskiej fancerki Teszy

MARJA KORDA

MARJA KORDA daje kreację tak poważną, żywą, prawdziwą, a przytem pełną uroku i poezji — że należy uchylić czoła przed tą wielką artystką, umiejącą w swą rolę wlać duszę, wcielić się w nią każdym fibrem swojej przebogatej indywidualności.

Dziś i jutro od godz. 12-ej do 3-ej pp. wszystkie miejsca po 50 groszy i 1 złoty.

Film sięgający do tajników duszy ludzkiej, problem między miłością a macierzyństwem, rozwiązany zdradą.

DZIŚ I JUTRO

wystawa dywanów i materiałów meblowych

L. TRAJSTMAN, Piotrkowska 81

Polecam obejrzeć.

Dziś i dni następnych!

Passe-Partout i bilety ulgowe nieważne.

„NIEWOLNICA DEMONA”

Fascynujący dramat w wykonaniu 3 potęg filmowych

Pawła Wegerera Iwana Petrovića Alice Terry.

Orkiestra pod dyr. R. Kanfora.

Dziś i jutro początek o godz. 12-ej. — Ceny miejsc na I-szy seans 50 groszy.

Zarząd Telefonów Łódzkich P.A.S.T.

niniejszym podaje do wiadomości, że od poniedziałku dnia 10 grudnia r. b. Zarząd, Kasa i wszystkie biura przeniesione zostaną z dotychczasowego lokalu przy ul. Przejazd 38 do gmachu spółki przy ul.

Al. T. Kościuszki 12.

Wszyscy interesanci P.A.S.T.-ej przyjmowani będą zatem od poniedziałku już w nowym lokalu Al. T. Kościuszki 12 w godz. jak dotychczas od 9 do 14-ej.

Tamże należy kierować wszelką korespondencją.

JADALNIE

**GABINETY MĘSKIE
SYPIALNIE**

z czeczoty, wierzby, brzozy, drzewa dębowego, różanego politurowanego, orzechu kaukaskiego oraz z wszelkich innych drzew szlachetnych.

Kupisz najtaniej

za gotówkę lub na dogodnie spłaty
w **FABRYCE MEBLI**

S. Salomonowicz i S-ka

Narutowicza 13, tel. 37-60.

Długoletnia gwarancja

Najnowsze wzory wiedeńskie.

Najlepsze radjo-odbiorniki

ŁÓDZKA FABRYKA RAJOTECHNICZNA

Łódź,

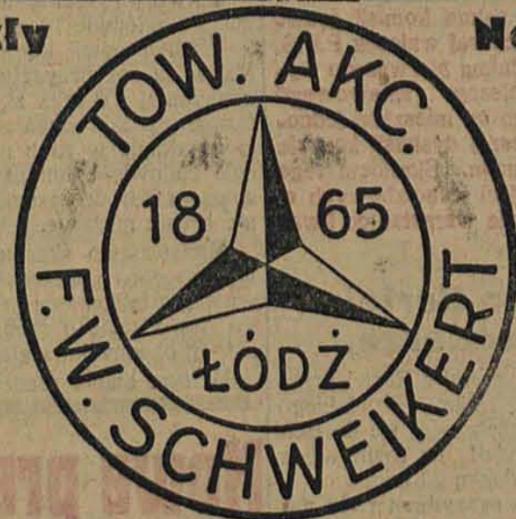
Kilińskiego 134

Tel. 6900.

Nadeszły

Nadeszły

KALOSZE

SNIEGOWCE

Sprzedaż hurtowa i detaliczna w składach fabrycznych wyrobów gumowych

B. BOY i S-ka

Łódź, Piotrkowska 154 (nowy gmach) tel. 41-96,
Warszawa, Senatorska 31, tel. 505-54, 209-32.

Na gwiazdkę!

Automatyczne chłodnie elektryczne

„FRIGIDAIRE”

Wyrób General Motors Company.

NIEBĘDNE W KAŻDEM NOWOCZESNEM GOSPODARSTWIE.

Obejrzeć można w ruchu:

„ELIBOR”, Sp. Akc. Handl.-Przem. Łódź, Kilińskiego 70, tel. 172.

CHERYS Wody kwiatowe 90%
sa modne i subtelne

ŻYCIE, ŚMIERĆ I WYBORY.

Przed kilku dniami w parlamencie angielskim burzą oklasków powitane było oświadczenie, złożone przez posła Clynes, w imieniu Partji Pracy, iż klasa robotnicza będzie się czuła szczęśliwa, jeśli król Jerzy powróci do zdrowia.

Pisząc o ustroju monarchistycznym w Anglii, kilkakrotnie już podkreślaliśmy, że odpowiada on istotnie potrzebom psychicznym i konstytucyjnym narodu angielskiego, że nawet skrajne stronnictwa lewicowe nie występują nigdy w praktyce przeciwko ustrojowi monarchistycznemu, gdyż jest on i wygodny, i bezpieczny, i tani, a przytem w niczem nie ogranicza wpływu demokracji na bieg spraw państwowych.

Oświadczenie posła Clynes posiada w momencie obecnym jeszcze jedno znaczenie, o którym w Anglii się nie pisze, ale powszechnie się myśli. Dziś nikt bardziej nie tęskni do królewskiego wyzdrowienia niż właśnie Partja Pracy. W najbliższym czasie mają się odbyć wybory do Izby gmin. Gdyby nastąpiła śmierć króla i naród przywdział żałobę, gdyby później odbyła się intronizacja o-

becnego ks. Walji i związane z nią uroczystości, nie ulega najmniejszej wątpliwości, że w całym kraju podniosłaby się ogromnie temperatura uczuć monarchistycznych. Już dziś na każdej stronie dziennika angielskiego widzimy fotografie obecnej pary królewskiej z najrozmaitszych epok i w najrozmaitszych strojach. Obok widnieją podobizny zasmuczonej twarzy to księcia Walji, to księcia Yorku, to żonów księżniczki Mary. Nie trzeba dodawać, że wszystko to jest na ręce partji konserwatywnej, która na sztandarze swoim wypisane ma przywiązanie i popieranie domu królewskiego, kultywowanie tradycji. I aczkolwiek socjaliści, a tembardziej liberałowie nigdy przeciwko monarchji, a szczególnie przeciwko każdorazowemu panującemu nie występował, jednak pojęcie obrońców monarchizmu związane jest ze stronnictwem konserwatywnem.

Znawcy politycznej psychiki angielskiej twierdzą, że na włosku wisi obecnie nie tylko życie króla, ale i losy kraju w ciągu najbliższych lat. Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że gdyby król

Jerzy umarł obecnie, zwycięstwo konserwatystów jest absolutnie pewne, gdy tymczasem w innym wypadku znajduje się ono pod wielkim znakiem zapytania i wszyscy dotychczas byli pewni, że koalicja socjal-liberalna obejmie rząd Zjednoczonego Królestwa w najbliższym czasie.

Tak niekiedy wpływają na losy narodów drobne wypadki, doprawdy nieistotnej wagi...

Istnieje kraj w Europie, gdzie słowo „demokracja“ jest w pogardzie i poniżeniu. Tym krajem są Włochy. I oto prasa włoska z dziwnym przekąsem pisze dziś o stosunkach angielskich i wywodzi, że to demokratyczne powszechne głosowanie musi mieć swoje „ale“, jeśli wyniki wyborów są zależne od zjawisk nie mających nic wspólnego z polityką.

Przed kilku laty wybory angielskie zostały zdecydowane na korzyść konserwatystów przez podstęp. W przeddzień wyborów ogłoszony został fałszywy podobno list Zinowjewa, niestety nie kompromitujący Partji Pracy. Efekt

był piorunujący. Konserwatyści odnieśli zwycięstwo, na całej linii bijąc labourzystów i liberałów, i z nikim nie dzieląc się władzą. Obecnie jest prawie do wiadomości, że list był sfalszowany dla celów wyborczych i nawet wymieniają nazwiska tych ludzi, którzy tak świetnie przysłużyli się partji Baldwina...

Prasa faszystowska podkreśla, że w ustrojach opartych na demokratycznym prawie wyborczym, niekiedy przez bardzo długi okres czasu rządy stoją pod znakiem przypadku, dopóki nie zjawi się jakiś czynnik ludzki, stojący powyżej prawa i zwyczajów, który umie wyłamywać się ponad poziom i poprowadzić państwo ku właściwym jego celom. Wtedy jednak moment ten nie mieści się w kategoriach demokracji, a już to samo pod znakiem zapytania stawia jej istotę.

Tak myśli prasa faszystowska. Łatwo jej krytykować sąsiada, łatwo wyłączać ujemne strony największej demokracji w Europie — Anglii, ale jak niezwyczajnie trudno jest doirzeć żdźbło we własnym oku!...

R.

Czy Kosowski jest mordercą?

Koryzma chciał się bronić.—Odlew gipsowy nie odpowiada stopom Kosowskiego.—Sledztwo prowadzi żandarmerja i sędzia Luksenburg.

Sledztwo w sprawie tajemniczych strzałów w parku Belwederskim prowadzone jest z całą energją zarówno przez żandarmerję pod kierunkiem pułkownika Piątkowskiego jak i przez instancje cywilne śledcze pod zwierzchnictwem sędziego p. Luksenburga. Dochodzenia te, prowadzone w niesłychanie trudnych warunkach, krok za krokiem ustalają coraz to nowe szczegóły zbrodni. W parku Belwederskim odbywają się codziennie wizje lokalne i badania terenu.

Sekcja zwłok.

Po dokonaniu oględzin miejsca i sfotografowaniu zwłok, ciało ś. p. st. żandarma Franciszka Koryzmy przewieziono do prosektorjum szpitala Ujazdowskiego, gdzie w obecności naczelnego prokuratora wojskowego gen. bryg. d-ra Dańca, jego zastępcy gen. brygady Mecnarowskiego i podpułk. d-ra Zielińskiego dokonano sekcji zwłok.

Wynik tej sekcji spowodował potrzebę zbadania przez rzeczoznawcę rusznikarza czy kula, od której śmierć poniosł wartownik, pochodziła z rewolweru, znalezionego przy Kosowskim.

Ekspertyza rusznikarska.

Ekspertyza rusznikarska nie może dotychczas pozytywnie stwierdzić, czy istotnie kula pochodzi z rewolweru Kosowskiego. Pistolet bowiem typu Smith Wesson jako broń bębenkowa jest znacznie mniej precyzyjny niż rewolwer brauning, przyczem jako nieładowany mechanicznie, może dozwolnić na załadowanie go kulami nawet nieco mniejszego kalibru, co w pistolecie nabijanym mechanicznie, byłoby rzeczą niemożliwą i spowodowałoby t. zw. zacięcie się broni.

Jak wynika z dotychczasowych ekspertyz, KULE SA RACZEJ NIECO MNIEJSZE, NIŻ KALIBER BRONI. ZNALEZIONEJ PRZY KOSSOWSKIM.

Dlatego też, aczkolwiek ekspertyza wykazuje pewne poszlaki, że ładunki pochodzą z tego samego rewolweru, trudno dziś stwierdzić, to autorytatywnie jako pewnik bezwzględny.

W bębnie ładunkowym rewolweru znalezionego przy Kosowskim, znajdowały się trzy naboje niewystrzelone oraz dwie łuski od ładunków wypalonych.

Badania w tym kierunku osłonięte są jaknajgłębszą tajemnicą i prowadzone z całą energją, gdyż, być może, tu leży klucz zagadki.

Ślady.

Pierwotne sprawdzanie odlewów gipsowych śladów z odciskiem stóp Kosowskiego nasunęły pewne, znaczne zresztą, podobieństwa, które jednak przy bliższym badaniu okazały się mniej ściśle tak, że dziś już stwierdzić można, że ślady te raczej nie odpowiadają stopom Kosowskiego.

Kto był w parku?

Dotychczas również nie stwierdzono ilu ludzi mogło w krytycznym momencie znajdować się w pobliżu zabitego żandarma Koryzmy.

Cziczzerin w Berlinie

przeprowadzał rozmowy z politykami.

Praga, 7 grudnia.

(Polska Agencja Telegraficzna). „Prager Tageblatt“, donosi z Berlina, że bawił tam w ostatnich dniach komisarz ludowy Cziczzerin, który odbył szereg rozmów, a m. in. z nowomianowanym ambasadorem niemieckim w Moskwie. Dirksenem. Rozmowy te dotyczyły rokowań rosyjsko-niemieckich,

które toczą się w Moskwie w sprawie traktatu handlowego, natrafiając na duże trudności.

Charakterystycznym jest, że o pobyście tym nie wydano żadnego urzędowego, ani półoficjalnego komunikatu, a w prasie brak było wszelkich wzmianek o pobyście Cziczzerina w Berlinie.

Dr. Hermes wyjechał do Paryża.

Warszawski koresp. „Republiki“ (B) telefonuje:

Wczoraj wieczorem opuścił Warszawę delegat do rokowań handlowych z Polską dr. Hermes, udając się do Paryża, celem wzięcia udziału, w odbywającym się tam międzynarodowym zjeździe rolnym. Minister Hermes ma wrócić do Polski w dniu 16 grudnia.

Lima (Peru), 7 grudnia.

(Polska Agencja Telegraficzna). W dn. 6 b. m. woda załama kopalnię miedzi w okolicy Morococha. Ministerstwo robót publicznych oblicza przypuszczalną liczbę ofiar katastrofy na 27, według wiadomości nieoficjalnych miało zginąć 64 robotników.

Syn Nosiwody przywódca powstańców

przeciw królowi Amanulahowi.

Wiedeń, 7 grudnia.

Dzienniki donoszą z Lahory, że walki przeciwko królowi Afganistanu Amanulahowi stają się coraz gwałtowniejsze.

Syn afgańskiego nosiwody Bacha Saku kieruje ruchem powstańczym. Na drodze do Kabulu wywieszono zostały ogłoszenia o wyznaczeniu nagrody za głowę Bacha Saku, w odpowiedzi na co przeznaczył on premję za głowę króla Amanulaha. Poczta angielska napadnięta została parokrotnie przez oddziały powstańcze.

Srebrne pięćzłotówki.

Warszawski koresp. „Republiki“ (B) telefonuje:

Zgodnie z ustawą stabilizacyjną wypuszczone będą na rynek 5-złotowe monety srebrne w ilości 28 milj. sztuk. Dotychczas mennica państwowa wybiła około 1 milj. sztuk srebrnych 5-złotówek.

Marsz. Piłsudski na przyjęciu w sztabie generalnym.

Warszawski koresp. „Republiki“ (B) telefonuje:

Szef sztabu generalnego gen. Piłsudski i jego małżonka, wydalili wczoraj po południu herbatkę dla przeszło 700 przedstawicieli najwyższych władz państwowych, członków korpusu dyplomatycznego oraz oficerów sztabu generalnego. Na herbatkę przybył również p. marszałek Piłsudski w towarzystwie małżonki i owacyjnie powitany przez zebranych gości zabawił czas dłuższy.

Wiece poselskie bez zezwolenia starosty?

Warszawski korespondent „Republiki“ (B) telefonuje:

Blok lewicy, złożony jak wiadomo z „Wyzwolenia“, „P. P. S.“ i „Stronnictwa chłopskiego“ zgłosił nagły wniosek, wzywający rząd do cofnięcia okólnika wydanego przez ministra spraw wewn. gen. Składkowskiego, w którym odbycie wiecu poselskiego zostało uzależnione od zezwolenia starosty. Nagłość wniosku uzasadniona zostanie na piątkowym posiedzeniu sejmu przez posła Roge (Wyzwolenie).

Konferencja ministrów.

Wczoraj wieczorem prezydium ministrów pod przewodnictwem premiera Bartla odbyła się konferencja w sprawach politycznych przy udziale ministrów Składkowskiego, Czechowicza, Staniewicza oraz wiceministra dr. Wysockiego.

2 parowce zderzyły się 17 osób utonęło.

Londyn, 7 grudnia.

Donoszą tu z Iquique (prowincja Tapa pataa Chile), iż parowiec „Interos“ zderzył się w porcie z parowcem „America“ wczoraj w godzinach popołudniowych. Wskutek zderzenia parowiec „Interos“ został silnie uszkodzony i zaczął tonąć. Mimo natychmiastowej pomocy 17 osób z pośród załogi utonęło. Zdołano jednak uratować większą jej część z kpt. „Interos“ na czele.

Awantury w lokalu O. K. Z. Z.

Podburzony tłum żądał wypłacenia zapomóg robotnikom Widz. Manufaktury.

Wczoraj w godzinach popołudniowych przed lokalem okręgowej komisji związków zawodowych rozegrały się gorszące sceny, spowodowane podrażnieniem umysłów robotników „Widzewskiej Manufaktury” wycieńczonych materialnie długotrwałym strejkim.

Manowicie o godz. 3-ej po poł. na podwórzu i schodach domu przy ulicy Narutowicza 50 zebrał się tłum robotników i robotników „Widzewskiej Manufaktury”. Oświadczyli oni, że byli w kartelu Z. Z. P. i tam zakomunikowano im, iż związek klasowy otrzymał z Rosji 20 tysięcy dolarów na zasiłki dla robotników „Widzewskiej”. Domagają się więc oni rozpoczęcia wypłat.

Obecny w lokalu związku poseł Szczerkowski wyjaśnił, że związek pieniędzy z Rosji nie otrzymał i że fundusze zasiłkowe, zebrane wśród członków, w wysokości 4 tysięcy złotych zostały robotnikom wypłacone.

Wówczas tłum, podburzony przez jakiś ciemny indywiduum, szerzące wieści, iż związek posiada pieniądze na zapomogi, lecz nie chce wypłacać, wdarł się do lokalu związku, gdzie pobito dotkliwie sekretarza, p. Krzymówkę.

Napastników zdołano wyprzeć na schody, a wówczas grad kamieni wpadł przez drzwi i okna do lokalu. Z brękiem leciały tłuczone szyby, co powiększało jeszcze okropny zamęt na schodach. Już tłum sposobił się do ataku, pragnąc wyłamać drzwi, prowadzące do związku, gdy

nadbiegł oddział policji, wezwany przez przechodzącego służbowego policjanta, który momentalnie tłum rozproszył i kilka osób rzucających kamienie aresztował.

Do związku przybył natychmiast kierownik V komisariatu pp. komisarz Cieślak, który wszczął dochodzenie, celem

wykrycia osobników podburzających tłum.

Zaznaczyć należy, że już w środę przybył do związku klasowego robotnicy z żądaniem wypłacenia im zapomóg z pieniędzy rzekomo otrzymanych z Rosji, pozwolili sobie jednak wówczas wytłumaczyć, że związek pieniędzy nie otrzymał. Wczoraj, podburzani przez nieznaną osobników ponownie, doprowadzili do gorszących zajść. (—is).

Najmilszy upominek.

Ofiarowując Kasetkę Gwiazdkową Elida, spełnicie skryte życzenie każdej kobiety i zyskujecie jej wdzięczność. Kasetka Elida to upominek, który, łącząc w sobie wykuint i praktyczność, utrwała Was na długo w damieci osobv obdarowanej.

KASETKI ELIDA

KRONIKA

Grudzień

8

SOBOTA

Dziś: Niepokalanien.M.P.
Jutro: Walerji P. M.

Wschód słońca o g. 7.30
Zachód słońca o g. 3.26
Wschód ks. o g. 3.20
Zachód ks. o g. 1.45
Długość dnia: 9.42
Ubyło dnia: 10.34

Zmiany w budżecie łódzkiej gminy żydowskiej

Wczoraj zarząd gminy żydowskiej w Łodzi otrzymał od ministerstwa W. R. i O. P. zatwierdzony już budżet za rok 1928. Ministerstwo w budżecie tym dokonało poważniejszych zmian. Skreślone zostały pozycje przeznaczone dla instytucji społecznych, a więc subsydia dla szkół świeckich żydowskich dla szkół wieczorowych, dla stowarzyszeń sportowych itp. Poza to ministerstwo W. R. i O. P. zmniejszyło pozycję wyznaczoną swego czasu na pomoc węglową dla niezamożnych członków gminy ze 100.000 złotych na 50.000 złotych. p.

Umowa podpisana.

Sowiety kupować będą manufakturę.

Jak się „Republika” dowiaduje, w dniu wczorajszym zostały wreszcie sfinalizowane zupełnie zakupy sowieckie w Łodzi. Manowicie, nastąpiło podpisanie umowy kupna przez dyrektora „Torgpredstwa” p. Kopyłowa z jednej, a zainteresowane firmy z drugiej strony.

Kierownik wydziału transportowego „Torgpredstwa” p. Ramiński, który równocześnie przybył do Łodzi załatwił sprawę wysyłki towarów, która rozpoczęła się w przyszłym tygodniu.

Jak się w dalszym ciągu dowiadujemy, p. Kopyłow zamierza poczynić jeszcze dodatkowe zakupy towarów wielkich w przemyśle tomaszowskim, za 2 miesiące zaś rozpocznie w Łodzi pertraktacje w sprawie dalszych zakupów, których ogólna suma sięgać ma 6 milionów dolarów. (—is).

Spis konsulatów

w starostwie grodzkim.

Województwo łódzkie otrzymało z ministerstwa spraw wewnętrznych i konsularnych dyplomatycznych i konsularnych państw obcych w Polsce z poleceniem umieszczenia ich w lokalach biur paszportowych na widocznym miejscu celem ułatwienia osobom wyjeżdżającym zagranicę orientowania się co do terytorjalnego zakresu działania poszczególnych konsulatów.

Nastąpiło to na skutek tego, że konsulaty państw obcych, stosując zasady kompetencji terytorjalnej, odmawiają udzielenia wiz na paszporty osobom zamieszkałym w obrębie danego konsulatu. (Wid).

Prawidłowe trawienie i zdrowa krew, osłaga się przez codzienne używanie pół szklanki naturalnej kody gorzkiej Franciszka Józefa. Lekarze specjalści chorób narządu pokarmowego chwala wodę Franciszka Józefa, ponieważ pobudza ona funkcje żołądka i kiszki, działa na przemianę materii, odświeża krew i łagodzi przecielenie nerwowe. Zadać w aptekach i drogeriach.

Jak traktować klienta.

Ekspedjentki sklepowe uczą się zagranicą sztuki sprzedawania. O co nie wolno pytać i jak pokazywać towar.

Nieraz słyszy narzekania na brak uśmiechu w sklepach do klienteli. Są nawet ludzie, którzy mówią o tem, przestępując dopiero próg magazynu.

Bez względu na wielu wypadkach jednak nie zawsze jest to winą sprzedających. Przeważnie ekspedjentki mają dobrą wolę posiadając dokładną znajomość swej branży, ale brak im często tego, co możnaby nazwać znajomością psychologii kupujących.

Obecnie obserwujemy znaczny zwrot ku lepszeniu, we wszystkich prawie większych miastach europejskich bowiem zakładane są obecnie szkoły, mające za zadanie kształcenie ekspedjentek sklepowych, tak, by mogły one obsłużyć w należyty sposób klientów, rekrutujących się ze wszystkich warstw.

W Monachjum wprowadzono specjalny dział w szkole handlowej. Tam kształcą się dziewczęta na zawodowe ekspedjentki nowoczesne. Szkoła przyjmuje tylko dziewczęta pracujące zawodowo, tj. uczennice w wieku od lat 14 do 17, które uczą się w trzech różnych grupach.

A więc, przedewszystkiem, ekspedjentki w branży tekstylnej. Grupa ta obejmuje 33 klasy, specjalnie dla sprzedawczyń kapeluszy, futer i bucików dla materiałów bieliznianych, jedwabiu itp.

Następna grupa to sprzedawczynie artykułów żywności (12 klas). I wreszcie trzecia grupa — to sprzedawczynie przedmiotów zbytku. Do tej kategorii należą również szkło, porcelana, artykuły piśmienne (13 klas).

W szkole tej odbywają się nietylko wykłady teoretyczne. Nauka odbywa się również praktycznie.

Przez trzy lata daje się dziewczętom

trudne do rozwiązania zadania. Przez ciągłe ćwiczenia doprowadza się je do tego, że umieją się znaleźć w każdej sytuacji, a gdy po zdanym egzaminie mają w ręku dyplom, wtedy są już par excellence doskonałymi sprzedawczyniami.

Plan nauk jest bardzo różnorodny. Przedewszystkiem towarzystwo. Poglądowy materiał objaśnia części składowe i rozmaite właściwości przedmiotów, przeznaczonych na sprzedaż. Dekorowanie wystawy, pisanie plakatów — lekcji tych udziela znany rysownik — rachunek kupiecki, korespondencja, oraz przedmioty nieobowiązkowe, jak stenografia i języki obce.

Najważniejszym punktem programu jest obsługa klienta. Jak traktować poszczególnego gościa? Do jakiej kategorii go zaliczyć? Jak zadowolnić?

Czterdzieści dziewcząt siedzi w klasie. Są bardzo pilne i starają się skorzystać jaknajwięcej z lekcji. Panna B. — pani jest zwykłą kobietą, panna S. — pani jest sprzedawczynią w sklepie bielizny.

Rozpoczyna się próba. Czyni to nieco sztuczne wrażenie, ale daje pożądane rezultaty.

Wykładowca objaśnia w klasie, czego nie należy robić. Jeżeli kupujący przychodzi do sklepu, a usłyszawszy cenę mówi „Drogo”, nie należy odpowiadać, jak to się często zdarza: „Nie to wcale nie drogo” gdyż oznacza to zadawanie kłamu kupującemu, a to bardzo zraża. Nie jest wskazane jeżeli ktoś żąda krawatów, pytać „W jakiej cenie?” Nie można bowiem żądać, by kupujący w swem prywatnym życiu zajmował się ceną krawatów.

Niewłaściwym jest również zasypywać klienta, który prosi o chustki do

nosa, pytaniami w rodzaju: „Jakie prószę pana? W paski, w kratkę, z wzorkiem, z brzeżkiem, w jednym kolorze, duże, małe?”

Żadnemu człowiekowi nie wpada nigdy na myśl zastanowić się, że chusteczki, które zamierza sobie kupić, mają być na 20 centymetrów długie i szerokie i że mają być białe z zielonym brzeżkiem.

Przypuśćmy dalej, że kupujący żąda przedmiotu, którego niema w sklepie. Mówi: „Niestety, niema tego, co mi się podobało. Może znajdzie gdzieindziej?” Przeważnie sprzedawczyni wzrusza gniewnie ramionami, z hałasem chowa pudełko, jest obrażona, że się daremnie trudniła i prawie nie odpowiada na pożegnanie klienta. Jest to niewybaczalny błąd. Odpowiedź w tym wypadku powinna być szczególnie ugrzeczniona, by jednak kupujący na przyszły raz wszedł znów do tego, a nie innego sklepu.

Należy pamiętać, że czynienie zakupu jest dla klientów rzeczą przyjemną. Sprawienie nowego kapelusza jest dla mężczyzny pewnego rodzaju wydarzeniem. Nie wolno więc zrażać jego humoru.

W ten sposób próbuje się w szkole rozmaitych wydarzeń i odgrywa małe sceny. Sceny pisane przez życie i przez naczne dla życia. Nie tylko strona praktyczna jest uwzględniona, lecz i estetyczna. Sprzedawczynie winna mieć dobry gust, powinna nawet, w miarę możliwości, kształcić gust publiczności.

Nie ulega wątpliwości, że ekspedjentki kształcone w specjalnych szkołach, uczynią w przyszłości zwiedzanie sklepów rzeczą przyjemną i oszczędzą kupującym wielu przykrości, na jakie ci ostatni często są narażeni z powodu braku taktu ze strony sprzedających. W. F.

SPLENDID

Dziś

Dziś

WIELKA PREMJERA

„JAD MIŁOŚCI”

Walka dwóch braci o kobietę

Wstrząsający dramat, w którym tryumfują najpotężniejsi artyści świata

BOŻYSZCZE KOBIET

Ramon NOVARRO

Joan Crawford

Ernest Torrence

Anna May Wong.

Ilustracja muzyczna pod batutą A. CZUDNOWSKIEGO.

Dziś i jutro początek o godz. 12-ej w południe od godz. 12-ej do g. 3-ej **cena wszystkich miejsc 50 groszy i 1 złoty**

Program tygodnia akademika.

7, 8 i 9 grudnia — Turniej drużyn, szkół średnich w piłkę siatkową i koszykową, w Gimn. Niemieckiem.

8, 9 i 16 grudnia — Młodzież akademicka prowadzi propagandę na mieście: Auta, przemówienia, ulotki.

Przyjmowanie ofiar i zapisów na członków wojew. komitetu pomocy akademikom. Sprzedaż biletów na 12 grudnia.

12 grudnia — Młodzież szkół średnich młodzieży akademickiej. O godz. 4.30 w Teatrze Miejskim przedstawienie trzech utworów dramatycznych p. t. „Trzeba nam wiary” (T. Wawrzynkowski, gimn. im. Kopernika), „Ku przyszłości” (Świątopelk Karpiński, gimn. Zgrom. Kupców m. Łodzi) i „Polska żyje” (gimn. Heleny M. klaszewskej). Bilety w kasie zamawiań i biurze Tygodnia Akademika, Konstantynowska 26. W dniu przedstawienia w kasie Teatru Miejskiego.

15 grudnia — O godz. 8.30 wiecz. w Miejskiej Galerii Sztuki „Żywy Dziennik” — impreza literacko-artystyczna z udziałem miejscowych sfer literackich i artystycznych.

Podkomitet organizacyjny i podkomitet młodzieży prowadzi akcję zjedyniania członków.

Biurowo Tygodnia Akademika mieści się przy ul. Konstantynowskiej 26.

Inteligentny młodzieniec z lepszej rodziny jako praktykant biurowy dla fabr. wyr. wełn. od zaraz potrzebny. — Oferty sub „20”.

Okazyjnie

do sprzedania karetki FORD. Objeżdż można w firmie „ELBOR”, K...

Tramwaje są przepelnione

nie z winy K. E. L., lecz z powodu niedostarczenia wagonów w terminie.

Wobec słusznych narzekań publiczności i prasy na stale panujące ostatnio w tramwajach miejskich przepelnienie, kierownik wydziału przedsiębiorstw miejskich, inż. Brzozowski z polecenia p. wiceprezydenta Rapalskiego przeprowadził szczegółowe zbadanie wszystkich okoliczności tej niezmiernie dotkliwej dla łodzian bolączki komunikacyjnej.

Jak stwierdził inż. Brzozowski, dyrekcja K. E. L. zamówiła w ostatnich miesiącach w 3-ech fabrykach krajowych sto wagonów tramwajowych, z czego 70 powinny były fabryki dostarczyć do dn. 1 grudnia b. m. Z tych 70 wagonów, pomimo licznych przynagnień, kar konwencjonalnych i t. p. ani jeden wagon w ustanowionym terminie nie nadszedł, co wydać się musi tem dziwniejszym, że kilkanaście wagonów tram-

wajowych zamówionych w jednej z fabryk wiedeńskich, nadeszły we właściwym czasie bez żadnych specjalnych interwencji.

Tym więc sposobem odpowiedzialność za przepelnienie w tramwajach miejskich, których ilość nie może sprostać wzmagającym się potrzebom komunikacyjnym Łodzi, nie może obciążać liczącej się z temi potrzebami dyrekcji, lecz spada wyłącznie na kierownictwo odnośnych zakładów przemysłowych, które nie uważają za konieczne dotrzymywanie terminów umownych i dostarczanie zamówień we właściwym czasie.

Przechodząc przez ulice rozejrzyj się uważnie unikniesz Kalectwa i śmierci.

Dnia 7 b. m. po długich i ciężkich cierpieniach oddała anielską swą duszę Bogu

b. p. GUSTAWA z NIESZAWSKICH

STEINHAUER

żona profesora-emeryta, przeżywszy lat 68.

Wyprowadzenie zwłok nastąpi w niedzielę, dnia 9 b. m. o godz. 12-ej w poł. z domu żałoby przy ul. Zawadzkiej 29, o czym zawiadamia krewnych i przyjaciół dotknięta przedwczesnym zgonem nieodżałowanej żony, matki, teściowej i babki

RODZINA.

Uprasza się uprzejmie o nieskładanie kondolencji.

W niedzielę, dnia 9 b. m. jako w 5-tą rocznicę śmierci

b. p. Markusa Lewinzona

odbedzie się o godz. 12 w poł. w Synagodze Domu Starców fund. małż. Konsztatów Pomorska 54 nabożeństwo żałobne, na które zaprasza krewnych i przyjaciół zmarłego oraz członków Łódzkiego Zyd. Tow. Opieki nad Starcami

ZARZĄD.

ZNANE ZE SWEJ TRWAŁOŚCI I ELEGANCJI SĄ JEDYNE WSZECHŚWIATOWEJ SŁAWY ROSYJSKIE
KALOSZE I ŚNIEGOWCE
FABRYKI „RESINOTRUST”
S. FABRYKI „TRUBOGOLNIK”
ŻĄDAĆ WSZĘDZIE!

Stan bezrobocia nie uległ zmianie.

Na terenie państwowego urzędu pośrednictwa pracy w Łodzi (miasto Łódź i powiaty) łódzki, łaski, sieradzki, kępczycki i brzeziński w dniu 7 grudnia 1928 r. było w ewidencji zarejestrowanych bezrobotnych 16.743 w tem w samej Łodzi 12.364 w Pabjanicach 1.307, w Zgierz 1.169, w Zduńskiej Woli 455, w Tomaszowie — Maz. 1.164, w Konstantynowie 85, w Aleksandrowie 71, w Rudzie Pabjanickiej 128.

Z zasiłków korzystało w ubiegłym tygodniu 7.238 w tem 6.872 bezrobotnych brało zasiłki ustawowe z Funduszu Bezrobocia i 366 bezrobotnych zapomogli do rąk ze Skarbu Państwa.

W samej Łodzi brało zasiłki 5.398 bezrobotnych z czego 5.171 z Funduszu Bezrobocia i 227 zapomogli ze Skarbu Państwa.

Pracowników umysłowych brało zasiłki dorazne 403.

W ubiegłym tygodniu straciło pracę na terenie Łodzi 1510 bezrobotnych, otrzymało pracę 757, wysłano do pracy 94.

Urząd rozporządza 25 wolnymi miejscami dla robotników różnych zawo-

USUWA NIECIECZNY OTYTUŁOWY DENTOSAN BIELI I CHRONI ZĘBY OD ZEPSUCIA

Katastrofa budowlana w Łodzi.

Groźne ostrzeżenie pod adresem tych, którzy wznoszą „domki z kart”. Inspekcja budowlana winna niezwłocznie skontrolować nowe gmachy.

Wczorajszy „Express” doniósł już o wstrząsającej katastrofie budowlanej.

Wewnątrz obszernej posesji przy Alejach 1 Maja 59 trwały prace w związku z budową trzypiętrowego domu mieszkalnego. Część trzypiętrowej budowli, wychodząca na ulicę 28 pułku Strz. Kan., była już prawie zupełnie wykończona, oficyna zaś miała być również wkrótce gotowa w stanie surowym.

Onegdaj robotnicy ukończyli prace na trzecim piętrze, a wczoraj rano mieli przystąpić do układania dachu.

O godzinie 9-tej rano zabrakło im cegieł, więc nie mogli dalej pracować i zeszli z rusztowań do pobliskiej szopy. Jeden z nadzorców udał się do właściciela kamienicy, który wkrótce zjawił się na posesji.

W tym właśnie momencie rozległ się ogłuszający huk, a jednocześnie runęły trzecie i drugie i pierwsze piętra oficyny, waląc się całym ciężarem na parter. Jakiś młodzieniec, który w chwili przed katastrofą wszedł przypadkowo na posesję, został zaspany gruzem.

Po dłuższych wysiłkach wydobyto go z pod gruzów.

Wezwane pogotowie kasy chorych ofiar katastrofy — Szmula Jakubowicza (Północna 22) w stanie ciężkim przewiezło do domu. Lekko ranny został również majster budowlany Gec, któremu udzielono pomocy na miejscu.

Stwierdzić należy, iż katastrofa porciagnęłaby za sobą kilkanaście ofiar ludzkich, gdyby nie

szczęśliwy zbieg okoliczności. Gdyby 15 robotnikom, zatrudnionym przy budowie, nie zabrakło cegieł, ponieśliby oni śmierć pod gruzami. W kilka minut przed katastrofą zeszli oni bowiem z rusztowań i w pobliskiej szopie byli świadkami wstrząsającego wypadku.

Na posesję przy Alejach 1 Maja przybyli o godzinie 9.30 rano przedstawiciele władz wojewódzkich i policyjnych, a wkrótce również i inspekcja budowlana. Dochodziło, które trwało przez cały dzień wczorajszy, nie zostało jeszcze ukończono.

Wejście na podwórze, na którym miała miejsce katastrofa, zostało opieczętowane przez policję. Z budowli pozostała bowiem jedna ściana, która się zarysowała i grozi runięciem.

Sąsiedni dom Wajchselfisza został również lekko uszkodzony, upadającym gruzem.

Dom mieszkalny, który padł ofiarą katastrofy, stanowił własność Gutmana. Pracami kierował inżynier B. Sydrański (Zawadzka 12) oraz majster murarski Gec.

Jak ustalono, przed kilku miesiącami Gutman rozpoczął już budowę wspomnianego domu, lecz ponieważ przed wszczęciem prac nie przedstawił planu inspekcji budowlanej,

władze policyjne wstrzymały budowę.

Wówczas dopiero p. Gutman przedstawił plany w magistracie i uzyskał zgodę na budowę.

Budowa była prowadzona w bardzo szybkim tempie. Mury dwóch pięter wzniesiono

w ciągu niespełna czterech tygodni, przyczem stwierdzono, że budowa była prowadzona niezgodnie z planem, gdyż nie wybudowano ściany szczytowej i nie zrobiono t. zw. „szlitrów”, t. j. żłobków w ścianach.

Roboty były prowadzone wadliwie i używano lichego materiału. Jak twierdzą robotnicy, inżynier Sydrański wogóle nie kontrolował prac.

W tej chwili trudno jest jeszcze usta-

lić sprawców katastrofy. P. Gutman zwała winę na inżyniera Sydrańskiego i majstra murarskiego Geca, majster Gec na p. Gutmana, a p. Sydrański na Geca i Gutmana!

Władze prowadzą energiczne dochodzenie.

Winni zostaną pociągnięci do surowej odpowiedzialności karnej.

Powinni oni ponieść zasłużoną karę, gdyż oszczędność, lub niedbalstwo w wypadkach, gdy chodzi o życie ludzkie, jest zbrodnią!

Jak już zaznaczyliśmy, 15 robotników cudem niemal uniknęło śmierci. A co by się stało, gdyby udało się wykończyć budowę i katastrofa nastąpiłaby wówczas, gdy dom byłby już zamieszkały? Wszak wówczas pod gruzami zginęłoby kilkanaście rodzin!

W ten sposób prowadzona walka z głodem mieszkaniowym wydać może wręcz tragiczne rezultaty. Na jedną kartę stawia się życie ludzkie i bezpieczeństwo publiczne! Najgorsza tandenta, nie liczenie się z planami budowy, byleby szybciej ustawić „domek z kart” i zarobić!

Na mieszkanie czeka tysiące bezdomnych, którzy przecież nie wiedzą, że jutro może ich czeka śmierć w „amerykańskim” tempie budowanych domach! Bijemy na alarm!

„Republika” pierwsza ostrzegła władze po katastrofie budowlanej w Pradze, że

I w Łodzi nie jest wszystko w porządku, że i w Łodzi mogą nastąpić groźne katastrofy, a jednak apel nasz nie wywarł widocznie doraźnych rezultatów i nikt nie skontrolował dokładnie prac budowlanych!

Miejmy więc nadzieję, że obecnie, po katastrofie przy Alejach 1 Maja władze wreszcie uczynią to, co już wcześniej powinny były zarządzić i przeprowadzą skrupulatną inspekcję.

Magistracka inspekcja budowlana w ubiegłym tygodniu postanowiła wszystkich kierowników budowli, niestosujących się do zatwierdzonych planów, skarżyć do sądu. Należy jednak nie tylko postanawiać, ale i ujawniać sprawców.

Domaga się tego cała opinia publiczna, domaga się tego cała Łódź, poruszona do głębi wczorajszą katastrofą!

Czekamy nie na postanowienia, ale na czyny.

Trzypiętrowy gmach runął przy zbiegu ulic 28 pułku Strz. Kaniowskich i Al. 1-go Maja.

Kto ma rewolwer winien do końca grudnia złożyć podanie o przedłużenie zezwolenia na rok przyszły.

Łódzkie starostwo grodzkie komunikuje, że osoby, posiadające zezwolenia na broń palną, ważne na rok przyszły, winny do końca grudnia wnieść podanie o ich prolongatę na rok przyszły.

W podaniu należy powołać się na liczbę, za którą tegoroczne zezwolenie zostało wydane lub prolongowane, oraz wyszczególnić rodzaj, system, numer i kaliber posiadanej broni.

Podania należy składać do odpowiednich ekspozytur, zależnie od miejsca zamieszkania a więc osoby zamieszkałe w obrębie komisariatów policji 1, 2, 3 i 4, 2 ekspozyturze I starostwa grodzkiego

przy ul. Jlac Kościelny 4; zamieszkali w obrębie komisariatów policji 5, 6, 7, 10 i 12 w starostwie grodzkiem przy ul. Moniuszki 8 a zamieszkali w obrębie komisariatów 8, 9, 13, 14 w centrali starostwa przy ulicy Kilińskiego 152.

Wyjątek stanowią wypadki w których broń jest własnością firmy lub instytucji, wtenczas osoba na którą zezwolenie ma być wydane musi podanie swoje z poświadczeniem firmy złożyć w tej ekspozyturze, do obrębu której należy firma lub instytucja, a nie prywatne mieszkanie osoby korzystającej z zezwolenia. (b)

Bez komentarzy!

Miasto Bydgoszcz odrzuca spadek 150 tysięcy dolarów.

Charakterystyczny wypadek, ilustrujący dosadnie panujące w Poznańskim stosunki względem mniejszości narodowych, przytaczamy poniżej za tamtejszą prasą:

W roku 1921 umarła w Ameryce nielubiana pani Lena Cohen, urodzona w Bydgoszczy, która wywędrowała do Ameryki jako młoda dziewczyna. Tam doszła po latach do wielkiego majątku, wychodząc bogato zamąż.

Umierając, zostawiła testament, w którym cały swój majątek, w kwocie 150.000 dolarów, zapisała miastu Bydgoszcz z tem, że procenty z tej kwoty

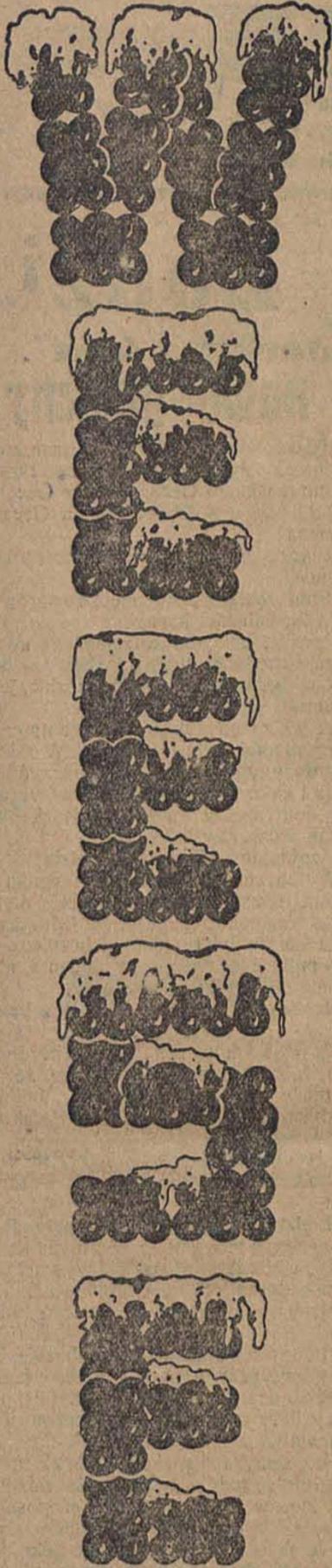
mają być oddawane na biednych, starych żydów. — Jako odszkodowanie za zawiadywanie tą kwotą, zapisała miastu Bydgoszcz galerię obrazów, wartości kilkudziesięciu tysięcy dolarów.

Testament ten został jednak odrzucony przez magistrat miasta Bydgoszcz z tem uzasadnieniem, że w Bydgoszczy niema żadnych biednych, starych żydów.

Magistrat obradował potem po raz drugi nad sprawą tego testamentu i ostatecznie odrzucił ponownie spadek pani Cohen.

Nie zapominajcie o zaletach kremu FASCINATA

„Z WY DZIENNIK”.
Istnieje „Niewidzialny człowiek”, „Niepotrzebny człowiek”, „Żywy trup”, dlaczego zatem ma nie istnieć „Żywy dziennik”?
Będzie, i to w Łodzi, tu, gdzie każdy człowiek jest widzialny, każdy człowiek potrzebny, a ludzi trupio-błędnych można spotkać tylko po północy; tu gdzie każdy trup jest tylko trupem, którego żadna siła nie zdola ożywić.
Będzie naprzekór wszystkim i wszystkiemu, bo tak chce brać akademicka!
„Żywy dziennik” będzie żywym dniem Łodzi, jak w „zwierciadle sprawiedliwości”, ujrza w nim nieco „przesunięte” swoje oblicze i czując się, jak w „śle skrojonym fraku” będą wybuchaly salwami śmiechu i robiły dobrą minę do... siebie i „żywych dziennikarzy”.

Musimy się z tem pogodzić.

Nie stoimy jeszcze na poziomie Danji lub Szwajcarji.

Otwierać bramę będzie nadal pan dozorca.

Przed kilku dniami poruszona została na łamach „Republiki” sprawa godzin zamykania bram domowych przez dozorców.

W związku z tą sprawą otrzymaliśmy ze sfer naszych czytelników liczne prośby poruszenia kwestji całkowitego skasowania systemu otwierania bramy przez dozorcę, zaś wprowadzenia obyczaju posiadania klucza od domu przez każdego stałego lokatora.

Cała sprawa jest niewątpliwie bardzo żywotna, należy też poddać ją obszerniejszemu omówieniu.

System otwierania bramy przez dozorcę jest, oczywiście, z wielu względów bardzo niewygodny. Przy tym systemie jest się bowiem uzależnionym przede wszystkim od... mniej lub więcej twardego snu dozorczy, a więc narażony na dłuższe lub krótsze wystawianie przed bramą... Przy tym systemie lokator, powracający do domu po godzinie

11-ej zmuszony jest zawsze pamiętać o zaopatrzeniu się w odpowiednią ilość „drobnych”... Zdarza się wreszcie, że tu lub owdzie... dzwonek do dozorczy psuje się i t. p.

Otwieranie bramy przez dozorcę nie jest zbyt wygodne, bezwarunkowo: posiadanie własnego klucza od domu byłoby bardzo na rękę każdemu, bo uniezależniałoby ono lokatora od wszystkich powyższych nieprzyjemności.

Tak zresztą dzieje się w wielu państwach zagranicą: w Szwajcarji, w południowych Niemczech, w Norwegji, Danji dozorczy jako „otwieracze” bramy domowej są zupełnie nieznanymi.

Czy jednak system taki daje się u nas zaprowadzić? Czy jest on w praktyce możliwy również w naszych warunkach?

Rozumie się samo przez się, że posiadać klucz od domu mogliby jedynie stali i pewni lokatorzy, natomiast wszel-

kie indywiduala podejrzane musiałyby być wykluczone.

A taka segregacja na lokatorów „pewnych” i „niepewnych” byłaby w praktyce przecież wcale nie łatwa... Wytworzyłyby niewątpliwie mnóstwo zatarłów i komplikacji i stała się w rezultacie powodem do różnych drobnych manipulacji i interesików mogących mieć w praktyce różne niepożądane następstwa...

Ludność wielkiego miasta, jakim jest Łódź, składa się przecież z tak różnych elementów, tak liczny odsetek należy do kategorii „podejrzanych”, że w praktyce ta segregacja jest niebardzo możliwa w ten sposób, by żadne niepożądane czynniki nie znalazły się w posiadaniu klucza od domu, do którego wolny dostęp nie jest wskazany dla nich z punktu widzenia... policji i prokuratora...

Powiedzmy sobie prawdę: nie stoimy na poziomie Danji ani Szwajcarji pod względem ładu i porządku społecznego — ogół nasz nie dorósł jeszcze cywilizacyjnie do... posiadania klucza od domu...

Ale istnieje jeszcze jedna trudność natury praktycznej: Zagranicą drzwi domów, raczej zamki u drzwi tych są zastosowane do okoliczności, otwierający je klucz jest zawsze normalnych rozmiarów i z łatwością daje się nosić w kieszeni, natomiast nasze klucze domowe są przeważnie obliczone na to, żeby — wisiały na gwoździu u dozorczy. W wielu domach są klucze wielkie, nie nadające się zupełnie do noszenia w kieszeni, to też trzeba było z wprowadzeniem nowego porządku zaprowadzić również w wielu domach inne zamki...

Z tych, czy owych względów należy przyjść do wniosku, że na razie nie pozostaje nam nic innego, jak pogodzić się jeszcze ze starym, dotychczasowym stanem rzeczy: ze zwyczajem otwierania bramy przez dozorcę domowego, chociaż zależność ta nie jest zbyt wygodna...

Dokuczyla ona lokatorom łódzkim widocznie już porządnie, miejmy jednak nadzieję, że wygórowane żądania dozorców (zamykanie bramy o godzinie 10-ej...) nie przyczynią się jeszcze do powiększenia tej niewygody!

Dreszcz rewolucji

wstrząsa cielskiem Rosji, miliony przygotowują się na śmierć — miliony rwą się do życia. Czuć zapach krwi i śmierć — a w pikantnych pozach, zmysłowych przegięciach

„Primabalerina Mikołaja II”

tańczy przed swym monarszym kochankiem.

Dyrekcja koncertów: ALFRED STRAUCH. Tel. 13-84

SALA FILHARMONJI.

ŚRODA, dn. 12 grudnia r. b. o godz. 8.30 wiecz.

XI-ty ABONAMENTOWY KONCERT MISTRZOWSKI

Wykonawcy programu:

Arnold FÖLDESZY

wiolonczelista światowej sławy

Maria LABIA

Słynna śpiewaczka medjołańskiej opery „La Scala”

Przy forteplanie: Dyr. Teodor Ryder.

W programie: Saint-Saëns, Breval, Becker, Schatzki, Koetschek, Aubade, Chopin, Popper, Mar-nen, Davidoff, Cavalli, Rinaldo da Capua, Javara, Grieg i wielu innych.

Bilety wcześniej nabywać można w kasie Filharmonji codziennie od g. 10.30 rano do 2 po poł. oraz od godz. 4 po poł. do 7 wiecz.

Nazwisko to związane jest z Turniem od setek lat. Znakomite toruńskie pierniki zawdzięczają swoją sławę temu oto nazwisku. Kupując toruńskie pierniki, wyraźnie należy żądać WEESEGO. Każdy pierwszorzędny sklep prowadzi wyroby WEESEGO.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Warszawa określi

termin wyborów do kasy chorych.

Onegdaj bawiła w Warszawie delegacja kasy chorych w osobach wiceprzewodniczącego zarządu p. Kaźmierczaka, dyrektora dr. Samborskiego i członka zarządu p. Wojdana.

Delegacja zgłosiła się do okręgowego urzędu ubezpieczeń i oświadczyła, że w myśl uchwały zarządu, kasa chorych gotowa jest każdej chwili przystąpić do przedwyborczych prac i czeka na ustalenie terminu wyborów.

Dr. Samborski zaznaczył, że aparat administracyjny jest tak przygotowany, że okres przedwyborczy może być przyśpieszony do minimalnych terminów przewidzianych w przepisach.

W odpowiedzi okręgowy urząd ubezpieczeń przyjął do wiadomości oświadczenie delegacji i oznajmił, że prześle wkrótce zarządzenie co do wyborów i terminu. b.

RADIO ODBIORNIKI NIEDOŚCIGNIONEJ JAKOŚCI, NISKIE CENY. DOGODNE WARUNKI.

Inż. **REICHER** ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA 142 i S-ka. Tel. 15-57.

Światowa fabryka olejów jadalnych i technicznych POSZUKUJE dla poszczególnych województw dobrze wprowadzonych

przedstawicieli

rejonowych celem powierzenia im składów konsygnacyjnych. Tylko pierwszorzędne firmy, rozporządzające suchymi składami i dostatecznymi środkami finansowymi, zechcą złożyć wyczerpujące oferty pod: „OLEJ” do Tow. Rekl. Młedz. J. r. Rudolf Mosse, Warszawa, Marszałkowska 124.

Rem.

Towary LEONHARDA

w dużym wyborze poleca

Proszę zwrócić uwagę na adres.

Znawcy piją tylko

Herbatę Berłowa

mocna, sromatyczna i wydajna. Firma egz. 140 lat.

WIELKI KIERMASZ

KROPLI MLEKA

odbędzie się w dniach 14, 15 i 16 grudnia r. b. przy ul. Piotrkowskiej Nr. 243 w sali Męskiego Tow. Śpiewaczego.

W sobotę i niedzielę (15 i 16 grudnia) o godzinie 12-ej w poł.

ZABAWY DLA DZIECI Loterja. Orkiestry. Bufet. Atrakcje.

I znowu rozlegają się upojne pełne marzeń, walczyki Straussa, w takt których zatańczysz

Księżniczka Dunaju

Wkrótce w „Capitolu“

HERBATA LYONS'A

Herbata, która pije cała Anglja.

Restaurant-Dancing

ul. Narutowicza Nr. 20 (Gmach Filharmonji).

DZIŚ OTWARCIE O GODZ. 9-ej WIECZ.

Wykwintny lokal, po gruntownym remoncie, pod nowym zarządem i dyr. p. BIENIA.
Występy artystyczne **Doborowa orkiestra**

„OAZA“

„OAZA“

RADIO-ODBIORNIKI

najnowszej konstrukcji selektywnej, łatwe w obsłudze na dogodnych warunkach poleca

H. GOTLIBOWSKI

Zgierska 30^a, tel. 63-71.

Wszelkie części składowe do budowy odbiorników i ładowanie akumulatorów.

RADJOPROGRAM

SOBOTA.

9.30 — Transmisja Uroczystości św. Barbary z podziemi kopalni Wielickich: a) Msza święta z kazaniem; b) Poranek artystyczny, po transmisji sygnał czasu z Warszawskiego Obserwatorium Astronomicznego (w miarę możliwości), oraz komunikat lotniczo - meteorologiczny. 12.10—12.40 — Koncert z Filharmonji Warsz. 14.00—14.20 — Transmisja z Wilna. 14.20—14.40 — Transmisja z Katowic odczyt, 15.00—15.15 — Komunikat meteorologiczny, nadprogram. 15.15—17.20 — Koncert z Filharmonji Warsz. 17.20—17.45 — „Z dzieł i przeżyć Narodu”. 17.45—18.00 — Nadprogram dla dzieci i młodzieży. 19.00—19.20 — Rozmaitości. 19.20—19.45 — Odczyt p. t. „W zatoce Biskajskiej” (Dział „Podróże i Przygody”). 19.45—19.55 — Nadprogram i komunikaty. 19.55—20.00 — Sygnał czasu z Warszawskiego Obserwatorium Astronomicznego. 20.00—20.25 — Radjokronika — wygł. dr. Marjan Stepowski. 20.30 — Koncert wieczorny. Operetka „Krysię Leśniczanką” — Jerzego Jarno. 22.00—22.05 — Komunikat lotniczo - meteorologiczny. 22.05—22.20 — Komunikaty Polskiej Agencji Telegraficznej (PAT). 22.20—22.30 — Komunikaty: policyjny, sportowy i nadprogram. 22.30—23.30 — Transmisja muzyki tanecznej.

RADJO-TECHNICZNE ZAKŁADY AUDIOFON

Właściciele

Bolesław Miller i Albert Bartzos

Poleca własnej konstrukcji odbiorniki radiowe, aparaty anodowe do sieci elektrycznej (Netzanschlussgerate) w najlepszym i solidnym wykonaniu. Oprócz tego pole. amny wszelkie części składowe.

Sklep sprzedażny:

ul. Piotrkowska № 166, front.

Fabryka i Kantor:

ul. Św. Anny 29, tel. 57-70.

Na nadchodzące święta:

APARATY KONSTRUKCJI WŁASNEJ oraz światowej sławy

Telefunken Schaub Loewe poleca

RADJO AUDION

Łódź, Traugutta 1, (gmach Grand Hotelu) TEL. 53-71.

Wielki wybór głośników i części składowych

MANIA PUKACZÓWNA

abs. chem. JÓZEF SREBRNIK

zaręczeni

w grudniu 1928 r.

Pabjanice

Włocławek

W niedzielę, dnia 9 b. m. o godz. 12 i pół w południu w pierwszej rocznicę śmierci nieodżałowanej

B. P.

SARY z Rabinzonów ROSENBAUMOWEJ

odbędzie się nabożeństwo żałobne oraz poświęcenie pomnika na cmentarzu żydowskim, o czym zawiadamiają krewnych i przyjaciół

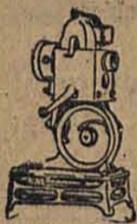
Mąż, dzieci i rodzina.

Rodzice!

Czy chcecie w dniu wigilijnym widzieć rozjaśnione szczęściem twarzyczki Waszych dzieci?

Aby spełnić ich marzenia wystarczy postawić pod choinką najmilszy podarek

Kinematograf domowy PATHE—BABY

Zł. 250.—

Wypożyczalnia filmów za minimalną opłatą.

Bogata kolekcja filmów niepalnych: naukowych, humorystycznych, komediowych, dramatycznych.

ALEKSANDER KOCH & Co.

Warszawa, Sienkiewicza 2.

Kazimierz GREGER Poznań, 27 Grudnia 20
Jan BUJAK Lwów, Kopernika 14, Jan WYK
Katowice, Św. Jana 13, „POLFOT”, Wilno
Mickiewicza 23.

TEATR MIEJSKI.

„Kupiec Wenecki” w bogatej oprawie dekoracyjnej K. Mackiewicz, w świetnej reżyserji K. Iatarkiewicza z Karolem Adwentowiczem w popisowej roli Szajloka grany będzie dziś o godz. 4 popołudniu oraz w dalszym ciągu jutro o tej samej godzinie. Ceny popularne.

Premjera „Sekretarki Pana Prezesa”.

Dzisiaj wieczorem premjera arcywesołej, pogodnej lekkiej komedji węgierskiego autora Wł. Fodora „Sekretarka Pana Prezesa” czyli („Mysz Kościelna”). W roli tytułowej wystąpi po raz pierwszy po trzymiesięcznej nieobecności ulubienica publiczności łódzkiej Stefania Jarkowska; w drugiej roli kobiecej H. Krzywicka, w głównych męskich: Józef Winawer T. Krotke (jednocześnie reżyser sztuk), M. Lenk i w świetnej roli komicznej Michał Znicz.

TEATR KAMERALNY.

Dzisiaj popołudniu o godz. 5-ej oraz jutro o tej samej godzinie po cenach zniżonych dwa ostatnie powtórzenia sensacyjnej „Wioery Mircew” z L. Barwińska w roli tytułowej.

„Czy Konstancja słusznie postępuje?”. Nowa komedja angielska Maugham'a z L. Barwińska w roli tytułowej grana będzie dzisiaj wieczorem, jutro, w poniedziałek, wtorek i czwartek, poczem wobec wyjazdu L. Barwińskiej będzie musiała zejść z afisza.

Z TEATRU „ARARAT”.

Dzisiaj 3 przedstawienia o godz. 4-ej po poł. (ceny pop.), 7.45 i o 10-ej wiecz. nowego, rekordowego programu p. n. „Łatki”, którego premjera onegdajszą przetrwała z kolosalnym powodzeniem.

KONFERENCJA B. WOJSKOWYCH.

W dniu dzisiejszym odbędzie się w lokalu związku obrony kresów zachodnich w Łodzi, przy ul. Al. Kościuszki 5 o godz. 10 m. 30 — wojewódzka konferencja, mająca na celu ustalenie zasad organizacyjnych stowarzyszenia rezerwistów i b. wojskowych.

W konferencji tej wezmą udział delegaci stowarzyszenia ze wszystkich powiatów województwa łódzkiego.

Jak nas informują na konferencję przybędą z Warszawy wice-prezes zarządu głównego senator Perzyński i sekretarz generalny — kapł. rez. Krzyżczyński.

Intymne życie ostatniego cara.

Pełne niesamowitych skandalów, pikantnych, erotycznych awantur i miłostek życie arystokracji rosyjskiej, dostarcza literaturze filmowej wprost niewyczerpanego materiału. Na motywach tych zmontowała ostatnio rosyjska wytwórnia filmowa „Goswojenkino” szlagier, który swoją koncepcją, sensacyjnością i barwnością fabuły przyćmiewa wszystkie inne.

Film ten demonstruje w niedwuznacznych obrazach stosunki, panujące na dworze Mikołaja II. Wnosi on zapach skandalu i afery, zdzierając zasłonę z najbardziej intymnych momentów życia samodzielnicy Wszzechrosji — a przede wszystkim ilustrując głośny jego stosunek z primabaleriną carskiego baletu, naszą słynną rodaczką Krzesińska.

Romans ostatniego z Romanowych z przepiękną Polką, bohaterką głośnego skandalu, którego echo odbiło się po całym świecie, znajduje w filmie tym pikantne i soczyste ujęcie. Nic dziwnego zatem, że obraz ten, w którym rolę Mikołaja II kreuje słynny Kuzniecow, artysta teatru Stanisławskiego, a rolę cesarskiej kochanicy urocza B. Kuindzi wywołał niebawem furorę i zrozumiałą sensację.

Casino.

Tajny Kurjer

z Iwanem Mozzuchinem.

Zaletą tego kapitalnego filmu jest uniejętne scharmonizowanie wszystkich tych pierwiastków jakich wymaga struktura artystyczna nowoczesnego dobrego obrazu. Momenty sensacji napinającej nerwy widza, łączą się tu szczęśliwie z dyskretnym sentymentalizmem. Akcja romantyczna, zgoła niezawieszona w powietrzu, opiera się krzepko o głębsze psychologiczne podłoże. A zupełnie na drugim już planie rysuje się dyskretne tło historyczne „Tajnego Kurjera” — rewolucja francuska z r. 1830 — spisek zwolenników Ludwika Orleańskiego przeciwko niesympatycznemu dla Francji Karolowi X. Jednakowoż te momenty historyczne wprowadzone są raczej dla dekoracji treści, dając „Tajnemu Kurjerowi” specyficzny koloryt epoki pierwszych lat wieku XIX — czyniąc film tem samym obrazem stylowym.

Scenariusz „Tajnego Kurjera” opracowany został według słynnej powieści Stendhala „Czarne i białe”. Akcja toczy się zwarcie, obfitując w niespodzianki, w epizody mocne, trzymające widza w stale wzrastającej emocji. Julian Sorel, sekretarz burmistrza małego miasteczka, marzy o sławie Napoleona. Nie wstrzyma go więc miłość żony burmistrza, Teresy — ale przy pierwszej sposobności przeniesie się on do Paryża, gdzie wstąpi w służbę do markiza de la Mole, stojącego na czele partji, popierającej ks. Orleańskiego. Sorel odda jako tajny kurjer znaczne przysługi swojej partji. Z czasem między młodzieńcem a córką markiza Matyldą zawiąże się stosunek miłosny. Margrabia lubo niechętnie, zgodzi się Sorelowi oddać rękę córki — wpraw jednak zechce się upewnić w miasteczku rodzinnym Juliana o przeszłości młodzieńca. List jego zostaje przejęty przez Teresę — a ta ponac zemstą, wydaje Sorelowi takie świadectwo, że markiz daje konkurentowi do ręki Matyldy stanowczą odprawę. Straż zrozpaczonego młodzieńca, który położy trupem Teresę, ostatnie zeznanie umierającej, sąd skazujący mordercę na śmierć, ocalenie go w ostatniej chwili przez zrewoltowany lud — oto ostatnie sceny wielkiego filmu.

Tytułową rolę „Tajnego Kurjera” kreował jeden z najpopularniejszych i największych artystów — bohater filmu „Casanova” i „Kurjer carski” — Iwan Mozzuchin, stwarzając postać soczystą pełną krwi i prawdy, świetną w wyrazie stości i dziwnie męską. A partnerki jego to pełna wiośnianego uroku Agnes Petersen (żona Mozzuchina) i demoniczna Lil Dagover.

Doskonała ilustracja muzyczna pierwszorzędnego orkiestry, pozostającej pod wytrawną batutą dyr. L. Kantora dodaje obrazowi temu uroku i siły.

SZKOŁA TAŃCÓW NOWOCZESNYCH Zygmunta Henrykowskiego

Cegielniana 43, przyw. 57, telefon 68-43. Zawiadania niniejszym że wznowił lekcje tańców nowoczesnych w kółkach zamkniętych, grupach popularnych i pojedynczo. Lokal czynny od 10-ej rano do 11-ej wieczór.

SZTUKA LUDOWA p. f. „MARGOT”, Łódź, Piotrkowska 64

POLECA

ZAKOPIAŃSKIE: Kilimy. Makaty. Guńki. Serdaki. Czapeczki. Torebki. Kamizelki damskie. Pantofle. Kierpce. Rzeźby wszelkiego rodzaju. Hafty. Poduszki.

KRAKOWSKIE: Chustki. Wstążki. Kostjumy.

ŁOWICKIE: Wełniaki (pasiaki). Narzutki. Poduszki. Lauiry. Serwety. Portjery. Kostjumy.

PODUSZKI DEKORACYJNE.

HUCULSKIE: Talerze dekoracyjne. Szkatułki i t. p.

INKRUSTACJE: Pudła. Szkatułki. Papierośnice. Obrazy i t. p.

LALKI w strojach ludowych.

CYZELOWANIE w mosiądzu i miedzi, drobne przedmioty galanteryjne.

GIELDY.

GOTÓWKA: Dolary 8.88 i 1/4, CZEKI: Belgia 123.96, Londyn 43.25 i 3/4, 43.25, Nowy Jork 8.90, Paryż 34.84 i pół, Szwajcaria 171.80, Wiedeń 125.40, 125.35, Włochy 46.71, Marka niemiecka 212.51.

PAPIERY PAŃSTWOWE I LISTY ZASTAWNE
Dolarówka 97, 94.50, 97, pożyczka inwestycyjna 108, 106, 106.75, 5 proc. kolejowa 60, Dolarowa 85.50, 10 proc. kolejowa 102.50, 8 proc. B-ku Gosp. Krajowego 94, 8 proc. Przem. Polskiego 89, 4 i pół proc. listy zastawne ziemskie zł. 48.25, 4 i pół proc. m. Warszawy zł. 48.75, 8 proc. m. Warszawy zł. 69.75, 8 proc. m. Łodzi 63, 10 proc. m. Siedlec 70.

AKCJE.

Bank Dyskontowy 134.50, Bank Handlowy 120, Bank Polski 175.50, 176, Bank Przem. Lwów 108, B-k Handl. w Łodzi 24, Leszczyński 18, Spiess 215, Siła i Światło II em. 109, Chodorów 230, Wysoka 230, Węgiel 99, Nobel 25.50, Lilpop 40.75, 41.50, Modrzejów 34.50, 34, Ostrowieckie Serja B. 99, Rudzki 44.50, Starachowice 38.75, Majewski 65.

NOTOWANIA BAWELNY.

Liverpool, 6 grudnia. — Baw. am. Styczeń 1043, luty 1042, marzec 1045, kwiecień 1046, maj 1048, czerwiec, lipiec 1044, sierpień 1036, wrzesień 1025, październik 1018, listopad 1013, grudzień 1043, loco 1074. — Baw. eg. Styczeń 1846, marzec 1865, maj 1875, lipiec 1875, listopad 1875, loco 1915.

Aleksandria, 6 grudnia — Baw. eg. Sak. Styczeń 3744, marzec 3787, maj 3815, listopad 3818, Ashm. Luty 2317, kwiecień 2357, czerwiec 2397, październik 2445, grudzień 2265.

Nowy Jork, 6 grudnia — Baw. am. loco 2035. Otw. Styczeń 2032—5, marzec 2032, maj 2026—8, lipiec 2004—5, październik 1947—9, grudzień 2030—7, I n. śr. Styczeń 2027, marzec 2029—30, maj 2023, lipiec 2003, październik 1942, grudzień 2030. II n. śr. Styczeń 2025, marzec 2028—9, maj 2023, lipiec 1997, październik 1944, grudzień 2029—30. Zamkn. Styczeń 2013—15, luty 2015, marzec 2017—20, kwiecień 2013, maj 2010—2, czerwiec 1997, lipiec 1983—4, sierpień 1965, wrzesień 1942, październik 1932, grudzień 2019—20.

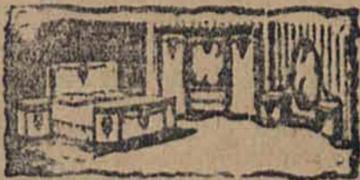
Otwarta została pracownia ortopedyczna

na wzór wiedeński pod nadzorem specjalisty lekarza-ortedy i pod technicznym kierunkiem pierwszorzędnego bandażyisty - mechanika zagra nicznej kliniki uniwersyteckiej.

Wykonywa się wszelkie aparaty ortopedyczne według modelu gipsowego, jak to: wkładki na stopę płaską, sztuczne nogi i ręce, aparaty na kończyny, gorsety ortopedyczne na skrzywienie kręgosłupa itp.

Adres:

Gdańska Nr. 28, m. 1.

MEBLE

pnajnowszych wzorów zagranicznych poleca po cenach przystępnych i na dogodnych warunkach

Fabryka Mebli **L. SALAMONOWICZA**
66 WSCHODNIA 66
tel. 34-25.

Hygienę jamy ustnej
utrzymują

Pastilles VALDA.

Sprzedż w aptekach
i składach aptecznych.

Wybory zrzeszeniowe do łódzkiej izby przemysłowo-handlowej.

W związku z tem, iż do dnia 19 b. m. winny być przedstawione głównej komisji wyborczej listy kandydatów radców łódzkiej izby przemysłowo-handlowej z wyborów zrzeszeniowych, odbywają się w tych dniach w poszczególnych organizacjach odnośne wybory.

Posiedzenie wyborcze w stowarzyszeniu kupców m. Łodzi (Piotrkowska 73) odbędzie się w poniedziałek 10 b. m.

Dla orientacji podajemy, iż wybory zrzeszeniowe odbędą się według następującego klucza:

SEKCJA PRZEMYSŁOWA:

„Wielki” związek wybiera 5 radców, krajowy związek wybiera 3 radców, urząd zgromadzenia kupców 1 radcę, stowarzyszenie fabrykantów (Zachodnia nr. 68) — 1 radcę.

SEKCJA HANDLOWA.

Stow. kupców m. Łodzi — 3 radców, Stow. kupców chrześcijan — 2 radców, centralne stowarzyszenie — 2 radców, Stow. drobnych kupców przy ul. Ogrodowej — 1 radcę.

Po złożeniu powyższych list nastąpi oficjalne nominacje, wobec czego spodziewać się należy, iż w końcu grudnia skład łódzkiej izby będzie już całkowicie skompletowany.

W tym też czasie nastąpi pierwsze plenarne posiedzenie izby, na którym dokonany zostanie wybór prezydium.

Posiedzenie to odbędzie się w sali towarzyszywa kredytowego.

Tylko 18 zł.

kosztuje para damskich

śniegowców (PEPEGE)

z aksamitnymi wyłogami.
Jersey czarny, fason niski.

ŻĄDAJCIE WSZĘDZIE TYLKO WYROBÓW
(PEPEGE)

Wielka tragedia i rozpacz rodziców, którym uwiedziono córkę, którą nęcił pokusy wielkiego miasta i odszpty miłosne i która chciała żyć własnym, niezależnym życiem.

z arcyfilmu

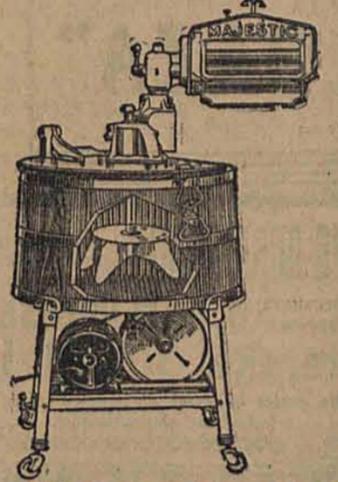
p. t. „Niedole upadłych dziewcząt”
wkrótce „Palace”

Rodzice, pilnujcie swych córek!
Dziewczeta! Niebezpieczeństwo czyha na was!
Strzeżcie się! i unikajcie mężczyzn, którzy fałszywą miłością stracają was w przepaść!

p. f. „Niedola upadłych dziewcząt”
wkrótce „Palace”

Najlepsze amerykańskie wyzmaczki
„EMPIRE”
Amerykańskie Maszyny do prania
„MAJESTIC”

sprzedaje za gotówkę i na raty:
American Wringer Company
Piotrkowska Nr. 40
Ernest Szulc, Piotrkowska 234

ZEGAREK

ZENITH
TO SZCZYT PRECYZJI

ISKRA RADIO
69 Piotrkowska 69. Tel. 77-79.

poleca

WSZELKIE MATERIAŁY RADIOTECHNICZNE
Sprzedaż hurtowa.

Dr. med.

Józef Lubicz
ortopeda.

Specjalista chorób kości i stawów, zniekształceń kręgosłupa i kończyn.
Własna pracownia wszelkich aparatów ortopedycznych.

Gdańska 28, tel. 41-46.
Przyjmuje od 5 do 7.

PLYTY

jedyny największy wybór w Łodzi

POLTON
Piotrkowska 47.

Golenie

MYDŁO DO GOLENIA
W TUBKACH
SWAN
staje się przyjemnością

ZMIANA W STAROSTWIE GRODZKIEM.

Jak się dowiadujemy, p. Izydorczyk został mianowany p. o. kierownika wydziału bezpieczeństwa publicznego w starostwie grodzkiem i tymczasowo pełni funkcje zastępcy starosty grodzkiego. (b).

POKAZ KLASY TANECZNEJ SZKOŁY GIMNASTYKI IRENY PRUSICKIEJ.

Jutro, t. j. w niedzielę, o godz. 12-iej w południe odbędzie się w Filharmonii pokaz uczeń klasy tanecznej znanej w Łodzi szkoły gimnastyki, prowadzonej według programu znakomitej akademii tanecznej Mary Wigman w Dreźnie. Wysoki poziom szkoły daje nam gwarancje ciekawego i wartościowego programu.

Oprócz lekcji gimnastyki tanecznej, zobaczymy szereg tańców, z których szczególnie zajmująco zapowiada się cykl „con festivo”, zawarty w I-iej części programu. Poranek rozpocznie się punktualnie o 12-iej w południe.

ARNOLD FÖLDESY I MARJA LABIA w ŁODZI.

Niezwykłej atrakcji artystycznej oczekuje muzykalna Łódź w nadchodzącą środę, dnia 12 bm., gdyż przyjeżdżają dwie wielkie gwiazdy z firmamentu muzycznego, a mianowicie: Arnold Földesy, wiolonczelista światowej sławy, znany już łódzkiej publiczności ze swoich występów, oraz Marja Labia, słynna śpiewaczka medjołańskiej opery „La Scala”, która w ubiegłym sezonie wywarła na słuchaczach swoim niepospolitym śpiewem wielkie wrażenie. Dwie tak wielkie siły na jednym koncercie podziałyby elektryzująco i bilety są rozchwytywane.

SALA FILHARMONJI.

Tel. 13-84

Jutro w niedzielę,
dnia 9-go grudnia o godz. 12 w południe

POKAZ
klasy tanecznej
SZKOŁY GIMNASTYKI i TAŃCA ARTYSTYCZNEGO
Ireny Prusickiej

Przy fortepianie: Mieczysław Gomółka.

Udział bierze IRENA PRUSICKA oraz UCZENICE KLASY TANECZNEJ.

Szczegóły w programach.

Bilety od 1 zł. do 6 zł. nabywać można w kasie Filharmonji

JEDYNE PO CZERWONYM
PRAWDZIWA
FARINA

ZNAKCU POZNAĆ MOŻNA
WODE KOLONSKA
GEGENÜBER

DZISIEJSZY PORANEK SZUBERTOWSKI.

Stosownie do zapowiedzi, dziś, w sobotę, o godzinie 12-iej w południe odbędzie się w Filharmonji poranek schubertowski, urządzony staraniem konsula austriackiego p. Karola Wilhelma Scheiblera. W poranku udział biorą: Helena Fetygo (sopran), dr. Eugeniusz Schicht (baryton), prof. Jezierski (fortepian), chóry męskiego towarzystwa śpiewaczego oraz wzmocniona łódzka orkiestra filharmoniczna pod dyrekcją Adolfa Baute. Poranek ten całkowicie poświęcony będzie 100-iej rocznicy śmierci Franciszka Schuberta i wykonane będą wyłącznie utwory tego wielkiego kompozytora.

ury apiek.

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: S-rów S. Wójcicki (Napiórkowskiego 27), W. Danielewski (Piotrkowska 127), P. Ilnicki i J. Cymer (Wólczajska 37), S-rów Lenweber (Pi Wolności 2), S-rów Hartmana (Młynarska 1), J. Kahana (Aleksandrowska 81).

Pozatem stale dyżurują następujące apteki: A. Sadowska (Zgierska 57), H. Dutkiewicz (Zgierska 97), Z. Gorczycki (Przejazd 59), A. Szymański (Przedzajłana 75), A. Busse (Rzowska 59), w).

WYSTAWA OBRAZÓW R. ROZENTALA.

W najbliższych dniach otwarta zostanie w salach Grand-Kina wystawa obrazów znanego w Łodzi z wystawy „Startu” oraz Galerii Miejskiej art.-mal. R. Rozentala.

Powróciwszy niedawno z Kazimierza, gdzie przebywał przez dłuższy okres czasu, p. Rozental przywiózł ze sobą cały szereg godnych widzenia prac, których ekspozycja niewątpliwie w dużym stopniu zaciekał sferę artystyczną Łodzi.

ZNAKOMITA
WODA KOLONSKA
MAJOLA

Koncesjonowane przez Min. W. R. i O. P.

KURSY
Kierowców Samochodowych
Inż. Juliusza Jastrzębskiego

Wykłady teoretyczne i zajęcia praktyczne. Wielka ilość modeli i pomocy naukowych.

CENY NISKIE. Łódź. OPŁATA RATAMI
TARGOWA 55 **Łódź**, TELEFON 55-50.

Dla życzących specjalne wykłady w obranych godzinach. — Kancelaria otwarta od 8—12 i 13—18

Części zamienne

FORD

Chevrolet
wszystko na składzie.

Opony
Masywy

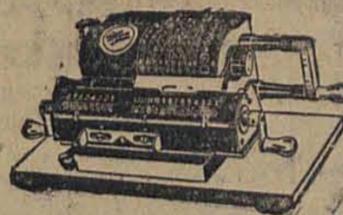
Wszystko do auta!
Jen. „BERSON”
Repr. **Łódź**,
Narutowicza 16.

Każde zadanie

rozwiązuje arytmometr

Mira

Mira

SZYBKO I NIEOMYLNIE!

Szczegółowych objaśnień udziela wył. przedstawiciel

EDWARD TELATYCKI

PIOTRKOWSKA 48, TEL. 10-63.

Na gwiazdkę!

wielki wybór

RADJO - APARATÓW

najnowszych typów polecają

Zakłady Radiotechniczne

„ALFA”

(właśc. M. RITT)

Łódź, ul. Nawrot 1, tel. 23-88.

Warunki dogodne.

Ceny przystępne.

„SZYK DZIECIĘCY”

w swym nowym lokalu

przy ul. **Piotrkowskiej 82** (w podwórzu)

Sprzedaje po najtańszych cenach:

Wykwintne paletka dla dziewcząt i chłopców, eleganckie sukienki wełniane, aksamiłne, crepe-de-chinowe, crepe gergett'owe wszelkiego rodzaju ubranka oraz bielizny. **Uwaga: Wielki wybór mundurków dla uczniów i uczenic.**
Warunki dogodne!

Reklamowa sprzedaż trwa!

Wyroby pończosznice, rękawiczki, trykotaże i wyroby bielizna damska.

Obrzynie wybór we w

J. NEE

25-37

Polecamy
SANKI

od 17 zł. patefony walizkowe od 100 zł., płyty, rowery nowe od 200 zł., rowerki dziecinne od 25 zł., maszyny do szycia „Mundlos” okazynie nową za 400 zł.

B-cia Krzemieński
Piotrkowska 178.

Lek. Dent.

poszukuje zajęcia.

Oferty do administracji lit. „P. A.” 16

Riviera

NICEA
Lekarka Polka
Dr. med.
Paryskiego
Uniwersytetu
Eugenia
Zeligsonowa
ruc Cronstadt 3
vis-a-vis hotelu

Kilka
placów

po 3.200 kw. lokal znajdujących się przy torze wyciągowym w Rudzie-Pabjanickiej do sprzedania. Blisze szczegóły u Alfreda Haake, Wólczajska 169 mieszk. 19.

Samodzielny
introligator

poszukiwany. Oferty pod „Introligator” do biura ogłoszeń Fuchsa, ul. Piotrkowska 50.

Wielki wybór woskowych główek pieroty, damy, rococo, bombonierki oraz poduszki. Ceny konkurencyjne.

Rozental

Łódź.
Plac Wolności 7
fr. II p.

Doroczna

WYSTAWA

poduszek, lalki szali i t. d.

Decoration d' Art

Gdańska 42, m. 8 front. Tel. 13-09.

Od 9 do 16 b. m.

Magazyn obuwia

L. KAWALEK i S^{KA}

Sienkiewicza 13.

Poleca obuwie męskie i damskie najnowszych gatunków po cenach konkurencyjnych

NA GWIAZDKĘ

poleca

Największy wybór

Bielizny damskiej

od najskromniejszej do luksusowej z jedw. opatu, nansuku, madap.

Bielizna dziecienna i niemowlęca

kaftanki, sukieneczki, garniturki do chrztu i narzutki na kołderki.

Bielizne pościelowa

Bielizne stołowa płóc. Chusteczki

Koldry puchowe i wafowe

wierzch jedw. i z satyny zawsze na składzie.

Magazyn Bielizny Wyprawowej

W. KNAPP NAWROT 7
Tel. 26-04

Przy większych zakupach dogodne warunki. Obsługa sumienna.

„Maison de Couture“

Mme VÈRA FISZHAUT

Wspólnie ze znaną właścicielką pracowni sukien w Warszawie p. Felicją Fiszhaut, po powrocie z Paryża.

OTWORZYŁY

Pracownię sukien w Łodzi przy ul. Gdańskiej 26

Zawadzka 30 I-e piętorfr

Polecają ostatnie nowości sezonowe.

UWAGA!

Czy pragniecie mieć **KOSZULĘ** dzienną lub nocną, sztywne i miękkie kołnierze

najlepszego gatunku przy cenach nader niskich i warunkach dogodnych? Proszę tedy zwiedzić znany mój warsztat

Bielizny Wiedeńskiej Pomorska 4.

Wytwórnia Łódź

Zamówienia na koszuleienne i piżamas przyjmuje również z powierzonych materiałów.

Młodzież Wielkowiejska

W rolach głównych: **Marja Paudler i Harry Liedtke.**

Najbliższa premiera **Kina Spółdzielni.**

Szkoła Kosmetyczna Institut de Beauté Anna Rydel

Dipl. de l'Univers. de Beauté et de Laborat. Kosm. a Paris, Łódź, ul. Cegielniana 19, tel. 69-92.

Zatwierdzona przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, dająca osobom kończącym tę szkołę prawo praktyki, oraz otwarcia gabinetu kosmetycznego. Kancelaria przyjmuje zapisy, oraz udziela informacji od 11-2 i od 4-7. UWAGA: Wykłady prowadzone są przez lekarzy specjalistów.

Pierwszorzędny Zakład Fryzjerski Damski Alfonsa POPPA

Łódź, Konstanyowska 12, tel. 63-40.

Farbowanie, ondulacja, strzyżenie według najnowszej metody paryskiej. Wykwintny manicure. Uwaga: Obsługa wyłącznie przez pierwszorzędne sity.

Młody, energiczny **inżynier** usauk handlowych władający językami: polskim, niemieckim i francuskim z praktyką biurową i bankową

poszukuje odpowiedniego stanowiska.

Oferty sub. „Webe“ do biura ogł. S. Fuchsa, Łódź, Piotkowska 50.

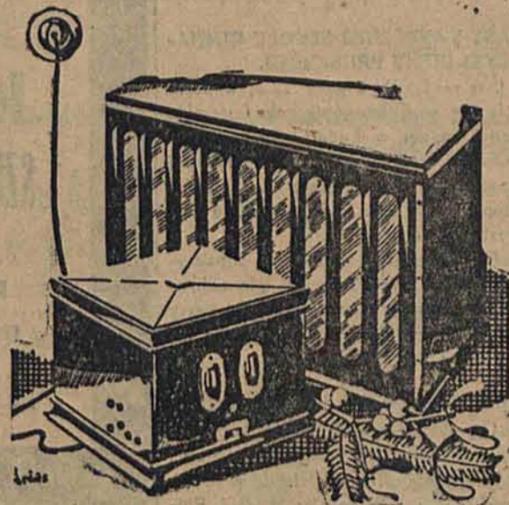
JEST

jeszcze firma w Łodzi, która sprzedaje wykwinne i trwałe obuwie męskie, damskie i dziecienna oraz kalosze i śniegowce po cenach bardzo przystępnych

J. WINDMAN

— Piotrkowska № 35. — tel. 12-23

Radio z gniazdka wtykowego na ścianie. **BEZ** baterji i akumulatorów **WPROST** do przyłączenia do sieci prądu zmiennego.

Żądajcie pokazów w firmie

„AUDION“

Inż. Sz. ROZENBLUM
ŁÓDŹ, TRAUGUTTA 1.

1003 1028

TELEFUNKEN

Największe doświadczenie. Najbardziej nowoczesna konstrukcja.

UNDERWOOD

BEZKONKURENCYJNA MASZYNA DO PISANIA NAJNOWSZEGO MODELU

POLECA WYŁĄCZNY PRZEDSTAWICIEL **JÓZEF LEŻON**
PRZEJAZD 4. TEL. 2-23.

Właścicielka Pracowni Gorszetów „MAISON CAPRICE” z Warszawy, Niecała 10

przyjechała

— od poniedziałku przyjmuje w Pracowni Sukien — **A. Maszkowskiej** Piotrkowska 117 telefon 30-03.

Poleca najnowsze modele paryskie **pasów i staników uszczuplających,**

Zakład fryzjerski damsko-męski A. Hołodyniaka, Piotrkowska 27 tel.

ondulacja
strzyżenie
czesanie
farbowanie

systemem najnowszym stosowanym zagranicą. Wykwintny manicure. Obsługa wyłącznie przez pierwszorzędnych fachowców.

Fabryka Luster J. Kukliński
Łódź, Zachodnia 22.

poleca po cenach niższych: Lustra, trema tualety jasne, cienne w oryginalnych ramach oraz lustra wiszące. Odnawianie i poprawianie luster z odesłaniem do domu. Meble pojedyncze i całkowite urządzenia nowoczesnych stylów **Sprzedaj na raty i gotówce.**

Telefon 78-11.

SKŁAD FUTER Zakład Kuśnierski J. SZWARCMAN
Narutowicza 42 (sklep frontowy) Tel. 66-31.

poleca gotowe futra damskie i męskie oraz skórki pojedyncze wszelkiego rodzaju, po cenach przystępnych, na dogodnych warunkach. Obejrzanie nie obowiązuje do kupna. P.P. krawcom udzielam rabatu.

Radiola

Piotrkowska 88 telefon 5-34. **Radioaparaty** i części.

Najtańsze źródło. Dogodne warunki kupna.

UWAGA!!! TANIA WYPRZEDAŻ RESZTEK

Irwa nadal po zadziwiająco niskich cenach.
Jednocześnie polecamy nasz bogato zaopatrzony dział trykotażu.

BERNARD DOBRZYNSKI S-cy Piotrkowska 10.

MEBLE 6 MARKOWICZ i NASIELSKI 6 PIOTRKOWSKA 6

od najsłabszych do najwykwintniejszych. Stołowe, sypialnie, pokoje panieńskie gabinety męskie, łóżka nikielowe oraz wszelkie pojedyncze sztuki.

Tel. 49-71.

Długoterminowe kredyty.

Tel. 49-71.

NA RATY

od 5 zł. tygodniowo

GARDEROBĘ: Damską, Męską i Dzieciną

JEDWABIE, KOLDRY, TOWARY i OBUWIE

P. CZERNIŁOWSKI 72 - Wschodnia - 72. front, I p. Tel. 71-23

NA RATY

Wszelką damską garderobę oraz roboty futrzane w największym wykonaniu przyjmuje z własnych i powierzonych materiałów po cenach konkurencyjnych

M. ROZENBERG

Cegielniana 36, TELEF. 63-97
Lewa oficyna, II-gie piętro.

Cała Łódź wie!

że Pracownia Kapeluszy damskich i męskich

B. Grynberga

Piotrkowska 31
filja: Główna 65.

Jest najtańszem źródłem w Łodzi. Przelasonowanie po cenach konkurencyjnych. Eleganckie wykonanie! Przyjdź i przekonaj się!

Biuralistka-maszynistka

wykwalfikowana poszukuje pracy ew. na godziny. Wymagania skromne. Oferty sub. „Sumienna”.

PLAC

pod budowę w śródmieściu do sprzedania.

Oferty sub. „Plac w centrum”.

Składy obszerne w śródmieściu do wydzierżawienia

Zgłoszenia sub. „Składy”.

Fortepian

lub pianino kupię.

firmy Bechsteina, Blüthnera ewent. innej marki. Oferty do Republiki sub. „Okazja Fortepian”

Zadajcie wszędzie

Nasświetlany

Wita-Chleb Witaminowy

ukazał się w Łodzi we wszystkich sklepach p. Kopczyńskiego u p. Pokorowskiego Narutowicza 3. B-cia Ignatowicz i innych poważnych sklepach w Łodzi

Dr. BOGUSZAWSKI

leczy naturalną bezlekarstwową metodą kręgarstwa choroby: nerwowe (niemoc piciowa) przemiany materii (reumatyzm) i kobiece.

Przyjmuje od 5 do 8 wiecz. ul. Narutowicza 2. I piętro, trzecia brama.

OBRAZY

kupuje i sprzedaje tudzież restauruje, jak nowej tak starej szkoły. Określam wartość dzieł sztuki bezinteresownie. Piotrkowska 82 pr. ofic. 4 wejście, I piętro, Wattenberg tel. 65-92.

Porcelanę

przyjmuje do reparaacji zarówno wyroby z marmuru i kości słoniowej. Wykonanie trwałe i tanio. Piotrkowska 82 prawa of. 4 wejście I piętro, Wattenberg tel. 65-92.

SKLEP

spożywczo-kolonialny do sprzedania zaraz. ul. Wodna 15/8

UWAGA!!!

Najtańsze źródło — po cenach konkurencyjnych śniegoców, kaloszy, kapeluszy, czapek i różnej galanterji.

G. KUPON

Każdy przedstawiający kupon otrzymuje parę śniegoców o 1 złoty taniej.

G. Cwajghaff

Rzgowska 1
Uwaga! Reparacje śniegoców i kaloszy za pomocą elektrowulkanizacji

KROJU

nowoczesnego szycia, modelowania ubrań damskich, dz. ecinnych i bielizny wyuczają gruntownie, teoretycznie i praktycznie (na materiałach) — systemem zastosowanym w Paryskiej Akademji i zatwierdzone przez Ministerstwo Oświaty pierwszorzędne kursy mistrza Paryskiej Akademji, Cechu Warszawskiego Łódzkiego E. Wiśniewskiego, nagrodzonego złotym medalem i dyplomowanym w Paryżu. Kończącym świadectwa szkolne i patenty cennowe z prawami. Program nauki bezpłatnie Piotrkowska 64, I r

Fabryka

cała lub częściowo do wynajęcia. Wiadomość tel. 56-80 od 10 do 11-rano i od 4—5 p.p.

KORZYSTAJCIE Z OKAZJI!!!

do 40% zniżki Tania sprzedaż gwiazdkowa do 40% zniżki
KAPELUSZY MĘSKICH

najnowszych fasonów filcowych i pilśniowych pierwszorzędnych fabryk.

HAJMAN TUROBINER, PIOTRKOWSKA 82 sklep frontowy.

BOTY i KALOSZE

PEPEGE

Juljusz Rozner, Łódź

Piotrkowska 98 i 160

Nadzwyczajna okazja taniego kupna

pończoch i skarpetek do 40% zniżki I i II gatunku

oraz galanterji i bielizny damskiej i męskiej poleca firma

„METROPOLIS”, NARUTOWICZA 3.

Zakład Zegarmistrzowski - Jubilerski i Fabryka Wyrobów Platerowanych

K. WOLF

Piotrkowska № 156.

Uprzejmie prosi Sz. Kliencie. Ze względu na szczupły lokal i staranną obsługę przyspieszyć z przedsięwziętymi zakupami. Towary wybrane mogą być zastawione do dni ostatnich.

SPECJALNOŚĆ:
PASY SKÓRZANE,
PASY CHROMOWE
TROKI, BICZE,
GONCE, PIKIERY,
PASKI NIECIENICOWE,
PODBICZE i t.p.
ARTYKUŁY TECHN. SKÓRZANE

ZAMÓWIENIA WYKONUJE SIĘ SZYBKO I SŁODNIE

TOWARY TYLKO PIERWSZORZĘDNEJ JAKOŚCI.

ŁÓDZKA FABRYKA PASÓW i PIKIERÓW H. OPOCZYŃSKI S.K.A.

ŁÓDŹ

TELEFON 21-99. ADR. TELEGR. OPOCZYŃSKI, WODNA 12

ZAKOPANE

Pensjonat „HELENA”

E. Wasiłkowska ul. Jagiellońska. Poleca ciepłe i słoneczne pokoje. Kuchnia wykwintna i obfita. Blizsze informacje; Plac Dąbrowskiego Nr. 4, m. 9.

INKASENT

energiczny do poważnej żydowskiej instytucji dobroczynnej z odpowiednimi referencjami natychmiast poszukiwany. Oferty „B. Ch. U.” do adm. pisma.

I stała się światłość w świecie

Znikły nocne cienie
Gdy — Centra — jasne na świa
Rzuciła promienie.

Centra

baterje kieszonkowe

dają zawsze jasne i białe światło.

Dr. **W. BALICKA**
przeprowadziła się na ul. Sienkiewicza 95

przyjmuje w chorobach skórnych, i wenerycznych od 12 do 4 i 7—8 codziennie tylko kobiety i dzieci

Dr. med. **ST. BIRBERGAL**

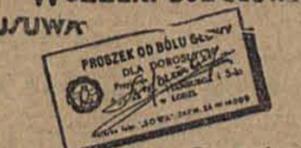
Moniuszki 11, telefon 63-22. Choroby skórne i weneryczne elektroterapia. Przyjmuje od 8—10 i od 5—8 wiecz. W niedz. od 10—12

Laureatka

moskiewskiego konserwatorium udziela lekcji gry fortepianowej.

Wschodnia 7

WSZELKI BÓL GŁOWY

ZNAKOMICIE „SOWA”

wyrobu laboratorium przy aptece ST. HAMBURGA i S-ki w Łodzi. Główna 50

ODCISKI

FABRYKA CEKICZKI FARMACJUTYCH AP. KO WALSKI WARSZAWA

2 pokoje z kuchnią

z wszelk. wyg. słoneczne w śródmieściu do odstąpienia. Oferty sub. „J. K.” Pośrednicy wykluczeni.

Dla Pań i Panów Zawodowe Kursy Kierowców Samochodowych FRANCISZKA GRĘTKIEWICZA

(b. współwłaściciela i kierownika Kursów i Kierowców „WOYNA”).

Łódź, Al. Kościuszki 21, tel. 75-35.

Zapisy przyjmowane są w lokalu szkolnym od godz. 8 r. do 6 wiecz. Samochody do nauki 4, 6, 8 cylindrowe.
Orzeczenia techniczne i remont samochodów.

Jedynie i najtańsze źródło zakupu

obecnie p. f. Tow. Handlowe

KALOSZY I ŚNIEGOWCÓW

fabryk najlepszych znajduje się od szeregu lat przy ul.

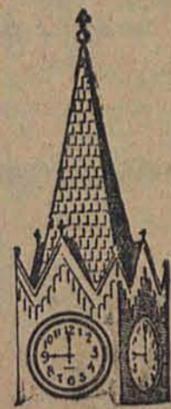
Piotrkowskiej 149

„GUMA”

Sp. z ogr. odp. telefon 77-86.

Na gwiazdkę

biżuterję, jak zegarki, pierścionki, kolczyki, budniki i t. p. poleca po cenach niżej konkurencyjnych
A. LEWKOWICZ, Piotrkowska 89

Dobry zegarek

kupisz tylko
w firmie

JAN CHMIEL

Piotrkowska 100.

Za gotówkę i na raty!

Wykonuje się wszelkie reperatury zegarmistrzowskie i jubilerskie. Szybko i solidnie na każde żądanie.

PEDICURE S. Łódzki

Pielęgnuje nogi, wycina bezboleśnie odciski, usuwa wzrastające paznokcie.

Traugutta 5, m. 10, tel. 70-37.

Wykwintne Krawiectwo Męskie

S. Rosentarb

Łódź, ul. Piotrkowska Nr. 79, tel. 64-29
front. II-ie piętro.

Specjalność fraki i smokingi.

Przyjmuje obstalunki z własnych i powierzonych materiałów najgustowniejszych modeli i fasonów. Wykonanie bardzo punktualne.

Pracownia kuśnierska na miejscu.

— Bogaty wybór krajowych i zagranicznych materiałów. —

Ceny przystępne i na raty.

Przedświąteczna wyprzedaż

wykwintnej

BIELIZNY

nowości sezonowych

Oryginalne
paryskie

paski—gorsety

Andrzeja 7, m. 8 front.

Ogłoszenie

Niniejszym podaję do wiadomości Sz. Klienteli z wszelkich Stowarzyszeń, którym na zasadzie istniejącej umowy udzielam kredytu od 4—5 miesięcy, że posiadam na składzie prócz **obuwia własnego wyrobu** duży wybór **śniegowców, kaloszy i obuwia** na gumowych podszewkach, po cenach przystępnych.

Z poważaniem

J. Kowalczyk

Cegielniana 25, — tel. 68-4

Nadeszły śniegowce:

Damskie polecamy po tanich cenach następujących

TRETORN SZWEDZKIE	Gabardina	Zł.	31.00
KWADRAT RYSKIE	Jersey		20.00
	Gabardina		24.00
	Luksusowe		30.00
	PEPEGE Jersey		20.00
	Gabardina		23.00
	GENTELMAN Jersey		18.00
	Gabardina		21.00

Ceny bez zobowiązania. — Ceny bez zobowiązania

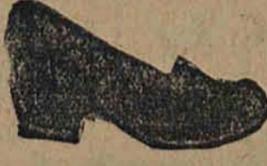
ŚNIEGOWCE dziecięce od 12.00

KALOSZE Męskie, Damskie i Dziecięce od **Zł. 5.50**

PANTOFLE domowe Filcowe po 4 zł. Kamilla po 10 zł.
Udzielamy nadto naszym Klientom rabatu po 3 złote na parze.

Śniegowców Damskich wyżej wymienionych gatunków przedstawiając kupon niżej wydrukowany.

Kupon Rabatowy

Okazicielem niniejszego kuponu korzysta z rabatu Zł. trzy przy kupnie par Śniegowców Damskich. Otrzymuje również bezpłatnie 4 kupony rabatowe po 3 zł. dla odstąpienia swym znajomym Skład Śniegowców i Kaloszy w Łodzi Ogrodowa 2, róg Nowomiejskiej.

Proszę wyciąć

Skład Hurtowy i Detaliczny Kaloszy i Śniegowców

„FANTULIS”

w Łodzi, Ogrodowa 2, róg Nowomiejskiej. Telefon 61-96.

Ernest WEILBACH

(„Lyra”)

został przeniesiony z Piotrkowskiej 82 na
Piotrkowską 154

i poleca

Pianina, fortepiany i fisharmonje
na dogodnych warunkach. Tel. 41-96.

ZARZĄD ŁÓDZKIEGO ŻYDOWSKIEGO TOWARZYSTWA DOBROCZYNNOSCI

uprasza pp. Członków o wzięciu udziału

w Ogólnym Zebraniu

odbyć się mającym w lokalu Towarzystwa przy ul. Zachodniej Nr. 20 w dniu 16 grudnia r. b. o godz. 4 po poł.

Porządek dzienny: 1) Zagajenie posiedzenia, 2) Wybór przewodniczącego, sekretarza i asesorów, 3) Odczytanie protokołu Komisji Rewizyjnej, 4) Zatwierdzenie bilansu i sprawozdania za r. 1927, 5) Zatwierdzenie budżetu na r. 1928, 6) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej, 7) Wybór członków Centralnego Komitetu budowy szpitala dla umysłowo-chorych w Radogoszczu, 8) Wnioski Zarządu i Członków Towarzystwa.

W razie niedojścia do skutku w powyższym terminie, Ogólne Zebranie odbędzie się w drugim terminie, bez względu na liczbę obecnych członków, w dniu 23 grudnia r. b. o godz. 4 po poł. w tym samym lokalu, bez oddzielnych ogłoszeń.

Wyjaśnienie.

We wtorkowym numerze „Republiki” ukazało się wezwanie „Polskiej samopomocy włókien niczej”, skierowanej pod mój adres i w sposób uwłaczający mej czci.

Wobec powyższego komunikuję, iż nieprawdą jest jakoby ze złej woli nie wykonał do dziś dnia instalacji skrzynki reklamowej. Prawda jest natomiast, że po otrzymaniu zamówienia zwróciłem uwagę właścicielowi firmy „Polska samopomoc włókniennicza” p. Nowerowi, że muszę uzyskać zezwolenie magistratu na zaistalowanie skrzynki. Wobec powyższego p. Nower nadesłał mi list, w którym komunikuje, że czekać nie chce i zręka się zamówienia, wobec czego zamówienie cofa.

W wyniku takiego postanowienia sprawy instalacji wykonać nie mogłem, uważam więc, że obecne wystąpienie p. Nowera jest karygodna, bezprzykładna napaścią, godną najwyższego obrzucenia i napiętnowania.

Oświadczam też, że sprawę powyższą skierowałem do sądu, nie mam zamiaru bowiem ścierpieć podstępnych ataków, skierowanych pod mój adres.

HENRYK TRUSKŁASKI

wł. firmy „Elektropraca”

Szkoła Tańców Nowoczesnych

Henryka Henrykowskiego (Wschodnia 57)

Lekcje prywatne Gdańska 9, Tel. 66-93.

Gruntownie wyucza się w krótkim czasie wszystkich tańców najnowszych oraz ostatniego szlagieru sezonu walca angielskiego. — Lekcje w grupach i pojedynczo w asystencji wybitnego mistrza z zagranicy.

Gabinety KOSMETYKI i lekarst. na Marii Lowinsonowej Cegielska 6. f. 1. n. tel. 43-63

Co kosztuje u nas kompletny ubiór eleganckiego PANA

- FUTRA od zł. 600.-
PLASZCZ zimowy od zł. 150.-
UBRANIE od zł. 125.-
OBUWIE od zł. 40.-
KOSZULA od zł. 18.-
KOLNIERZYK od zł. 1.80
KRAWAT czysty jedwab w cudownym kolorze od zł. 10.-
PULOWER od zł. 40.-
SKARPEKTI od zł. 3.50
KAPELUSZ w najnowszym fasonie od zł. 25.-

DZIAŁ MIAROWY

pod kier. wytrawnego mistrza krawieckiego. Przyjmujemy weksle kupieckie od zł. 100.- za, od pp. lekarzy, adwok. inżynierów i t. d. - weksle własne.

H. PFEFFER PIOTRKOWSKA 111

Ogłoszenia drobne.

Lokale

- UMEBLOWANY, słoneczny pokój do wynajęcia, Aleja 1-go Maja 35, front, III piętro, m. 14.
POKÓJ umeblowany z oddzielnym wejściem z klatki schodowej, do oddania, Wiadość: Ul. Cegielniana 54 mieszk. 7.
ELEGANCKI pokój umeblowany na 70, do oddania. Oferty pod „Szyk”.
POKÓJ z niekrepującym wejściem dla pana, Południowa 4, lewa of. m. 13.
DO ODDANIA 2 pokoje na pierwszym piętrze z frontu dla dwóch panów lub na biuro. Cegielniana 57, m. 3.
ŁADNY pokój o 2 oknach frontowy umeblowany, do wynajęcia, Andrzejka nr. 48, m. 10.
PRZYJME dwie Panny na mieszkanie ul. Andrzejka 13, m. 14.
POKÓJ z kuchnią do wynajęcia. Ulica Dworska nr. 10 przy pl. Bałuckim.
POKÓJ dwuokienny, słoneczny, II piętro, z centralnym ogrzewaniem, winda, telefonem do wynajęcia dla izraelity. Oglądać można od 9 i pół do 11 i od 3 do 5-ej, Narutowicza 16 m. 3 8
MIESZKANIA, lokale pokoje umeblowane poszukuje i poleca Biuro agent. „Polruch”. Traugutta 4. Tel. 41-01.
POKÓJ z kuchnią, przedpokojem, piwnicą, góra ipokój o dwóch oknach od gospodarza do wynajęcia, słoneczny, Nowo-Polska nr. 12 przy Brzezińskiej dojazd jedynek.
DWA duże pokoje z kuchnią na Chofnackich do wynajęcia, od zaraz. Oferty pod „M. A. 12”.
ODDAM duży pokój frontowy, umeblowany od zaraz. Narutowicza 47, m. 34, tel. 74-39.

- POKÓJ duży frontowy, elegancko umeblowany i mniejszy do wynajęcia. Piotrkowska 99, II p. m. 2 Zastać od 11-1 i od 3-7.
FRONTOWY pokój elegancko umeblowany, z osobnym wejściem, ewentualnie dwa dla izraelity do wynajęcia. Zawadzka 8, m. 5.
1-2 POKOJE elegancko umeblowane z wszelkimi wygodami dla lepszego pana do wynajęcia, Zawadzka 36, m. 8 front i p.
POKÓJ umeblowany z niekrepującym wejściem od zaraz do oddania, Sienkiewicza 22, front mieszka. 7a (można obejrzeć od godz. 4-ej po poł.).
DUŻY słoneczny pokój frontowy, do mieszk. 9.
ODNAJME dwa umeblowane pokoje z kuchnią i z wygodami, Piotrkowska 199, ofic. 3 wejście 2 piętro, m. 28. 8

- WDOWA po Dr. W. Kielbasińskim poszukuje mieszkania 3-4-pokojowego z wszystkimi wygodami I-II piętro, lepszym domu, możliwie w centrum. Oferty tel. 66-61.
ODDAM pokój skromnie umeblowany dla dwóch panów, wiadomość ulica Piotrkowska 176, m. 8, g. 5-7.
POKÓJ umeblowany z używalnością kuchni lub bez odstąpię, Pusta 13, Piłszer.
POKÓJ umeblowany, niekrepujący, od stąpię, Pańska nr. 1, m. 10.
POSZUKIWANE 2 pokoje umeblowane lub bez mebli, w centrum miasta, w eleganckim domu. Oferty „Republika” „333”.
WYNAJME pokój umeblowany, oddzielne wejście, nie małżeństwo. Do 12 rano i od 2-3 po poł., Al. Kościuszki 32, m. 16.
DO WYNAJĘCIA od zaraz pokój, niekrepujący, centralne ogrzewanie, Piotrkowska 175, m. 4.
DWA POKOJE, umeblowane na pierwszym piętrze z frontu, do wynajęcia, Narutowicza 30, m. 4, od 3 do 5-ej.
PRZYJME panów na mieszkanie z całodziennym utrzymaniem, ul. Zgierska 113, Bielska.
POKÓJ umebl. z elektr. oświetleniem do wynajęcia, Kilińskiego 48, m. 36.
POSZUKUJE 2 pokoi z kuchnią i wygodami, w starym domu. Płacę gotówką. Oferty do admin. sub: „F. P.”

Posady

- CHCESZ otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe korespondencyjne profesora Sekulowicza, Warszawa, Żorawia Nr. 42. Kursy wycząja listownie - buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni oraz gramatyki polskiej. Po ukończeniu świadectwo. Żadajcie prospektów.
MŁODY i sumienny człowiek poszukuje pracy w charakterze agenta lub inkasenta. Oferty pod „Inkasent”.
POSZUKUJE się inteligentnej osoby do dzieci Kilińskiego 60, m. 47.
PANNA, ukończ. gimnazjum, praktyka biurowa, inteligentna, b. pracowita i sumienna, poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Wymagania b. skromne. Oferty sub: „D. A. 20”.
MŁODY szofer z praktyką ślusarską poszukuje natchmiast pracy. Łaska - we zgłoszenia do admin. „Szofer”.
POTRZEBNI szewcy na damską spijkową i szytą robotę, ulica Górna 1. 13 Król.
POSZUKUJE się panów i panie do lekkiej akwizycji, zarobek 20 zł. dziennie zgłaszać się w dniu 8 i 9 b. m. od g. 14-16, ul. Śląska nr. 30, p. 1 m. 5.
PRZEDZALNIK, pom. majstra przy selfaktorach, poszukuje posady, może objąć pracę biurową. Oferty do „Republiki” pod: „E. M.”.
POTRZEBNI praktykant do ślusarni. Zgłaszać się, Engla 8, Bałuty.
POTRZEBNI czeladnicy i pomocnicy w stolarni, Cegielniana 57.
POTRZEBNY zdolny fryzjer damski, Cegielniana 45, L. Muszyński i W. Ważnyński.
POTRZEBNA zdolna panna do pracowni sukien, zaraz. Wiadość: Sienkiewicza 29, m. 8.

GRAMOFONY i PŁYTY MUZYKA. LÓDZ NARUTOWICZA 18. NAJWIEKISZY WYBÓR. SPRZEDAŻ NA DOGODNYCH WARUNKACH. Tel. 4606.

- POTRZEBNA panna do andolacji i manicure. Zgłosić się, Zamenhola 14, Górnicki.
POTRZEBNY pierwszorzędną damski fryzjer, Cegielniana 35.
POSZUKUJE inteligentnej i pracowitej panny chrześc. do dwójga dzieci 7 i 3 lata, z pomocą w gospodarstwie. Zgłoszenia, Cegielniana 43, fr. III p. Warthaft.
SŁUŻĄCA do wszystkiego potrzebna zaraz, Al. 1-go Maja 50 m. 9.
POTRZEBNI stolarze i chłopcy do posyłek do fabryki luster, Gdańska 42.
STUDENTKA udziela lekcji. Ceny bardzo przystępne, Piotrkowska 16, mieszk. 26.
STUDENT wyższego semestru, udziela lekcji i korepetycji. Zapóźnionym metodą skróconą. Przygotowuje do egzaminów. Polskiego szybko wyczą. Gdańska 23, m. 2 front, I piętro.
W CIĄGU miesiaca i pod gwarancją wykluczając absolutnie wszelkie ryzyko, wyczą praktycznie na samodzielnego buchaltera - bilansistę rzeczoznawca z wyższym wykształceniem i kontrol. syndyk. przemysł. Kończącym świadectwa. - Informacje 7-9 rano i wieczór. Piotrkowska 183, I piętro.
ANGIELSKIEGO, konwersacji i literatury udziela rutynowany nauczyciel. Ul. Zielona 16, m. 2, front, parter, od 4-6 po poł.
UDZIELAM lekcji polskiego języka, literatury, historii, poprawiam wymowę. Zastać można od 2-4, Jabłonkowska, Zachodnia 36, I p. front.
ESPERANTO. Zapisy na kurs elementarny i wyższy przyjmuje sekretarjat Stow. Esperantystów Cegielniana 75, w poniedziałki i czwartki od 8-10 w. Całkowity kurs 15 zł.
UDZIELE lekcji francuskiego, wzamian za niemiecką stenografię. Oferty sub: „S. T.”.
MIŁOŚNIKOM Homera, udzieli greki Zgł. sub: „Illias” do adm. „Republiki”.
LACINY, metodą porównawczą udziela rutynowana lingwistka. Zgł. sub: „Diligentia” do adm. „Republiki”.
UDZIELAM lekcji gry fortepianowej, także fortepian do ćwiczenia. Zamenhola 14, m. 29, oficyna.
NAUKA polskiego godzina 1 zł. Przelazd 40, m. 18, 3 wejście.
ANGIELSKIEGO udziela rutynowana nauczycielka Janina Mindeltortowa. Godz. zgłoszeń od 2-4 i od 8-9 Konstantynowska nr. 32, m. 21.
STUDENT udziela matematyki, fizyki, chemii w zakresie ośmiu klas. Gdańska 46-12.
ENGLISH LESSONS, conversation pronunciation. American method. Call telephone 75-04 Mr. Henry.
Rozmaite
„STENOGRAF POLSKI” miesięcznik ilustrowany, organ Instytutu Stenograficznego - Warszawa, Krucza 26, wycząjącego również listownie stenografji najdoskonalej - wychodzi, półrocznie dwa złote. Prospekty bezpłatnie.
CHOROBY serca, astma Sanatorium „Salus” Dr. Kupczyka, Kraków. Szulskiego 11.

- DO WYDZIERZAWIENIA 27 morgi ziemi z budynkami, inwentarzem marnym i zasiewami, blisko Strykowa. Poleca pośrednictwo Borowieckiego, Zgierz, Parzęczewska 3.
WYDAJĘ smaczne domowe obiady po cenie przystępnej, Zawadzka nr. 15, mieszk. 12.
OKULARY zgubiono. Łaskawy znalazca zechce oddać za wynagrodzeniem Konstantynowska 30, m. 15.
UNIEWAŻNIAM blanco weksel na zł. 1000.- zgubiony dnia 7.12, Maurycy Klapholz.
STROJENIE fortepianów, wykonywa sumiennie, koncertowy stroiciel S. Grodzki, Piotrkowska 134. Tel. 40-62.
PRZYJME jeszcze po 20 tuzinów tygodniowo pończoch lub skarpetek na strickoty 156, 180 i 220 igiel. Srebrzyńska nr. 7, m. 17.
PANIE! W. Łuczakówna, M. Nowakówna, Raine i Glazerówna mają listy na poste-restante. Listy na „Subtelny” proszę składać w „Republice” „Subtelny”.
ZIEMIANIN lat 33, inteligentny, elegancki pragnie poznać, młodą, ładną panią w celu towarzyskim. małżeństwo nie wykluczone. Of. sub: „Dystygowany 33”.
BIURO Buchalteryjne i Rewizyjne sąd. rej. rzeczozn. ks. handl. i kontrol. syndyk. przemysł. wykonuje wszelkie czynności buchalteryjne, bilansowe i rewizyjne. Piotrkowska 183, I p.
KURS filet ręcznego 10 zł. toledo i aplikacje, praca zapewniona. Wycząm haftu ręcznego i maszynowego. Kaufmanowa, Piotrkowska 18 I p. podwórze, prawa oficyna.
NOWOOTWORZONA pracownia sukien, specjalność: wieczorowe i balowe fasony Paryskie. Ceny przystępne Kilińskiego. nr. 104, m. 5.
MANICURYSTKA z Cegielnianej 19 mieszka obecnie, Piotrkowska nr. 88, II brama.
PRZYJMUJEMY do szycia po cenach najniższych suknie damskie oraz wszelkie ubiory dzieciinne, ul. Narutowicza nr. 7, lewa oficyna III piętro.
PLAC z bocznica kolejową w śródmieściu z całkowitem urządzeniem na wełnowo-drzewny interes do wydzierżawienia od 1.1.1929 r. Pośrednicy pożądan. Oferty do administracji sub: „S. A. R. 400”.
ZDOLNA krawcowa, poszukuje szycia w domach prywatnych. Oferta „A”.
TECHNIK i stroiciel fortepianów K. Fulde, przyjmuje strojenie i wszelkie reperacje. Gdańska 112, 8-11-13. 13 13-ej.
BUCHALTER podatkowiec prowadził księgi za 80 zł. miesięcznie. Nauka 30 lekcji a zł. 150. System amerykański. Bilanse. Pomoc w zaległościach, Przelazd nr. 40, m. 18, III w.
Zagubione dokum.
MINTUS Kazimierz, Nowogrodzka 19, zgubił legitymację zapomogową, wyd. przez P. U. P. P. za nr. 22076.
ZAGINAŁ kwit kaucyjny za nr. 9263-381 na sumę złotych 25, wydany przez Elekrownię Łódzka na imię Stanisława Grzelaczyka.
PIJANOWSKI Władysław, zgubił legitymację zapomogową, wyd. przez P. U. P. P.
ZAGUBIONO weksel na sumę 200 zł. wyst. przez I. Ejbuzycza na zlecenie F. Szattan, pl. 10.12. 1928 r., weksel niniejszy unieważnia się.

Lokal biurowy do wynajęcia od stycznia, całe pierwsze piętro, 13 ubikacji z kurytarzem pośrodku, powierchnia 479 m. kw., centr. ogrzew. elektryczność. Wiadość Targowa 63. Dużą nieruchomość 2 i 3 piętrową odpowiednią na zakład włókienniczy w mieście powiatowym b. Kongresówkij sprzedam. Tanj odpowiedni robotnik na miejscu. Oferty do administr. okaziełowej kwitu nr. 28471.

Jeśli pióro PARKER DUOFOLD przypadkiem upadnie, nie zostanie ani roztrzaskane ani uszkodzone! Niewadno dokonano następującego eksperymentu: trzy wazy ożarowe, napełnione ludźmi, przejechały jedną po drugiej pióro PARKERA, które mimo to nie zostało uszkodzone i nie straciło formy! Pióro było w doskonałym stanie i gotowe do pisania. Niezadowolona daje posiadanie doskonałego, nieśliskającego się pióra wiecznego, nadającego się w każdej chwili do użytku! Pamiętajcie jeszcze, że użyteczność stalówki DUOFOLD jest gwarancyjnie gwarantowana na 25 lat. Pióro PARKER DUOFOLD wyróżnia się również od innych piór przez swój prosty sposób napełniania, za pomocą lekkiego nacisknięcia guzika, bez żadnych pomppek i skomplikowanych mechanizmów. SENIOR - zł. 75.- SPECIAL - zł. 65.- DUOFOLD JUNIOR - zł. 55.- LADY DUOFOLD - zł. 55.- Parker Duofold Do nabycia we wszystkich pierwszorzędnych sklepach materiałów piśmiennych. Generalne przedstawicielstwo na Polskę oraz sprzedaż hurtowa: A. I. Ostrowski, Łódź, Piotrkowska 55 tel. 3-54; Oddział w Warszawie, Bielskańska 18 tel. 119-82.

Poszukuję się do przedsiębiorstwa handlowego branży metalowej ZDOLNEGO I ENERGICZNEGO PRACOWNIKA w wieku 30-35 lat, obeznanego z tą branżą i mającego wstęp do większych firm, z gruntowną znajomością buchalterji i korespondencji w językach polskim i niemieckim. Oferty z podaniem curriculum vitae i referencji do akwizycji ogłoszeń S. Fuks, Piotrkowska 50 dla „35”.

Lokal fabryczny na Piotrkowskiej, blisko Nawrot o dwóch pokojach 1-sze piętro do odstąpienia. Łask. oferty pod „L. B. 200”. WAZNE DLA PANI! Niniejszym zawiadamiam Szanowną Klientele, iż przyjąłem jako współpracownika pierwszorzędnego fryzjera, specjalistę do strzyżenia pań, który wykonuje farbowanie włosów henną we wszystkich kolorach. Z poważaniem FELICJA KANTOROWA ul. Piotrkowska 39.

Młody, energiczny, inteligentny pracownik biurowy od zaraz poszukiwany. Oferty pod Z. „100” do administracji „Republiki”

Gabinet kosmetyki leczniczej i toaletowej Dr.wej Z. SZWALBE Zielona 17. Pielęgnowanie cery, usuwanie brodawek, zmarszczek, piegów wągrowskich i innych defektów. Masaż kosmetyczny. Maski balsamiczne i inne. Pielęgnowanie włosów i usuwanie łupieżu itp. godz. przyjęć od 10 rano do 8 wiecz.

Pracownia Artystyczna Remy Lindenfeld, Narutowicza 53, prawa oficyna I wejście II piętro. Chusty i apaszki ręcznie malowane dywaniki, poduszki itp. po cenach wyjątkowo niskich. - Malowanie na tkaninach własnych i powierzonych.

Ogłoszenia drobne.

Kupno i sprzedaż

ZAKŁAD tapicerski! magazyn mebli posiada gotowe otomany, leżanki, materace, krzesła, garnitury oraz meble stołowe w dużym wyborze i na dogodnych warunkach poleca Stanisław Gabala, Karola 1. 30

UBIORY męskie, damskie, obuwie, swetry na wyplatę, Piotrkowska 37, III w. I piętro.

KRYNICA. Biuro Neubauera. Kupno-sprzedaż will, parcel, dzierzawa pensjonatów. 30

SKRZYPCE z ładnym tonem ograne, zaraz do sprzedania. Wiadomość: Piotrkowska 134, m. 10. 8

SAMOCHÓD - KARETKA marki Ford dwudrzwiowa, w doskonałym stanie, okazjnie do sprzedania. — Obejrzeć można w godz. 10-12 i 5-7 Inż. E. K. Doering, ul. Kopernika 58. tel. 8-64

FOTEL na kołach dla chorego do sprzedania. Telefon 76-83. 8

SKLEP frontowy, nadający się na biuro, przy tem 2 pokoje z kuchnią w okolicach parku kolejowego Fabrycznego do odstąpienia. Wiadomość w kawiarni „Kresy“ między 5-7 ul. 6-go Sierpnia 1. 8

PARLOFON (angielski) z szafką w naj lepszym stanie sprzedam, Kilińskiego nr. 112, H. Wegner, tel 11-35. 8

LUSTRA trema, obrazy religijne, rodzajowe, ręczno malowane na sezon gwiazdkowy po cenach konkurencyjnych na raty poleca w dużym wyborze J. Morgas i Syn, Targowa 12 przy Elektrowni. Tamże oprawa portretów, reperacja, pozłacanie zniszczonych ram.

BIŻUTERJE kupuje. Pełną wartość płać. Solidne traktowanie. „Precyzja“, Piotrkowska 123.

WYKWINTNA bieliznę damską, męską, pończochy, skarpetki, rękawiczki i trykotaże I i II gatunku poleca firma „Bon-ton“, Łódź, ul. Zielona nr. 6. Ceny konkurencyjne. 31.1.29.

OKAZYJNIE do sprzedania 3 futra męskie w dobrym stanie. Obejrzeć można Al. 1-go Maja nr. 7, m. 2. 9

PARLOFON szafkowy, szwajcarski werk w nowym stanie, tanio sprzedam, Andrzeja 47 II p. m. 6. 9

SLUCHAJCIE! Gwiazdkowe prezenty. Poco śpicie na słomie, gdy od 5 zł. tygodniowo każdy może dostać: Materace, otomany, tapczany, leżanki i krzesła. Solidne wykonanie u Tapicera P. Wajsa Łódź, ul. Sienkiewicza nr. 18. 10

MŁODY, brązowy, czystej rasy doberman do sprzedania. Zawadzka 1 mieszk. 11 11

SPRZEDAM domek murowany piętrowy, mieszkanie wolne. Cena 12.000 złotych gotówka nie wszystka zaraz. Wiadomość: Profesorska 17 przy Zgłerskiej. 8

NA RATY i za gotówkę, zakład tapicerski, A. Brzeziński, Zielona 39, dojazd tramwajem 17, poleca w dużym wyborze na dogodnych warunkach: Otomany, leżanki, tapczany, materace, krzesła, stoły, wykonanie solidne.

PEUGOT 11 HP. 6-osobowy, kompletne elektryczne urządzenie, nowolakierowany, do sprzedania. Obejrzeć można na Wełkert, Wysoka 31. 11

PLAC 28x53 w śródmieściu jest do sprzedania. Wiadomość: Ul. Zeromskiego 74, biuro Związku. 9

BIURKO z połowy XVIII w. sprzedam. Al. Kościuszki 41, Wiśniewski. 8

OKAZYJNIE sprzedam maszynę do szycia prawie nową, Grabowa nr. 30, mieszk. 26. 8

A MEBLE na raty, pojedyncze i całe komplety, gwarancja kilkuletnia. Odświeżanie. Zamiany. Stolarnia Lubelska przy Napiórkowskiego. 8

PARLOFON z stolikiem, szwajcarski, mechanizm mało używany, okazjnie do sprzedania. Alfred Haake, Wólczajska 169, m. 19. 11

SKLEP dobrze prosperujący do sprzedania, Abramowskiego (Gubernatorska) 26. 8

PIANINA, forteplany nowe, używane pianino Sellera, fortepian Beckera, poleca Chodkowski, Sienkiewicza 25. 11

SKLEP z mieszkaniem lub bez sprzedam. Rokicińska 39, m. 5. 8

Lokale

ŁADNIE umeblowany pokój przy inteligentnej rodzinie dla Izraelity do wynajęcia. Wiadomość: Gdańska 37, m. 8 do godz. 5 po poł. 11

2 POKOJE potrzebne od Nowego Roku umeblowane, duża sala i gabinet, w centrum miasta nie wyżej 1 p. przyzwoite wejście. Tel. 60-36 od 9 do 12 i od 4-6. 11

POKÓJ ładnie umeblowany do wynajęcia solidnemu panu. Wólczajska 10, front II p., m. 15. 8

LOKAL fabryczny poszukiwany lub obszerne suteryny pod „K.“. 8

UMEBLOWANY pokój przy rodzinie oddam Izraelicie (tce), Piotr. 117-36 8

2 MAŁE pokoje z centralnym ogrzewaniem tylko na biuro w śródmieściu od gospodarza do wynajęcia. Zgłoszenia pod „Z. O. 250“. 11

1 LUB 2 POKOJE bez mebli dla małżeństwa natychmiast do oddania. Zgłoszenia: Biuro „Polruch“, Traugutta 4 Tel 41-01. 8

Dr. med. **Sommer** ul. 6-go Sierpnia (Benedykta) 16. chor. skórne dróg mocz, weneryczne i kobiece. Przyjmuje od 9 do 12, przed poł. i od 6 do 9 panie od 5-6 w niedziele i święta od 10 do 12-13

DR. MED. **A. URYSON** chor. wewnętrzne spec. chor. żółtaczka, kiszki i wątroby Konstantynowska 20 tel. 35-85 przyjm. od 3-5 pp.

Lekarz-Dentysta **WAJNER** Piotrkowska 73 Spec. usuwanie zębów zupełnie bez bólu. Zęby sztuczne na dogodnych warunkach.

Lekarz-Dentysta **B. Markus-Nusbaumowa** Piotrkowska 51 tel. 21-23. Godz. przyjęć 3-7

J.N. Grynholt Łódź, ul. Piotrkowska 37. Zakład piecyków i kuchni kalowych, szamotowych, przenośnych także przedsiębiorstwo robót zduszkich.

NA RATY na dogodnych warunkach Konfekcję Damską Męską Dziecinną Obuwie Bieliznę Rowery Firanki oraz wszelkie inne przedmioty w zakresie gospodarstwa wchodzące

H. Szmalewicz Pomorska 5, m. 21, prawa ofic. 2 wejście. I piętro. Przy kupnie zwraca się kosztu tramwaju

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. Godziny przyjęć: Redakcji 6-7 po poł. Telefon Administracji 22-14. Telefony Redakcji: 27-24, 36-43, 36-44.

Prenumerata „Ilustrowanej Republiki“ ze wszystkimi dodatkami wynosi w Łodzi zł. 5.60 za odnośnienie do domu 49 gr., z przesyłką pocztową w kraju zł. 6.50, zagranicę zł. 10. „Express“ i „Republika“ wraz z dodatkami 9.00 złotych.

BEZPŁATNIE

WIELKA POWSZECHNA ENCYKLOPEDJA WYDAWNICTWA GUTENBERGA

W ośmiu krajach europejskich pracuje Wydawnictwo Guttenberga nad rozpowszechnianiem dzieł wszechświatowej literatury, i praca nasza wydała wspaniałe wyniki. Miliony ludzi znajduje się dzięki nam w posiadaniu wartościowych bibliotek domowych, będących radością każdego kulturalnego człowieka.

Dzisiaj przystępujemy do wydania największego naszego dzieła

WIELKIEJ POWSZECHNEJ ENCYKLOPEDJI WYDAWNICTWA GUTENBERGA

Do dzisiaj posiadanie tak wspaniałego dzieła było udziałem bogaczy, ale dzisiaj każdy może stać się właścicielem

WIELKIEJ ENCYKLOPEDJI

gdyż my dajemy każdemu czytelnikowi tego pisma całkowite wydanie bezpłatnie, o ile natychmiast nadesłane niżej załączony kupon pod adresem naszej centrali w Krakowie, a światowa marka naszej firmy gwarantuje czytelnikowi, że dotrzemy naszych przyrzeczeń.

ENCYKLOPEDJA WYDAWNICTWA GUTENBERGA

ukaze się w dużym formacie, w 150 zeszytach, w których blisko 4.000.000 słów i 10.000 różnych ilustracji złożą się na potężne dzieło, informujące **wszystkich o wszystkim**. W każdej rodzinie powinna się znajdować nasza Encyklopedia, z której każdy może czerpać niesłychane bogactwa.

Tylko opakowanie i koszt reklamy wymagają zwrotu kosztów w wysokości 35 groszy od zeszytu. Każdy ma również okazję otrzymać Encyklopedję w oprawie po bajecznie niskiej cenie, na co otrzyma wyczerpujące wyjaśnienia w naszym prospekcie.

Prosimy nie przysyłać zgóry żadnych pieniędzy wzgl. znaczków. Zamówienia są ważne tylko dla kuponów, otrzymanych w ciągu 10 dni.

WYDAWNICTWO GUTENBERGA

Kraków, Wolska 19a

Niżej podpisany życzy sobie otrzymać bezpłatnie Powszechną Encyklopedję Wydawnictwa Guttenberga

Imię i nazwisko: _____

Dokładny adres: _____

Kupon Nr. 1503a

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. Godziny przyjęć: Redakcji 6-7 po poł. Telefon Administracji 22-14. Telefony Redakcji: 27-24, 36-43, 36-44.

Prenumerata „Ilustrowanej Republiki“

ze wszystkimi dodatkami wynosi w Łodzi zł. 5.60 za odnośnienie do domu 49 gr., z przesyłką pocztową w kraju zł. 6.50, zagranicę zł. 10. „Express“ i „Republika“ wraz z dodatkami 9.00 złotych.

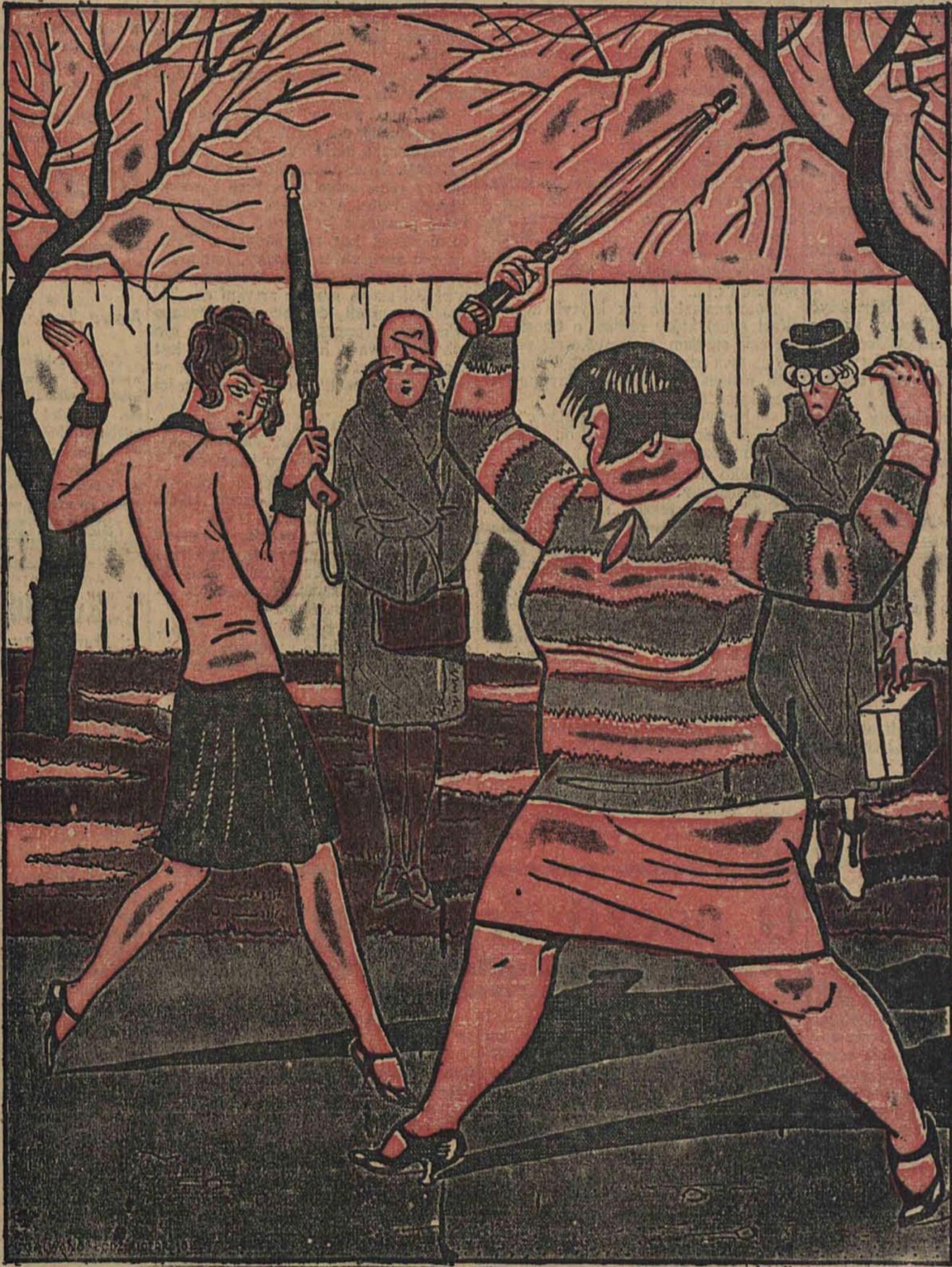
OGŁOSZENIA: ZWYCZAJNE: 10 gr. za wiersz m'liniowy (na stronie 10-szpalt.) W TEKSCIE: 40 gr. za wiersz milimetrowy. (na stronie 4-szpalt.) NEKROLOGI I NADESLANE: 30 gr. za wiersz mil. (na str. 4-szp.). Zaręcz. i zaślub. po tekście 10 zł. Zamiejscowe o 50 proc. zagraniczne o 100 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada. Drobne 12 groszy — Najmniejsze zł. 1.20. poszak. pracy 10 groszy.

Wydawca: Władysław Polak,

Redaktor: Wacław Smólski.

W drukarni „Republiki“ sp. z ogr. odp. Piotrkowsk. 49 i 64.

Pojedynkomanja

Nie potrzeba, nie — wygoda,
Ale życiem rządz — moda:
Modnie chodzisz, śledzisz modnie,
Modny krawat masz i spodnie,
Dzięki modzie zatem wszędzie

Pojedynek modnym będzie
I zapewne czas już krótki
Ody zapadną Julki, Złutki,
Irki, Mirki, i Steanje
Też na pojedynkomanję.

Powaga nie jest cnotą

Pisać poważnie jest znacznie łatwiej, aniżeli komponować trafne żarty.

Chodzić każdy potrafi, skakać — tylko niektórzy.

W jednym z ostatnich numerów „Wiadomości Literackich” ukazał się artykuł znanego krytyka Wacława Borowego, laureata nagrody komitetu obchodu książki, na temat humoru Chestertona.

Z artykułu tego zaczerpnęliśmy szereg kapitalnych przykładów niezrównanego humoru wielkiego pisarza angielskiego.

Utwory Chestertona naogół nie cieszą się wielką popularnością. Wydaje się to tem dziwniejsze, że wielki pisarz angielski potrafi biczem satyry wysmaczać wszystkich bez wyjątku, nie licząc się ani z autorytetami, ani z obowiązującą w salonach hipokryzją.

Właśnie ta gorzka satyra Chestertona stoi na przeszkodzie popularności jego dzieł. Kilkakrotnie zdarzyło się, że wśród głosów czytelników autor słyszał o sobie zdania następujące:

— Ten Chesterton ma ciężki dowcip.

— Cóż ciekawego jest w tej książce?... Nie rozumiem...

Czy rzeczywiście humor Chestertona jest tak niezrozumiały, tak mało dostępny dla szerokich mas?

Niżej pozwolimy sobie przytoczyć kilka przykładów wyjątkowej satyry znakomitego pisarza angielskiego, celem bliższego zaznajomienia czytelników naszych z rodzajem humoru Chestertona.

Przedewszystkiem pozwolimy powie dzieć coś o sobie samemu autorowi.

W swym zbiorze szkiców p. t. „Ze wszystkich względów” Chesterton powiada:

— Mój los w większości kontrowersyj jest dosyć patetyczny. Jest prawie niezmienną regułą, że człowiek, z którym się nie zgadzam, myśli, że robię błazna z siebie, a człowiek, z którym się zgadzam, myśli, że robię błazna z niego.

Na zarzut braku powagi, stawiany zarówno jemu osobście jak i jego dziełom, Chesterton odpowiedział w swych „Heretykach”:

— Zabawność nie jest bynajmniej przeciwieństwem powagi, lecz tylko — braku zabawności.

Już te dwa powiedzenia świadczą o tem, że Chesterton świadom jest tego, co czyni i że humor swój wbrew pozorom traktuje z taką samą powagą jak pisarz poważny konflikt swej pięćdziesięciu latowej tragedji.

Czasem humor Chestertona wpływa nie z małownych przezeń obrazków sytuacyjnych lecz prosto z dowcipnego wysłowienia się.

Podobny rodzaj dowcipu znajdujemy w „Zarysie życia w zdrowiu”, gdzie Chesterton po ustępie, przedstawiającym, jak wobec rozpowszechnienia automobilizmu zmalało znaczenie kolei, dodaje, że dałoby się poniekąd powiedzieć, iż w poczekalniach dworców kolejowych już wyla wilki, a na kominach lokomotyw ptaki wija gnazda.

Kapitałny dowcip tkwi w innym powiedzeniu Chestertona, zaczerpniętym z przedmowy, napisanej przez Chestertona do „Księgi Hioba”. W przedmowie tej Chesterton pisze:

— Wielu ludzi opowiadało się za tą charakterystyczną formułą współczesnego sceptycyzmu, że dzieła Homera były napisane nie przez Homera, lecz przez inną osobę tego samego nazwiska.

Dowcip, polegający na tandetnej grze słów jest obcy Chestertonowi. Jeżeli pisarz angielski pozwala sobie na pewne asocjacje dźwięków, to zawsze czyni to zgodnie z treścią. W książce o Sterensonie, na przykład, Chesterton pisze:

— Jest błędem mówić prawdę za często, tak, że traci świeżość, szczególnie jeżeli to jest prawda o tem, jak świeżość zachować.

Nie ulega wątpliwości, że humor Chestertona jest ogromnie skomplikowany i z tego względu trudno go czasem zrozumieć. Niejednokrotnie zdarzały się fantastyczne wprost wypadki niezrozumienia żartów Chestertona. Najlepszy był chyba następujący:

W r. 1913 Chesterton napisał sztukę teatralną p. t. „Magia”. Sztuka była nie zwłocznie wystawiona. Redaktor kwartalnika „The Dublin Review” wpadł na pomysł, aby autora samego poprosić o napisanie recenzji. Chesterton zgodził się i napisał artykuł, który, zawierając sporo autokrytyki, jest jednak przede wszystkim persyflażem sprawozdania teatralnego. Między innymi został tu sparodjowany ten tak częsty typ uwagi recenzenckiej, że „temat sztuki nadawałby się raczej do powieści lub noweli”. Czytamy więc:

— Dzięki tej znajomości wszelkich ludzkich dusz która schodzi na każdego człowieka (choćby niegodnego) z chwilą gdy zostaje on krytykiem teatralnym, dostrzegam, że autor „Magji” pierwotnie napisał ją jako nowelę. Jest to zła sztuka, ponieważ, była to dobra nowela i t. d.

I oto znalazł się taki krytyk, Niemiec (Karl Arus) który napisał o Chestertonie całe studjum, a nie tylko nie poznał się na tym żarcie, ale nawet wychwalał ową nieistniejącą nowelę. Czytamy w jego książce:

— Nowela Chestertona „Magia” jest samą jasnością. Opracował on ją także w formie komedji...

Rzadko pewno paradyści osiągnęli podobne sukcesy!

Subtelność zresztą nie jest bynajmniej ani stałą ambicją, ani stałą zasadą humoru Chestertona. — Czasem, owszem, posługuje się on środkami komizmu zgoła pospolitego. Tak jest np. w drobnym humorystycznym artykule p. t. „Nowa sztuka”.

Muzyka, czytamy tam, odmieniła w ostatnich czasach swoje instrumenty: poryk tuby, klekot blaszanek, trzaskanie patyków — to jej nowe i ulubione efekty. Podobne inowacje można zauważyć i w plastyce. Dlaczegoż nie podąża za niemi sztuka perfumerska, ciągle tkwiąc w konserwatywnej destylacji sentymentalnych kwiatów?

Gdzież równomierność rozwoju wszystkich zmysłów? Gdzie synteza estetyczna? Przecież i w perfumerji możliwy jest postęp!

„Niechże więc czytelnik nie dziwi się, jeśli nasze kroniki salonowe podadzą wkrótce wiadomość o woni czasniku ze starą oliwą, stanowiącej ulubione perfumy lady Doroty; o motywie smażonych ryb, dominujących w zapachu Mrs. Darcy Van; o selekcji gazów ściekowych, tak subtelnie urozmaicanej przez wiecznie młodą Comtesse; o prostym efekcie szlamu, stosowanym przez dziedziczkę domu Goldsteinów; albo wreszcie o nieokreślonym lecz wytwornym odcieniu gotowanego łożu z fabryki mydła, który nas uwiadamia, że droga nasza księżna Dorking pojawiła się w tłumie.

W innych swych utworach Chesterton powiada:

— Bujna werwa komiczna nie jest niebezpieczna dla myśli. Przeciwnie — niebezpieczne może być raczej nieustanne serjo. Brać wszystko poważnie to znaczy robić sobie bożyszcze z wszystkiego. Powaga nie jest wcale cnotą. Pisać poważnie jest łatwo i można to robić nawet bez zastanowienia. Tymczasem żart, choćby marny, jest przedzieł zawsze pracą myśli. Niełatwiej jest skomponować artykuł do „Timesów” aniżeli do humorystycznego „Puncha”. Uroczystość w naturalny sposób wypływa z ludzi, ale śmiech jest skokiem. Jeżeli człowiek nie jest w części humorystą, jest tylko w części człowiekiem.

Zasadniczy rys Chestertona uwidoczniła się najbardziej w żartobliwym szkicu „O ściganu własnego kapelusza”.

Jest tam ustęp, mówiący o drobnych przykrościach potocznego życia takich jak zacinająca się szuflada i t. p.

„Jeden z moich przyjaciół — mówi Chesterton — był szczególnie rozjątrzony taką właśnie przykrością. Szuflada jego codziennie się zacinała, i naskutek tego codziennie ją przeklinał.

Ale ja mu uprzytomniłem, że to poczucie zgrzyoty było naprawdę subiektywne i względne: operowało się ono całkowicie na założeniu, że szuflada może, powinna i musi otwierać się łatwo.

Lecz jeżeli — powiedziałem mu — wyobraziłeś sobie, że wyrzucasz tę szufladę z rąk potężnego i dokuczliwego walecznika nie będzie cię niecierpliwieść, nie podniecała...”

Przykład ten humorystyczny sposób wyjawia całą tajemnicę humoru Chestertonowskiego.

O poezji proletarjackiej

Ankieta francuskiego tygodnika literackiego.

Kwestja znaczenia i wartości sztuki proletarjackiej walcowana była przez dłuższy okres czasu na łamach wszystkich niemal pism literackich, wychodzących w Polsce. Głos w tej sprawie zabierał czołowi pisarze i krytycy polscy i np. Karol Irzykowski, Anatol Stern, Paweł Hulka - Laskowski, Antoni Słonimski i inni.

Temat ten absorbuje nie tylko polskich literatów, albowiem zagranicą sprawie tej pisma literackie poświęcają również bardzo wiele miejsca.

Ostatnio na temat literatury proletarjackiej ogłosił ciekawą ankietę francuski tygodnik literacki „Monde”, redagowany przez Henri Barbusse’a.

Autor „Ognia” podał w ankiecie następujące pytania:

1. Czy sądzi pan, że twórczość literacka i artystyczna jest zjawiskiem czyisto indywidualnym?

2. Czy nie uważa pan, że jest ona raczej skutkiem i koniecznością, wynikającą z tych wielkich prądów, które stanowią o ekonomicznym rozwoju ludzkości?

3. Czy wierzy pan w istnienie literatury i sztuki, która wyraża dążenia klasy robotniczej?

4. Jakie są według pana zasady tej sztuki?

Na tę ankietę odpowiedziało wielu pisarzy francuskich, niemieckich i hiszpańskich.

Niżej przytaczamy kilka interesujących odpowiedzi nadesłanych do „Monde”.

Andre Breton odpowiedział, że należy rozróżnić ducha czystego od stosowanego. Artysta musi być posłuszny nakazom czystego ducha (sztuki) Doktryna Marksa dąży przeciw do tego, by nie było proletariatu na świecie, więc, idąc równoległe z nią, nie stworzy się sztuki specjalnie proletarjackiej.

Luc Durtain współczuje z literaturą, która narzuca sobie więzy klasowych ograniczeń. Ze stanowiska sztuki ograniczanie się do zagadnień społecznych jest jednocześnie pomniejszeniem sztuki.

Paul Souday powiada, że komunizm najmilsze ma zastosowanie w literaturze, a klasa robotnicza jest świętym materiałem dla literata (Zola).

Muguel de Unamuno oświadcza, że zadaniem sztuki jest nie wzniesienie walki klasowej, ale wręcz przeciwnie — doprowadzenie do braterstwa ludzkości.

Kronika literacka.

Konkurs feljetonistów.

W Madrycie ogłoszono oryginalny konkurs feljetonistów.

Nagrodę przyznano p. Feliksowi del Valle, wyróżniając, z pośród 463 prac nadesłanych, rzecz zatytułowaną „Dzień w Sewilli”. P. Feliks del Valle jest młodym dziennikarzem peruwiańskim, mieszkającym w Limie. Najpierw był współpracownikiem „El Comercio” i „Excelsor’a”. Potem był korespondentem znanego pisma w Buenos-Ayres, „Nacion”. Wydał jedną dopiero książkę p. t. „Prosas Poematicas”. Z zamiłowaniem oddaje się podróżowaniu, wyborne zna Stany Zjednoczone, Anglię, Hiszpanję i Francję.

Propaganda oprowanej książki.

Związek introligatorów niemieckich zorganizował w miesiącu bieżącym akcję propagandystyczną na rzecz oprowanej książki.

Chodzi mianowicie o to, żeby każdy dawał swą ulubioną książkę do oprowy introligatora. W ten sposób książka zyska na wyglądzie estetycznym. Na propagandę oprowy estetycznej może sobie pozwolić zachód Europy, my, niestety, musimy dopiero propagować książkę.

Majakowski — dziennikarzem.

Znakomity poeta rosyjski Włodzimierz Majakowski czepie őrdkę na utrzymanie z pracy dziennikarskiej.

W czasie ostatniego swego występu Majakowski uskarżał się, że zbyt eksploatację go dzienniki, na których zamówienie nieraz zmuszony jest dziennie tworzyć po trzy wiersze, tak, że wieczorem czuje się „wydojony z brzuchem obwiałym”.

Nowy Testament — nowością wydawniczą.

Jedną z księgarń francuskich, przedsięwziętych w wydawaniu poważnych nowości, jako ostatnią nowość wydała... Nowy Testament! Co ciekawsze, że nakład rozchodzi się szybko, czyli, że księgarnia ustraliła w potrzebie czasu i znalazła rzecz aktualną.

Podobno inna poważna firma księgarska nosi się z zamiarem wydania Starego Testamentu. Można jej wróżyć powodzenie, zwłaszcza, jeżeli to uczyni z odpowiednimi skrótami, ograniczając się do rozdziałów historycznych i poetyckich

Ludzie i książki.

„Nouvelles literaires” zamieściły wywiad z młodym pisarzem sowieckim Nikitinem. Autor ten wyraził szereg opinii o pisarzach współczesnej Rosji.

Erenburga — nie uważa Nikitina wogóle za pisarza, o Sejtulinie powiedział, że jest ona pasyżem cudzych őrdek. Pliński — zawłóci zupełnie.

Natomiast Rozmanow, Zoszczenko — to zdaniem Nikitina asy młodej literatury rosyjskiej. Babel zaś, jest największym stylistą, jakiego Rosja wydała.

+ Dla uczczenia 10-lecia niepodległości Czechosłowacji, ministerstwo oświaty przyznało cały szereg nagród za działalność w dziedzinie literatury, teatru i muzyki.

W dziale literatury otrzymał wielką nagrodę państwową poeta Otokar Brezina, który obchodził jednocześnie w roku bieżącym 60-lecie swych urodzin i 40-lecie pracy literackiej. Resztę nagród w dziale literatury otrzymali: Emil Lukać za powieść p. t. „O niewłaściwej miłości”, Frana Granek za „Nowe wiersze”, Cestmir Serabek za powieść „Świat płonie”, Rudolf Medek za powieść „Anabax” i Franciszek Salda za całokształt działalności krytycznej.

+ W tych dnach oddział leningradzki „Centrachwa” odkrył cały szereg cennych, nieznanych dotychczas rękopisów znanego poety rosyjskiego, Aleksandra Puszkina. Odkrycia tego dokonano podczas badania rozmaitych dokumentów, pochodzących z archiwum rodzinnego rodu książąt Gorczałowych.

Wśród dokumentów tych znaleziono kopertę, w której schowane były różne, nieznanne dotychczas rękopisy Puszkina, pochodzące z dwóch okresów czasu; z pierwszych lat działalności literackiej poety i z lat późniejszych bezpośrednio przed pojedynkiem Puszkina.

+ Tegoroczna laureatka Nobla, norweska powieściopisarka Sigrid Undset, postanowiła całą sumę uzyskaną tytułem nagrody oddać na cele kulturalne swego kraju.

Zebrał Pick.

Herman Sudermann.

DWIE SPÓŹNIONE ROZMOWY.

Niebezpieczeństwa i konsekwencje pierwszej miłości

Zmarły niedawno pisarz niemiecki Herman Sudermann zdażył jeszcze przed śmiercią wykończyć ostatnią swą powieść, której tytuł w oryginale brzmi „Purcelchen”. Jest to imię 17-letniej dziewczyny, skromnej i naiwnej, która będąc asystentką pewnego demonicznego lekarzadentysty pada ofiarą jego instynktów. Niżej przytaczamy dwa kapitalne wyjątki z ostatniej powieści Sudermanna, w których toczy się rozmowa między matką i córką oraz Purcelką i jej siostrą na temat miłości. Rozmowa ta toczy się bezpośrednio po upadku dziewczyny, o czym ani matka ani siostra nie wiedzą. Red.

Pewnego zimowego wieczora matka i Purcelka siedziały razem, słuchając radia.

Odbywał się koncert pieśni słowiańskich, pełnych wzruszającej tęsknoty i głębokiego smętku.

Matka wzniosła wzrok do góry, pierś jej falowała, a z ust co chwila wydobywało się ciche westchnienie, czego Purcelka nie mogła dosłyszeć, gdyż na uszach nosiła słuchawki radiowe. O wzruszeniu matki domyślała się, widząc jej nawpół rozchyłone usta i ręce co chwila przykładane do serca.

Gdy nastąpiła przerwa, matka odłożyła słuchawki i kazała to samo uczynić córce.

— Chcę z tobą pomówić — rzekła, przyciem wzrok jej poważny i głęboki nadawał słowom bardzo wiele znaczenia.

— Wstępujesz w okres życia — ciągnęła dalej — w którym zaczniesz poznawać miłość.

Purcelka słuchała z natężoną uwagą. — Tak, tak, moje dziecko, nie oponuj. Na razie nie jeszcze nie wiesz o miłości. Na razie w serduszkach twoim śpi jeszcze dziecinna niewinność...

— O, Boże, Boże... — myślała Purcelka.

— Ale miłość przychodzi niespodziewanie. Przyjdzie pewnego dnia i będzie. Na to nie można znaleźć rady...

Matka spojrzała na córkę badawczym wzrokiem i Purcelka pomyślała:

— Może dowiedziała się wszystkiego od ojca albo od kogo innego?...

— Moja droga, nie możesz wstąpić w życie nieprzygotowana. Musisz zaufać doświadczeniu matki, by nie przestąpić progu życia z zamkniętymi oczyma. Przedewszystkiem postaraj się gruntownie poznać mężczyznę, którego masz zamiar pokochać.

— Skoro na miłość niema rady — od-

parła Purcelka — cóż tu pomoże gruntowne poznanie?

Matka zmieszała się nieco. Mimo to — odrzekła — mimo to trzeba go dokładnie poznać. Trzeba się zastanowić czy on zasługuje na miłość. Czy ma poważne zamiary. Przedewszystkiem trzeba stwierdzić jakie są jego walory moralne. I wogóle...

W jaki sposób można to zbadać? — zapytała Purcelka — Przecież nie można być zawsze obecnym...

Matka znowu się zmieszała.

— Czynisz takie dziwne uwagi — rzekła — Człowieka poznaje się z jego obejścia, z jego zachowania się... Szczególnie musisz się strzec pierwszego pocałunku... Pierwszy pocałunek jest początkiem wszelkiego zła... Albowiem kto go otrzymuje, czuje się uprawnionym do czegoś większego...

— Do czego naprzykład? — zapytała naiwnie.

Co do tego matka również nie chciała dać wyczerpujących wyjaśnień.

— No, no... — odparła — Różnie bywa... Miłość sama rodzi konsekwencje... Dowiesz się o tem z własnego doświadczenia...

— Doprawdy? — zapytała, zastanawiając się nad słowami matki.

— Właściwie... — poprawiła się pośpiesznie matka — Sądzę, że nie doświadczysz tego... A przynajmniej nie dowiesz się o tem dopóki nie zareczysz się...

— A czy zareczeni mogą już wszystko wiedzieć? — odparła Purcelka, szukając wyjścia w zachwianej moralności matki.

— Ależ nie!... Im też nie wolno!... Ale wtedy jest to mniej niebezpieczne... O tem mamy czas później pomówić...

I uważając słuchawki radiowe za ostatnią deskę ratunku, szybko nałożyła je na uszy.

Purcelka nie chciała jednak zrezygnować z tak ciekawie zapowiadającej się rozmowy.

— Sądzę, że dasz mi wszelkie możliwe wskazówki — upominała się — Powiedz mi coś jeszcze, proszę, proszę!...

— Cóż ci mam powiedzieć, dziecinko droga? — odparła matka, chcąc tem pytaniem zdobyć czas do namysłu i ma-

doświadczona, ale musisz mi przyrzec, że gdy serduszek twoje zabije mocniej, niż dotychczas, wówczas przyjdiesz do twej matki i zwierzysz się przed nią z wszystkiego... Przyrzekasz mi?

Purcelka skinęła lekko głową, a gdy znowu rozległy się dźwięki słowiańskich melodii pomyślała:

— O, Boże, Boże!... Jaki to inny świat, w którym żyją ci starzy!...

W kilka dni później Purcelka taką samą rozmowę, lecz w formie ostrzejszej, przeprowadziła z siostrą.

— Słuchaj no, Purcelka — rzekła Gudrun na krótko przed udaniem się na spacer (jest to najodpowiedniejsza pora do zwierzeń między siostrami) — jeżeli sądziś, że nikt nie wie co się z tobą dzieje, to się mylisz...

— Co się stało? — zapytała Purcelka, czując, że fala krwi zalewa jej twarz.

— Właśnie tego chcę się od ciebie dowiedzieć — odparła siostra. — Czy wiesz jak się masz zachowywać, gdy ogarnie cię pierwsze uczucie miłości?

Każdy mężczyzna może być lotrem, a jeżeli nim nie jest, to napewno będzie, skoro zauważy, że jesteś niedoświadczona. Widzisz od czasu wojny my, kobiety ogromnie spadliśmy w cenie, można nas kupić za bezcen i dlatego wielu mężczyzn traktuje nas jak zabawki i dziwi się, gdy im powie ktoś, że wraz z ciałem kobiety otrzymują do rąk jej szczęście, jej los. Trzeba być wobec tego bardzo ostrożną. Jeżeli naprzykład ktoś nie ma pieniędzy, nie zajmuje żadnego stanowiska i odrazu mówi o poważnych zamiarach...

— To, sądziś, że taki człowiek jest oszustem matrymonjalnym? — przerwała jej Purcelka.

— Ależ nie! Kto na ciebie spojrzy, wie odrazu, że tu mu się nic nie uda zrobić... Ale taki nie ma ani grosza i nosi brudną bieliznę... Siada z tobą w lesie na trawie, bo tam nie kosztuje i najwyżej zafunduje kufel piwa. Taki będzie się z tobą włóczył kilka lat i nic z tego nie wyjdzie. Z drugiej strony musisz się strzec również takich, którzy szastają pieniędzmi i obsypują się prezentami.

— Dlaczego? — zapytała Purcelka. Przecież po prezentach pozna się miłość!...

— Odwrotnie — odparła siostra —

Tacy chcą prezentami okupić odpowiedzialność. Tacy sądzą, że zapłacili ci już za twą miłość i traktują cię jak kokotę. Z takimi trzeba szybko kończyć. Poza tem są jeszcze tacy, którzy biją na tajemniczość i nie chcą wyjawić swego nazwiska. Tacy są albo żonaci, albo jeszcze gorsi. Gdy osiagają to, do czego dążą, pewnego pięknego dnia znikają z horyzontu i więcej już ich nie zobaczysz. Nie chcę przez to powiedzieć, że zamaż-pójście jest zbrodnią. Przeciwnie. Ale strzec się trzeba takich, którzy ciągną cię do podejrzanych restauracyjek, siadają w ciemnych kątach i gdy przypadkiem znajdują się w jakimś przyzwoltem towarzystwie oglądają się uważnie, jak gdyby ich ktoś szpiegował. Takich unikaj.

— A czy sądziś, że oni wszyscy chcą od nas tej samej rzeczy?...

Gudrun zastanowiła się.

— Czasem może się zdarzyć, że jakiś smakosz upodoba sobie naszą duszę, ale naogół wszyscy dążą do tego samego celu. Istnieje pewne śliczne słowo „Uwiedzenie”, którym posilkują się ludzie starej daty. Uwiedzenie, uwiedzenie... Jakgdybyśmy same nie chciały, by nas uwodzono!... Chcąc gasić ogień, zawsze go podsycaamy!...

— Ja nie podsycałam ognia... — myślała Purcelka — A jednak doszło do tego...

— Przecież my najwięcej ryzykujemy — ciągnęła dalej siostra — a jednak zachowujemy się najnieostrożniej... Dopiero, gdy mamy zostać matkami, czujemy, że wolność nasza pierzchnęła...

Purcelka poczuła silne bicie serca. O tem nigdy jeszcze nie pomyślała.

— Na szczęście są wprowadzić mądre kobiety, które starają się pomóc, ale mimo to sprawa jest niebezpieczna. Nie jedna już życie wskutek tego straciła. Nie każda zresztą chce się znaleźć na stole operacyjnym. Taka zwykle przychodzi do rodziców skruszona i błaga o litość. No, a wtedy dopiero powstaje tragedia. Zupelnie tak samo jak przed stu laty. Hańba, wstyd, ciężki, „Precz z mojego domu!”... i t. d. A więc, Purcelko, miej się na baczności!... Spodnie to nie żarty, wierz mi, moja droga!...

Na tem zakończyła się rozmowa. Tłumaczył — Ego.

Ludwik Hirschfeld.

Kobieta dzisiejsza i wczorajsza.

Wyjątek z komedii Ludwika Hirschfelda p. t. „Kobieta, której każdy szuka”.

Poniższa scena odbywa się w pewnej willi nad brzegiem morza. Pani Gabryjela jest 35-letnią, ponętą wdówką. Wyglądałaby jeszcze ponętniej i młodziej, gdyby nosiła krótką sukieneczkę i miała ścięte włosy. Ponieważ nie chce jednak brać udziału w współczesnej maskaradzie życiowej, przeto nosi długą suknię, ma długie włosy, nie goli sobie brwi i nie szminkuje warg. Współczesnemu prądowi w życiu holduje natomiast jej córka. Hello: modny typ kobiety — sportsmenki szczerzej jak chłopiec, uśwadomionej, energicznej i bezwiednie bardzo nawet młodej. Właśnie wpada do pokoju rozbawiona, rozgorączkowana po ukończonej rozgrywce tenisowej. Spożywa w pośpiechu nieobrane jabłko podczas gdy jej matka zajata jest ręczną robotką.

Hello: No, mam, coś robiła przez cały dzień?... Czytałaś pewnie, spałaś — tobie jest dobrze. Jabym nie mogła tak żyć...

Gabryjela: Dla ciebie to nie byłoby życie...

Hello: (podchodzi do niej bliżej). Robótka — to okropne. Ile ty książek konsumujesz!... I wszystkie takie niewinne, utrzymywane w tonie literackim. (Bierze jedną z książek do ręki). Gottfried Keller: „Zielony Henryk” — takie książki czynią kobietę starą... Tobie brak właściwej treści życiowej...

Gabryjela: Wracasz pewnie z za-

wodów tenisowych?... Ci poszło?...

Hello: Cudownie...

Gabryjela: Zwyciężyłaś znakomitego Bertla Bauma?

Hello: (oburzona). Ależ, mam!... Kobieta nie może przecież narzucać się mężczyźnie przy grze. Nawet ty powinnaś o tem wiedzieć... To należy do ogólnego wykształcenia...

Gabryjela: Wybacz mi ale w ostatnich latach inteligencja moja znacznie opadła...

Hello: Wszyscy panowie wieszowali mi. Najbardziej cieszył się jednak mój umpire.

Gabryjela: Umpire?... Cóż to jest znowu?...

Hell: Sędzia, który notuje punkty. Przystojny człowiek. Był po mojej stronie, ale rozsądził sprawiedliwie. Naprawdę, mogłabyś się wybrać raz na zawody tenisowe. To jest bardzo ciekawe. Szczególnie towarzystwo.

Gabryjela: Nie nadaję się już do tego towarzystwa.

Hello: Oczywiście... To towarzystwo jest mieszane jak zresztą wszędzie w dzisiejszych czasach. Szczególnie te zasciankowe damy. One wstydzą się tego, że są porządne i zachowują się tak ordynarnie, że każdy odrazu widać, że to są uczciwe niewiasty.

Gabryjela: To jest dla mnie zbyt skomplikowane...

Hello: Ale jedna była tam zupełnie samotna, bardzo skromna i dyskretna — zapytałam jednego z panów, kim jest

owa dama... Odpowiedział mi na to: „Ta?... To jest znana kokota!”. Ogromnie się zżenowałam, gdyż nietylko ja sama zwróciłam na nią uwagę...

Gabryjela: Wiesz, że jestem cierpliwą matką, ale moja droga, nie mogę pozwolić na to, żeby rozmawiała z mężczyznami na tak drastyczne tematy...

Hello: Przeciwnie, uważam że to jest bardzo słuszne, iż młodzi ludzie rozmawiają obecnie o wszystkim bez skrępowań. Dzięki temu następne pokolenie będzie o wiele zdrowsze.

Gabryjela: Do takich wniosków już dochodzisz, mając siedemnaście lat?... Brawo!... Ale zapewniam cię, gdybym z twoim ojcem rozmawiała tak w swoim czasie bez skrępowań, nie przyszłabyś wogóle na świat.

Hello: Droga mameczko, byłaś wido-cznie świętą...

Gabryjela: Byłam młoda, wesoła dziewczyną i miałam wielu wielbicieli. Uchodziłam nawet za wzór piękności...

Hello: Zresztą, teraz też nie jesteś brzydka... Ale zbyt stateczna, spokojna, za delikatna, nazbyt uczuciowa... To było dobre przed dziesięć laty... w kinie.

Gabryjela: Teraz sama nie wiem: czy to co mówisz jest szczerze, czy też poprostu — ordynarne...

Hello: Ależ, mameczko, właśnie dlatego tak bardzo cię kocham... A propos, zapomniałabym zupełnie... Mam dla ciebie wiadomość, która cię pewnie zaciekawi...

Gabryjela: Co się stało?...

Hello: Nic się nie stało, tylko się zareczyłam.

Gabryjela: (wskazuje z krzesła nawpół przerażona i nawpół uradowana)

I to mi mówisz dopiero teraz? W jaki sposób to się stało?

Gabryjela: Z kim się zareczyłaś?

Hello: Z moim sędzią: Piotrem Hagenauerem.

Gabryjela: Ach, tak... A kim on jest właściwie?... Jaki jest jego zawód, stanowisko, poza sędziowaniem na zawodach tenisowych?

Hello: Zadajesz mi dziwne pytania... To się później okaże... On jest bardzo sympatyczny, ubrany bez zarzutu ma sześciocyfrowego „Fiata”... On musi mieć jakieś stanowisko...

Gabryjela: Czy bardzo jesteś szczęśliwa?...

Hello: Nie myślałam jeszcze o tem... Ale mam wrażenie...

Gabryjela: Ach, tak... Masz wrażenie... Słuchaj moja droga, wiesz, że nie wtrącam się do twych spraw, ale gdy chodzi o małżeństwo, przypuszczam, że jako twoja matka, mam też coś do powiedzenia... Czy zastanowiłaś się nad tem, że jest to krok, który decyduje o całym twoim życiu?...

Hello: Ach, jak ty zaraz przesądzasz... Dziś bardzo rzadko ludzie wybierają się na całe życie... Zareczyliśmy nasze nie są jeszcze nawet oficjalne. Czekać aż skończą się zawody i wygram podwójnie...

Gabryjela: Nie mówisz wcale jak narzeczona...

Hello: Narzeczona — okropne słowo. Czy mam się cieszyć, albo płakać?.. Wolę pójść lepiej na lekcję pływania... (wybiega z pokoju).

Gabryjela: (patrzy za nią, potrząsa głową i napróżno wysiła mózg, starając się zrozumieć dzisiejsze czasy).

Tłumaczył — B. R.

Kim był Karol Marx.

Wielkim myślicielem, ale równocześnie przykrym egoistą i chorobliwie ambitnym człowiekiem. Wyzyskiwał przyjaciół, nienawidził przeciwników, lekceważył zwolenników

O Karolu Marxie współczesny inteligent może powiedzieć bardzo niewiele. Wie on, że w drugiej połowie 19 wieku żył w Niemczech Karol Marx, którego rewolucyjne fale przygnały do Anglii, że tam przez lata całe przesadywał on w muzeum brytyjskim i pisał swój „Kapitał”, że marksizm stał się niemal religią międzynarodowego proletariatu.

Cały świat korzy się przed geniuszem Karola, ale nikt go chyba nie czyta. Jest to „zbyteczne”, ponieważ istnieją popularne broszury, które dają nam skondensowane streszczenie jego koncepcji. Nikt też nie zna Karola, nie zna jego życia i stosunków osobistych.

A oto ostatnio na półkach księgarskich w Niemczech pojawiła się książka Ottona Rühle, nakładem Avalun - Verlag p. t. „Karl Marx, Leben und Werk”. I rzecz nie do uwierzenia: książkę tę czyta się, jak najbardziej zajmującą powieść. Odzwierciedla bowiem życie tej genialnej jednostki ze wszech stron.

Marx — neuropata.

Rühle uważa, że w każdym człowieku tkwi uczucie t. zw. „Minderwertigkeitsgefühl”, t. zn. poczucie braku wartości. U jednych ono występuje silnie w innych wcale nie — w zależności od szeregu okoliczności.

Otóż Marx był człowiekiem chorym na wątrobę, z którą to chorobą pozostało w związku osłabienie jego organów żołądkowych. Poza to Marx cierpiał na wrzody na całym ciele, które odbierały mu apetyt, skazując go na **ustawiczną niemal bezsenność**. To wszystko wytworzyło u Karola bardzo silne poczucie braku wartości życiowych.

Każdy neuropata teroryzuje siebie samego, usiłując zahypnotyzować swój strach i wrodzony lęk przed życiem, wszelkimi siłami chce **przekrzyczeć swe własne tchórzostwo i przekonanie, że nie sprostą najprymitywniejszym sytuacjom.**

Tem wytłumaczyć sobie można u Karola stan ciągłego podniecenia, niezdolność do sprawiedliwej oceny innych ludzi, którzy wydają mu się groźnymi rywalami, brak taktu w stosunkach z ludźmi i mania prześladowcza.

Engels — przyjaciel.

Jedynym przyjacielem, który mu pozostał wiernym aż do śmierci, był Fryderyk Engels, ale przyjaźń ta była możliwa tylko wskutek niewolniczego poddania się Engelsa i zupełnego podporządkowania się woli Karola.

Engels posiadał lotną inteligencję, niepospolity talent publicysty, pierwszorzędną dar orientacyjny, ale **przez lata całe pracował w nienawistnej dla siebie branży kupieckiej** byleby tylko móc służyć pomocą swemu przyjacielowi.

Co miesiąc przysyłał Engelsowi Karolowi z Birmingham do Londynu kilkadziesiąt funtów szterlingów, odmawiając so-

bie wszystkiego, byleby zaoszczędzić trochę więcej pieniędzy dla Karola. Twórca „Kapitału” przyjmował to wszystko jako rzecz naturalną, bezustannie tylko dopingując Engelsa, **by mu przesyłał więcej pieniędzy.**

A gdy Engelsowi umarła przyjaciółka, pograżając go w rozpacz, Marx zbywa tę wiadomość kilku lakonicznymi słowami, by od razu przejść do zwykłych sobie jeremiad na temat swej nędzy materialnej.

Engels, uderzony tym brakiem szczerego przyjacielskiego odczucia, nie pisał kilka dni, a wówczas zaniepokojony Marx pisze list z prośbą o przebaczenie, byleby nie tracił źródła dochodów, które służyło mu aż do końca.

Lassalle — arogant

Zupełnie inaczej ułożyły się stosunki z Lassallem. Młody, ambitny, pełen świeżych marzeń o olbrzymiej karierze, przygotowujący się do roli organizatora niemieckiej klasy robotniczej, Lassalle uznawał przewagę Karola, z pokorą ucznia zasięgał jego rady, przez całe lata za-

blegał o jego przyjaźń, wymusił u swego nakładcy, by wydał dzieło Karola „Krytykę ekonomiczną polityczną” — wszystko jednak napróżno.

Nie poddawał się bowiem Marxowi niewolniczo, miał też często własne zdanie i dlatego dla Karola pozostał „arogantem”, karierowiczem, plagiatorem jego dzieł i pomysłów. Listy do Engelsa są pełne złośliwych wycieczek pod adresem Lassalle'a, a gdy ten padł w pojedynku, w Marxie ten fakt wywołuje tylko uczucie nietajonej satysfakcji.

Schweitzer — konkurent.

W następstwie Marx swą nienawiść przeniósł na kontynuatora dzieła Lassalle'a — Jana von Schweitzera. Dopiero późniejszy oficjalny historyk niemieckiej socjalnej demokracji Franciszek Moering oddał sprawiedliwość niesłusznie spotwarzonemu przez Karola Schweitzerowi, stwierdzając, że zarzuty jakoby Schweitzer był przekupiony przez Bismarcka okazały się zupełnie nieuzasadnionymi.

Marx nie mógł jednak być sprawie-

dliwym ani wobec Lassalle'a, ani wobec jego następcy, gdyż nie chcieli oni i nie mogli się stosować ślepo do wszystkich dyrektyw nadchodzących z Londynu.

Bakunin — wróg.

Osobny rozdział stanowi stosunek Karola do Bakunina. Jeszcze w pamiętnym roku 1848, gdy Marx wydawał w Kolonii „Neue Rheinische Zeitung”, pojawiła się w niej korespondencja z Paryża, zawierająca straszliwe oskarżenie Bakunina, o **płatne szpiegostwo w służbie carskiej ochrony.**

Kolumna powoływała się na słowa słynnej powieściopisarki George Sand, która jednak gorąco przeciwko temu zaprotestowała. Marx zamieścił sprostowanie pani Sand, ale nie przeszkodziło to, by w kilkanaście lat później lansować dalej to oszczerstwo, zaś na ostatnim kongresie międzynarodówki w Hadze przeforsować wykluczenie Bakunina z międzynarodówki.

Między Marxem a Bakuninem musiało jednak dojść do takiego rozrachunku. Były to bowiem dwie olbrzymie indywidualności, które nie mogły istnieć spokojnie obok siebie. Marx przewyższał Bakunina jasnością i głębią koncepcji, ale Bakunin zaćmiewał go burzliwym temperamentem. Marx był myślicielem, a Bakunin człowiekiem czynu.

Istniała też między Marxem a Bakuninem przepaść nie do przebycia. Marx był socjalistą, Bakunin — anarchista. Rozumie się samo przez się, że kompromis był tutaj niemożliwy. Z areny musiał wyjść zwycięzca albo Marx albo Bakunin.

Wielki dziejowy proces z Bakuninem — Marx przed trybunałem historii wygrał. Przegrał go tylko jako człowiek, mógł bowiem wykluczyć Bakunina, posiadając większość, nie uciekając się do brzydkich insynuacji pod adresem przeciwnika.

Ani dezorganizator, ani święty.

W końcu swego interesującego dzieła daje Otto Rühle niejako reasume. Podkreśla on, że nie chodziło mu bynajmniej o pomniejszenie olbrzyma, minęły bowiem epoki, które widziały w Marxie tylko dezorganizatora, ale minęły też czasy, w których widziano w Marxie tylko świętego i nieomylnego papieża.

Teraz możemy sobie pozwolić na ten zbytek, by oglądać Karola z innej strony, by widzieć w nim człowieka ze **wszystkimi ludzkimi zaletami i wadami.**

A wady te, tak wyolbrzymione, były jedynie skutkiem owego „Minderwertigkeitsgefühl”, spowodowanego wrzodami na karku, zaburzeniami żołądkowymi, chorobą wątroby i **ustawiczną bezsennością.**

N. D.

Kupiec, przemysłowiec, spekulant stworzył podstawy nowego, idealnego teatru.

Postać Stanisławskiego, twórcy teatru artystycznego w Moskwie należy bezsprzecznie do najciekawszych w gronie aktorów i reżyserów. Ma on obecnie lat 65, aktorem zaś jest od lat 50.

Pochodził on z wysokiej arystokracji moskiewskiej, był posiadaczem dużych majątków ziemskich, kopalni naft i miedzi, licznych fabryk. A co najdziwniejsze — będąc materialistą, wytrwale pomnażającym swe zyski, poza sferą interesów finansowych przeistaczał się w najczystszej wodzie idealistę, w człowieka pięknej i szczytnej prawdziwie duchowej, której pozostał wiernym w zmaganiach i walkach swego półwiekowego żywota artystycznego.

W wywiadzie, udzielonym korespondentowi jednego z pism zagranicznych Stanisławski charakteryzuje siebie i swe dążenia.

— Do 5-jej po poł. siedziałem w kantorze, byłem fabrykantem, gospodarzem wiejskim, spekulantem, a po 5-jej grałem rolę komiczną lub dramatyczną — byłem aktorem. Zacząłem nim być jako uczeń gimnazjum.

Moskiewski Teatr Artystyczny wyrósł z zaczątków czysto towarzyskich. Stałem się jego kierownikiem dzięki temu, że od pierwszej chwili jego istnienia w moim domu zbierał się ensemble grających: tak więc z konieczności musiałem uzyskać większy wpływ na całość i przejąć obowiązek doprowadzenia do końca podjętych prób. Moją również troską stał się dobór odpowiedniego materiału.

Po pewnym czasie nazwaliśmy nasz teatr „Towarzystwem literackim i artystycznym”.

„Mielśmy wystawić sztukę z życia japońskiego p. t. „Mikado”. Rozumieliśmy doskonale, jak śmieszna rzecz jest skopjowanie bezdusznego obcego stylu — postanowiliśmy tedy sprowadzić do naszego domu całą rodzinę japońską. Studiowaliśmy już nie po literacku zwyczajnie, przyzwyczajenia japońskie — przeistoczyliśmy się w Japończyków: poruszaliśmy się jak nasi goście, naśladowaliśmy ich mimikę, jedli nie inaczej niż oni, no sill kimona i sandaiki, czesali włosy na sposób japoński. Nie graliśmy roli: **przerabialiśmy siebie — jeśli tak wolno nazwać owo zżywanie się z cudzym światem — w ciągu długich miesięcy.** Nigdy nie zależało nam na tem, by sztukę w krótkim czasie wykończyć. Wyuczenie się roli było już najmniejszą pracą”.

Niezaspokojony w swych dążeniach artystycznych, Stanisławski — u progu siedemdziesiątki — nosi się z nowymi planami i pomysłami realizacji teatralnej. Namietnością jego jest obecnie opera — nie zamierza jednak zdradzić ukochanego dramatu.

Połączenie elementu dramatycznego i muzycznego w doskonałą całość, transpozycja muzyczna dla tem głębszego oddania dramatu w jego treść i wartości, **uchwycenie jego akordu, rytmu, muzyki — oto cel Stanisławskiego,** którego urzeczywistnienie nazywa on „spiewem myśli”.

H. D. NOMBERG.

Szczeście.

Hen, wysoko, w przestrzeni, w bezbrzeżnych zaświatach szybował biały anioł. Już długie, długie lata skrzydła jego nie znały odpoczynku, wiecznie słychać było ich niespokojny łopot, bo anioł wciąż leciał.

Leciał od gwiazdy do gwiazdy, od komety do komety, i biegał ciała niebieskie o rozwiązanie zagadki, dręczącej go już od wieków. Pytał, gdzie ziemia i jaką drogą dotrzeć można do rubieży ziemskich.

Niestety, gwiazdy jedna miały odpowiedź: nie wiemy gdzie jest ziemia.

Anioł już dawno, przed laty słyszał, że ludzie na ziemi są nieszczęśliwi, że nędza panuje tam wiecznie. Serce anioła, iitości pełne, pragnęło wyrwać ludzi z czarnej otchłani. I zaniósł on wielką prośbę przed tron boski.

— Boże, ułuj się nad ludźmi i ukróć ich mękę. Daj mi w ręce szczęście, niech polecę do nich i uszczęśliwię każdego.

Wszemchnocny prośbę anioła spełnił. I oto błądzi on teraz między słońcem i gwiazdami, szuka ziemi... W prawej ręce trzyma on szczęście, które chce dać ludzkości. Tysiące lat już minęły a nie może znaleźć ziemi anioł. Roni łzę wielką i srebrną od czasu do czasu i szuka...

A tu na ziemi wszystko się zmienia jak w kalejdoskopie. Zmieniają się narody, religie, idee — a nieszczęście wciąż włada światem.

Wszyscy bledzą się nad pytaniem, jak osiągnąć szczęście. Ludzie nauki siłą się rozwiązują zagadkę przyrody, starzy badacze gwiazd obserwują komety.

A anioł leci ku komecie i swym słodkim głosem zapytuje: powiedz, kometo, gdzie ziemia i jej nieszczęśliwi mieszkańcy.

Lecz kometa gniewnie odpowiada:

— Nie warta twych wysiłków ziemia. Tam czarne widma dusze ludzkie rozdzierają. Oto patrz!

Długim promieniem wskazała ziemię. Anioł zdumiał. — Ach jakże daleka jest ziemia od nieba, jakie błędne drogi obrała!

I Anioł rozwiniawszy skrzydła poleciał ku ziemi.

Obserwatorzy gwiazd spostrzegli anioła... Prorocy światła wypowiedzieli wielkie słowa: że leci on ku ziemi ze szczęściem błyszczącym w rękę.

I wieść radosna rozległa się na wszystkich krańcach świata. Astronomowie obliczyli czas przybycia anioła. I ze wszystkich stron świata zbiegli się ludzie na powitanie.

Zaczęły się początkowo kłótnie i wanie, aż wreszcie rozgorzała krwawa pochłonna wojna, bo każdy człowiek chciał dla siebie tylko szczęście zagarnąć.

Krew lała się strumieniami, jęki konających rozlegały się dokoła.

A gdy anioł zobaczył z oddali jak jeden człowiek zabija drugiego, jął krzykować wielkim głosem:

— Niech zgoda zapanuje wśród was, ja noszę szczęście dla wszystkich, dla wszystkich...

Lecz ludzie nie słyszeli nawoływań anioła. A gdy wysłannik nieba zbliżył się ku ziemi, jego jasne oczy ujrzały kurczące się w śmiertelnej męce ciała, krew ludzką, płynącą potokami i jego uszy słyszały jęki pokrzywdzonych.

Lzy polały się obficie z oczu anioła na widok tylu cierpień, tylu krzywd ludzkich... Opadły jego srebrnoplóre skrzydła i wysłaniec boski z rąk upuścił szczęście.

Potoczyło się i... przepadło. Anioł znów wzbił się w niebiosa, a ludzie dalej szukają i szukają bezskutecznie szczęścia.

Thum. Br.

Stowarzyszenie kobiet przy parafji Sw. Trójcy

Wielka Rewja Sztuki i Mód

NA CELE DOBROCZYNNE

ODBĘDZIE SIĘ w DNIU 9 GRUDNIA, począwszy od godz. 4 po południu w sali Lodzer Männergesangverein przy ul. Piotrkowskiej Nr. 243

Pokaz najnowszych mód paryskich
ze współudziałem artystów.

Nadzwyczaj ciekawa

wystawa sztuki

Program fascynujący, m. in. atrakcje muzyki,
śpiewu i tańców znakomitych artystów.

plerwszorządnych firm różnych gałęzi.

Upzejmie zaprasza Komitet.

Bufet

Orkiestra smyczkowa

Najlepiej nam smakują
wódki i wina krajowe

STEFANA **GENELI** i S^{ki}
WARSZAWA

Choroby płucne są uleczalne

GRUŻLICA PŁUC, SUCHOTY, KASZEL, SUCHY KASZEL, KASZEL ŚLIZOWY, NOCNE POTY, KATAR, OSKRZELI, KATAR KRTANI, ZAPLEGMENIE, KRWOTOK GWALTOWNY, KRWIOPŁUCIE, CIĘŻKOŚĆ, RZEŻENIE ASTMATYCZNE, KLUCIE W BOKU i t. d.

sa uleczalne. Już tysiące osób zostało wyleczonych. — Proszę żądać mojej książki p. t.

„NOWY SYSTEM ODŻYWCZY“

który już wielu uratował. Ten system może być stosowany przy zwykłym trybie życia i ułatwia szybko zwalczać choroby. Waga ciała zwiększa się, a stopniowo zwappnienie kol clerpienia. Powagi w zakresie wiedzy lekarskiej potwierdzają zalety mojej metody i chętnie ją zalecają. Im wcześniej rozpoczęto kurację podług mojej metody, tem lepsze osiąga się wyniki.

ZUPELNIENIE GRATIS

otrzyma każdy moją książkę, z której dowie się o wielu rzeczach naukowych. A więc każdy, komu dolegają te clerpienia, kto pragnie pozbyć się ich szybko, radykalnie i bezpiecznie, niech napisze jeszcze dzisiaj. Powtarzam z naciskiem, każdy otrzyma wskazówki

ZUPELNIENIE BEZPŁATNIE

bez żadnego zobowiązania ze swej strony. I każdy lekarz napewno zaakceptuje ten uznany za doskonały przez wybitnych profesorów

NOWY SPOSÓB ODŻYWIANIA.

To też w interesie każdego leży, aby natychmiast napisał i każdy zawsze obsłużony zostanie na miejscu przez moje przedstawicielstwo. Niech każdy się nauczy wzmocnić dążenie do zdrowia z książki doświadczanego lekarza. Książka ta dodaje otuchy i radości życia i zwraca się z apelem do wszystkich chorych in interesujących się obecnym stanem leczenia płuc.

Mój adres:

GEORG FULGNER, Berlin — Neukölln, Ringbahnstrasse Nr. 24. Oddział 648.

LAMPY

elektryczne w wielkim wyborze własnego wyrobu z brązu najnowszych modeli, poleca:

A. REJDER

Wschodnia 56. Tel. 67-64

Dogodne warunki, ceny konkurencyjne. Reperacja i przeróbki różnych lamp

Zakład Zegarmistrzowsko-Jubilerski

J. PANKIEWICZA

Piotrkowska 199.

Poleca w dużym wyborze zegarki złote, srebrne szwajcarskich gwarantowanych firm, zegary stojące, ściennie, biurowe i kuchenne.

Oraz biżuterje najnowszych fasonów, obrączki ślubne, plater, nakrycia stolowe i t. p. Uwaga: Przy zakładzie własna pracownia przyjmuje wszelkie roboty i reperacje wchodzące w zakres zegarmistrzostwa i jubilerstwa. Wykonanie solidne i punktualne.

Gabinet Lekarsko-Dentystyczny

dobrze prosperujący w powiatowym mieście w pobliżu Łodzi, z powodu wyjazdu NATYCHMIAST DO ODSZPIENIA. Oferty sub: „GABINET“ do „Republiki“.

Nowość!

Gotowe

WYROBY FUTRZANE

pg. najnowszych modeli na dogodnych warunkach

poleca **A. FISZLEWICZ**

12 NARUTOWICZA 12
tel. 34-66.

Magazyn obuwia

L. KAWAŁEK i S^{KA}
Sienkiewicza 13.

Poleca obuwie męskie i damskie najnowszych fasonów po cenach konkurencyjnych

Poszukiwany od zaraz zdolny

Majster tkacki
(Stuhlmeister)

na warsztaty Schönherr i Schwabe.

Zgłaszać się do firmy Etahl, Me ch de Tomaszow w Łodzi, Al. Piotrkowska № 39.

Dr. B. DONCHIN

Specjalista chorób oczu powrócił do Kraju

przyjmuje codziennie od 10—1 i od 4—7 po poł., w niedziele od 10—1 pp. ul. Moniuszki 1. Telefon 9-97

Dr. med. Z. RAKOWSKI

Tel. 27-81

Specjalista chorób uszu, nosa, gardła i płuc.

Konstynowska 9.

Godz. przyj., od 12—2 i 5—7.

Dr. BOGUSŁAWSKI

leczy naturalną bezlekarstwową metodą kręgarstwa choroby: nerwowe (niemoc piciowa) przemiany materii (reumatyzm) i kobiece.

Przyjmuje od 5 do 8 wiecz. ul. Nawrot № 2. I piętro, trzecia brama.

Dr. med.

Ignacy Grynberg

choroby wewnętrzne

specj. choroby serca

przyjmuje od 5—6 p. p.

ul. Cegielniana 53.

Tel. 74-15.

Poradnia Wenerologiczna

Lekarzy-specjalistów

Zawadzka 1.

Czynna od 8 rano do 9 wieczór.

Od 11—12 i 2—3 przyjmuje lekarz-kobieta

W niedziele i święta od 9—2 pp.

Leczenie chorób:

Wenerycznych, moczościowych i skórnych.

Badanie krwi wydzielin na syfilis i tryper.

Konsultacje z neurologiem i urologiem.

Gabinet światło-leczniczy

Kosmetyka lekarska.

Oddzielna poczekalnia dla kobiet.

Porada 3 złote.

LECZNICA

lekarzy specjalistów i gabinet denty-

styczny przy Górnym Rynku

Piotrkowska 294, tel. 22-89

(przy przystanku tramw. pabjanickich)

przyjmuje chorych w chorobach

wszystkich specjalności od g.

10 rano do 7-ej po poł. Szczepienie

ospy, analizy (mocz, kawa, krw.)

piwocin etc.) operacje, opatrunki.

Porada 3 złote

Wizyty na mieście.

Zabieg i operacje od umowy. Kapiele

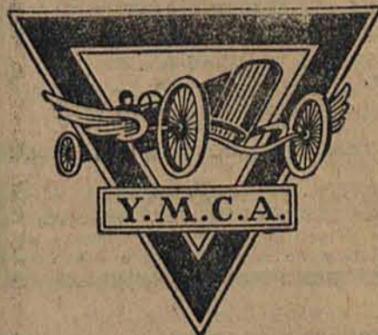
świetlne. Naświetlania lampą kwarcową

Roentgen. Elektryzacja. Żeby sztuczne, korony złote, platynowe

i mosty.

W niedziele i święta do godz. 2 po p.

KONCESJONOWANE KURSY KIEROWCÓW SAMOCHODOWYCH POLSKA Y.M.C.A.

otwierają w dniu 6-go grudnia bież. roku nowy kurs dla Pań i Panów.

Kancelaria przyjmuje zapisy od 9—12 i od 14—20

Al. Kościuszki 68, tel. 22-90.

UWAGA! Kurs obejmuje: teorię, 35 jazd na sa-

praktykę warsztatową, oraz mochodach

6-cio cylindrowych „ESSEX“ i „BUICK“

Wykwintną bieliznę damską, męską Baczość Łodzianki

Pończochy,
Skarpetki,
Rękawiczki,
i Trykotáže
I i II gatunku

POLECA FIRMA

BON-TON

ŁÓDŹ, ul. Zielona № 6.

Ceny konkurencyjne.

Która chce być samodzielną?

Znana nauczycielka kroju i szycia

z 25-letnią praktyką, F. GRYNBLAT,

Zeromskiego 9 m. 33 i p., udziela prywatnie i u siebie lekcyj kroju, szycia

i modelowania teoretycznie i praktycznie metodą angielską.

Nauka trwa jeden miesiąc i kosztuje tylko 45 zł.

Nauczam także bardzo obszernie

bielizniarstwa systemem wiedeńskim.

DARMO

otrzymuje każdy kupujący lusterko kieszonkowe przy zakupie wszelkiej kosmetyki. —
Perfумы, wody kolońskie, mydła, pudry, kremy i t. p. poleca po cenach
niżej konkurencyjnych skład apteczny i perfumerja

H. HERMALIN, Piotrkowska 11.

Ceny na okres przedświąteczny z rabatem do 25% — 40%.

NA SWIĘTA

FIRMA

COGEBOR

Katowice, ul. Stawowa 20.

wszystkie wina francuskie i

COGNAC DUPARC.

Przedstawicielstwo:

— **N. Herberg, Łódź** —
ul. Andrzeja 38, tel. 13-59.

TANIA SPRZEDAŻ GWIAZDKOWA

POŃCZOCH

rękawiczek, trykotaży
oraz wykwintnej bie-
lizny damskiej. Wielki
wybór we wszystkich
gatunkach i kolorach.

H. HERMAN
Piotrkowska 99.

NA RATY

GARDEROBĘ

i za gotówkę

meską, damską, dziecienną oraz FUTRA w dużym wyborze poleca
MAGAZYN WARSZAWSKI
KONSTANTYNOWSKA № 12 wł. Z. Najman.

Ceny najprzystępniejsze! Pracownia na miejscu! Przyjmuje zamówienia z własnych materiałów.

MEBLE

w olbrzymim wyborze
od najskromniejszych do luksusowych
znajdziesz tylko

**W MAGAZYNIE MEBLI
ZJEDNOCZONYCH
STOLARZY I TAPICERÓW**
w Łodzi, Sp. z ogr. odp.

NARUTOWICZA 45, -- tel. 60-02.

STALE NA SKŁADZIE:

kompletne urządzenia mieszkań,
jak również pojedyncze meble
jako to: urządzenia pokoi sy-
pialnych, stołowych, gabinetów,
salonów, kuchni, meble klubo-
we, biurowe i t. p.

Przyjmuje się również wszelkie
zamówienia w zakresie wewnętr-
znej architektury.

Długoletnia gwarancja.
Zarząd.

*no najlepsze - na deszczu
i niepogodę*
kalosze

GENTLEMAN

**CO I GDZIE KUPIĆ
NA GWIAZDKĘ ?**

Polecamy naszym Szanownym Klientom

Reszki na sukienki **Darmo**
za pół

z muslinów, welen, fusłarków, sztucznych jedwabi, aksamitów, flan i kretonów, oraz obrusy, prześcieradła, ręczniki, płótna w sztukach i wiele innych towarów.

„NAJTAŃSZE ŹRÓDŁO“ Piotrkowska 58

Najprzedniejsze

LIKIERY WÓDKI KRAJOWE

fabryki **„BACHUS“** Sp. z o. o.
Warszawa, Towarowa 46. Do nabycia wszędzie.

RADJOSŁUCHACZE!

OSZCZĘDNOŚĆ LUDZI BOGACI

NIE WYRZUCAJCIE SPALONYCH LAMP!
NIE WYRZUCAJCIE ZUŻYTYCH BATERYJ!
NIE WYRZUCAJCIE STARYCH SŁUCHAWEK!

Przy kupnie u nas baterji odliczamy za starą
zupelnie zużyłą — 3 złote.

Przy kupnie u nas lampy odliczamy za spalo-
ną złotych 1,50.

Magnesowanie słuchawek i głośników
90 groszy.

UWAGA: Wypuściliśmy najnowszy typ
odbiornika 3 lampow. za zł. 150.

4 zł. 200

Na wszystkie długości fal. selektywne
i dalekosiężne.

RADJO - SPLENDID

Piotrkowska 61 (w podwórzu).

Operator Odcisków

uczeń profesora Wernera usuwa bezboleśnie
odciski i zatwardniałą skórę w ciągu kilku minut!
Ceny przystępne. Zamówienia przyjmuje tylko
Perfumerja „CELINA“, Piotrkowska 200.

Najpiękniejszą
GWIAZDKĘ

sprawia

**FORTEPIAN,
PIANINO**

lub **FISHARMONJA**

Wielki wybór, niskie ceny, nadzwyczaj
dogodne warunki spłaty znaleźć można

w składzie Fortepianów i Pianin

KAROLA KOISCHWITZA

Łódź, ul. Piotrkowska 67
Telef. 54-78 i 24-72 m.

Upraszam o lask. odwiedzenie mego składu
bez zobowiązania.

KURSY KOSMETYCZNE

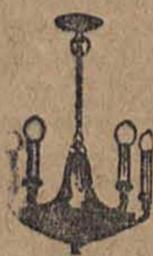
D-ra **MARJI LEWINSONOWEJ**, Cegielniana 6
front I p. — Zajęcia nowej grupy rozpoczynają się
15 stycznia. Informacje i zapisy codziennie od 2—4 pp.

Poszukiwana Krochmalarka pasmowa

(Garnschlichmaschine)

w dobrym stanie.

Szczegółowe oferty z podaniem ceny sub
„Komplet“ do ekspedycji nin. pisma.

Najmodniejsze Lampy

własnego wyrobu gwarantowane za
czysty brąz, poleca na dogodnych
warunkach.

Sz. P. SZMALEWICZ,
Południowa 8, telefon 64-39.

FARBIARNIA FUTER

Richard Schoenmann

ul. Gdańska 8, front II p.

Przyjmuje do farbowania kamczatki, bobry,
wydry, fokki, karakuly, nurki, skunksy, szopy,
sobole, tomaki, popielice, tchórze, oposy, żreba-
ki, lisy, baranki, króliki i t. d. na kolory natu-
ralne lub odmienne. Odświeża się również
wszelkie wypłowiałe, przetłuszczone, lub wy-
leżale futra.

Wszelkie roboty farbiarsko-futzrane wyko-
nuje fachowiec z długoletnią praktyką zagra-
niczną sposobem niemieckim i francuskim.

Gwarancja za kolory trwałe. Ceny przy-
stępne.

UWAGA! Udzielam specjalnego rabatu hurtow-
nikom futrzanym oraz kuśniercom.

Tu 63-30
„POGOTOWIE KRAWIECKIE” KIERSZA
 czynne od 5 r. do 1 w nocy

ODŚWIEŻA:
 Garnitur . za zł. 3.-
 Suknię . . . 2.80
 Palto . . . 3.-
 łącznie z odebraniem i oddaniem m. w. FARBOWANIE:
 Pranie chem. Nicowanie, przeróbki, reparacje, szt. cerowanie. —

Zakłady Krawieckie
 Pralnia Chemiczna i Farbiarnia
 Żeromskiego 91. (Sklep narożny)

Płótna stołowa i popeliny

Bielizna krawaty trykotaże

Magazyn Jarosławski
 ul. Piotrkowska 19
 Tel. 29-61.

Milliony używają Meridol, bo jest on najsukieczniejszym środkiem do pielęgnowania i nacierania ciała, nadaje siły tężny, wzmacnia nerwy i organizm. Buteleczka 2 zł. oddają drog. i aptek. lub Lab. Meridol Król. Huta.

Nowowbudowany
Hotel-Pensjonat „LWIGRÓD” W KRYNICY

urządzony z największym komfortem, otwarty cały rok. 200 pokoi na 300 osób, poleca na zimowy sezon pokoje i apartamenty z centralnym ogrzewaniem, światłem elektrycznym, pościelą, gorącą i zimną bieżącą wodą, telefonami, wannami. Radio w każdym pokoju, sala balowa, hall, czytelnia, stała orkiestra. Na żądanie prospekty, fotografie i wszelkie informacje, odwrotną pocztą przesyła

Zarząd

BERLITZ SCHOOL
 (z prawami państw.)
NOWE KURSY JEZYKÓW
 Learn English quickly and thoroughly!
 Apprenez le français vite et bien!
 Lernen Sie Deutsch gründlich und schnell!
 Impari Lei presto l'italiano!

Najlepsza metoda. — Najlepsi profesorzy.
 Najlepsze rezultaty. — Konserwac. Metoda
 Male grupy od 3-eh do 6-ciu osób. Lekcje przyw. Koresp. Handlowa.
 Zapisy od 10 do 14 grud. od 12-1/2 i od 6-7 tylko
PIOTRKOWSKA № 39, II front

HEMOROIDY

STAN ZAPALNY KRWAWIENIE SWEDZENIE

USUWA

HEMORIN KŁAWA

WIELKI WYBÓR LAMP Elektrycznych
 po cenach niskich poleca
 fabr. lamp i wyrobów z brązu
M. BURAKOWSKI
 Piotrkowska 37. Tel. 21-25.

Konsumentom Elektrowni na spłatę ratami miesięcznymi.

W sobotę dnia 8-go grudnia 1928 roku w lokalu własnym przy ul. Sienkiewicza Nr. 315 odbędzie się

TOWARZYSKA GRA W LOTTO

dla członków Stowarzyszenia i wprowadzonych gości. Początek o godz. 9-iej wiecz. Wejście bezpłatne.

Zarząd Stowarzyszenia Komwojażerów Ł. O. H. P.

2 lub 3 zespoły

Przedzalnice (zace) 1850 mm. szer. poszukiwane do wydzierżawienia z siłą parową lub elektryczną.

Oferty sub. „Zespoły przedzalnice” do admin. „Republiki”.

REFORMACKIE pigułka z marką Zakonnów znane od 1602 roku.

Regulują żołądek, chronią od reumatyzmu, cierpienia wątroby, nadmiernej tętności, artretyzmu, wderzeń krwi do głowy, usmierzają hemoroidy, czyszcza krew i przy skłonnościach do obstrukcji są najlepszym środkiem przeczyszczającym. Użycie 1 do 2 pigulek na noc. Cena pud. Zł. 1,35 wyrobu apteki

Karczewski, Tużyński, Warszawa, Trębacka 4. — Łączyć w aptekach i składach z „ZAKONNIKAMI”.

Dr. **Stupel J. PIK**
 powrócił.
 Szkoła № 12 Choroby włosów, skórne, weneryczne i moczopłciowe. Naświetlania lampą kwarcową i prom. Roentgena (ekzematy, nowotwory złośliwe) przyjmuje od 6-9

Dr. med. **H. Gutschadt**
 akuszer-ginekolog.
 Zachodnia 62 (Cegielniana 23) telefon 29-52, przyjmuje od 9-11 i od 5-7 po poł.

Dr. med. **Z. DATYNER**
 UROLOG
 choroby nerek pęcherza i dróg moczowych. Przyjmuje od 8-10 rano i od 16-8 w. Płamowicza 11 (daw. Olgisńska) Telefon 48-95.

Dr. med. **W. Eychner**
 Choroby kobiece i akuszerja.
Zgierska 11 tel. 34-72. Przyjmuje w leczn. Piotrk. 294 od 12-2 w domu od 6-8 w.

Dr. med. **RAPEPORT**
 Urolog
 Choroby nerek, pęcherza i dróg moczowych ul. Prez. Narutowicza 25 (Dzielnia) telefon 44-10 Przyjmuje od 4-8 i 1-2

Doktor **Wolkowyski**
 Cegielniana 25. Telefon 26-87. Specjalista chorób skórnych, wenerycznych. Leczenie lampą kwarcową. Przyjmuje od godz. 8-10, 12-2 i 4-8 w niedz. i święta 9-11 Dla pań od 4-5 oddzielna poczekalnia.

POLECANY:

SNIEGOWCE — KALOSZE —

TOW. AKC. 18 65

F. W. SCHWEIKERT

— OBUWIE — SPORTOWE

Lokale fabryczne
 nowoczesne, żel. betonowe po 43x14 mtr. w śródmieściu **ZARAZ DO WYNAJĘCIA.**
 Zgł. Biuro Agent. „POLRUCH” Traugutta 4 Tel. 41-01

Na raty i za gotówkę!
 Otomany, Kozetki, Materace, Tapczany Krzesła wyściełane i dębowe oraz klubowe garnitury poleca najtaniej: Zakład Tapicerski
G. LEWKOWICZ, Konstanyowska 24
 P. S. Długoterminowe spłaty. Dla urzędników 30% rabat.

PROSZEK „ZMIJKA”
 DLA DOROSŁYCH
 USUWA NAJUPORCZYWSZY BÓL GŁOWY
APTEKA S. BARTOSZEWSKI
 ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA 164 TEL. 7-15

10-15.000 zł.
 oddam na 1-y numer hipoteki. Oferty do „Republiki” pod „Hipoteka”.

Wytwórnia
 Płecy i Kuchenek przenośnych nagrodzona srebrnym medalem „KOZMINEK”
 Główna 51 tel. 75-0

Płecy i Kuchunki
 kaflano - szamotowe pę najnowszymi wzorów poleca na dogodnych warunkach.
M. ELECHNOWICZ
 1a Żeromskiego 1a Łódź

Nasze babki i my same używamy do pielęgnowania ciałek naszych dzieci tylko

PUDRU i MYDŁA BEBE SZOFMANA.

REKLAMY SWIETLNE EFEKTY
 przyjmuje
Biuro Reklam Swietlnych „ARS”
 Łódź, Piotrkowska 82, tel. 875

Doktor, Adwokat, Inżynier
 mogą otrzymać 2 ładne pokoje.
Narutowicza 46, m. 5.

Spółnik potrzebny do powiększenia dobrze prosperującej **FABRYKI BATERYJEK i elementów z wkładem 10 tys. zł.**
 Zgłosić pod „Megas” pod do administr. Republiki.

Absolwent Wyższego Instytutu Włókienniczego we Francji z praktyką, obeznany z wszelkimi czynnościami w tkactwie.
przyjmie posadę w tkalni
 zna również buchalterję i obce języki. Oferty sub. „Tkalnia” do administracji „Republiki”.

Garaze do wynajęcia.
 Wiadomość: Telefon 51-53.

Kupię maszynę do pisania
 okazyjnie w dobrym stanie. Oferty składać w administracji „Republiki” z podaniem marki oraz ostatecznej ceny pod „Gotówka natychmiast”.

SILVANA

Najlepszy zegarek szwajcarski
Precyzyjny! Elegancki!

JEDYNY SPECJALNY (OD 1863 EGZYSTUJĄCY) ZAKŁAD

KEFIRU LECZNICZEGO K.SIGALINY

WYPIĆ MOŻNA NA MIEJSCU, DOSTAWA DO DOMU NA ŻĄDANIE

UL. NARUTO WICZA (DZIELNA) 6, TEL. Nr. 4640.

Druciane Parkany, Plecionki, Tkaniny

Gazy miedz. do filtrów „Rabitz” do robót betonow. we wszystkich metalach wyrabia i poleca

RUDOLF JUNG
Lódź, Wólczańska 151, telefon 28-97

ZAKOPANE Pensjonat „ŚWIT”
ulica Zamoyckiego

pod zarządem Heleny Oderbergowej. Poleca pokoje komfortowo urządzone. — Ciepła i zimna woda w pokojach. — Radio, telefon. — Kuchnia wykwińska. Ceny przystępne.

KRYNICA willa D-ra Edelmana

naprzeciw Nowych Łazienek — pełny komfort — ciepła i zimna woda, elektryczność, centralne ogrzewanie, łazienka, radio, telefon nr. 67 poleca pokoje z wykwińską pensją pod zarządem D. GUTENTAGOWEJ. Sezon całoroczny.

Stenotypistka

maszynistka do niemieckiej korespondencji natychmiast poszukiwana. Uwzględnione będą oferty tylko sil pierwszorzędnych, biegle władających językiem niemieckim. Oferty pod „F. L.” wraz z odpisem świadectw, składać do administracji tegoż pisma

Guma indyjska

na podszwy, również gotowe gumowe podszwy na ludowe pantofle w wielkim wyborze po cenach konkurencyjnych poleca

Eichenbaum i Fajgenbaum,
Warszawa, Franciszkańska 22. tel. 404-79

Łóżka polowe
Leżaki, Krzeselka dziecięce
firmy **„OMEGA”**

Z wieloletnią gwarancją
Fabryka Łódź, Jul'usza 4.
Żądać we wszystkich składach mebli.

Bacznosc!! Wynalazek XX wieku

Jedyny w całej Europie wypróbowany środek

„PURREXOL”
usuwa wszelkie plamy z tkanin różnego rodzaju w ciągu sekundy. Odnawia i konserwuje ubrania, płaszcze, kapelusze i t. p. Wszelkie materiały, chociaż by najbardziej poplamione, stają się po użyciu „PURREXOLU” zupełnie jak nowe. Nie niszczy materiałów. Nie jest zapalny. Buteleczki „Purrexolu” są do nabycia we wszystkich składach aptecznych, perfumeriach i t. p. Zwracać uwagę na Markę „Libikra” Tim. Chem. Man. Laboratorium.

PALTA
damskie, męskie, dziecięce

Na wypłatę
Piotrkowska 37 III w., I piętro.

NEGOWCE

Instytut de Beaute ANNA RYDEL

Diplômée de l'Université de Beauté Paris Ceglelniana 19, m. 8 Tel. 69-92

pielęgnacja skóry i włosów. Specjalne masażę twarzy i ciała. Masażę odtuszczenia. Usuwanie zmarszczek, brodawek, piegów, wgrów i innych defektów cery. Usuwanie włosów elektrolizą elektroterapią „Solux” Przyjmuje od 10-8 wiecz.

Zakopane
PENSJONAT „BEZIMIENNA”
ul. Chatubińskiego.

D-rowej Marii Statterowej poleca duże słoneczne pokoje z komfortem oraz duże werandy, kuchnia wykwińska, ceny przystępne. Informacje u. p. H. Markusówny, Południowa 24, między 2-4 a 7-8.

Biurka — — — — —
oraz **stoły długie**

używane, lecz w dobrym stanie kupię. — Oferty pod „F. F. 50”

Zł. 10.000

Przed Towarzystwem chcę zaciągnąć na pierwszorzędny dom w śródmieściu, na krótkoterminowy wksel hipotekowany. Procent od ugody. Oferty „Bez względu na pewność”

Stosowne podarunki gwiazdkowe.

Świeżo sprowadzone kanarki z gór Harcu i inne ptaki śpiewające, rybki ozdobne, złote rybki, pożywienie dla ryb i ptaków, oraz akwarja i klatki metalowe poleca: Zakład Zoologiczny Jana Hofessa, Główna 14.

„RUF”

Kto pragnie mieć buchalterję codzienną a-jour

Kto pragnie zaoszczędzenia czasu, pracy i kosztów niechaj przechodzi na metodę

RUF

która zapewnia codzienne bilanse.

REORGANIZACJE
Zaprowadzanie też innych metod

Kontrola Ksiąg Handlowych
Sporządzanie bilansów

przyjmuje i bliższych informacji udziela

O. R. PFEIFFER
Łódź
Kopernika (Milsza) 57,
Tel. 66-83

Szkoła Kosmetyczna Anna Rydel
Łódź, ul. Ceglelniana 19, tel. 69-92

zatwierdzona przez Ministerstwo Spr. Wewnętrznych dająca osobom kończącym szkołę prawo praktyki, oraz otwarcia gabinetu kosmetycznego.

Kancelaria przyjmuje zapisy, oraz udziela informacji od 11-2 i od 4-7.

UWAGA. Wykłady prowadzone są przez lekarzy specjalistów.

Zapamiętaj raz na zawsze
Tylko tel. **36-69.**

„SZYBKA POMOC KRAWIECKA”
ul. Piotrkowska 110 (w podwórzu)

odwieża garnitur za zł. 2.80 suknię za zł. 2.60 za odebraniem i odesłaniem. Farbowania, pranie chemiczne, reperacje, przeróbka i sztuczne cerowanie.

Wszystko wykonuje się w najkrótszym czasie. Na każde telefoniczne żądania wysyła gońca. Zakład czynny o 5-ej rano do 1-jej w nocy.

WSZELKI BÓL GŁOWY

USUWA

ZNAMOMICIE „SOWA”

wyrobu laboratorjum przy aptece ST. HAMBURGA i S-ki w Łodzi, Główna 50

Pierwszorzędna pracownia

KOŁDER
puchowych i na wacie

M. ZŁOCISTY
Łódź, 6-go Sierpnia Nr. 34.
P. P. wojskowym i urzędnikom ulgi.

Tanio! — — — — —
Tanio!

FUTRA wszelkiego rodzaju w surowym i gotowym stanie.

I. Opatowski Kilińskiego 134
Telefon 54-95. —
dojazd tramwajami 4, 10, 16 i 17

DR. MED. A. Gotlib
akuszer ginekolog
Piotrkowska 26, Telefon 77-50
Przyjmuje od 4-7 pp.

Doktór ŁAGUNOWSKI
Choroby skórne weneryczne i mocznikowe
Gdańska 42.
godz. przyjęć od 8.30 - 10.30, 1-2.40 i 8-9 w.

Dr. med. Dr. Groslik
Choroby skórne i weneryczne
Instytut Röntgen leczniczy i światłolecznicy.
Lampa kwarcowa
Aleja Kościuszki 27-4
Tel 51-78

Fabryka ksiąg handlowych, drukarnia
Skład papieru, materiałów piśmiennych i wydawnictwo Kalendarzy

A. J. OSTROWSKI

Piotrkowska 55. Telef. 3-54 i 35-40

Poleca w wielkim wyborze i po cenach umiarkowanych

NA GWIAZDKĘ

Papeterję do najwytworniejszych	Malowanki
Albumy do marek	Książki obrazkowe
— — — pocztówek	Ołówki i kieszonk. ozdob.
— — — poezji	Gry towarzyskie
— — — fot. amator.	Piórnik
Garnitury do pisania	Kalendarze na biurka
Przybory do kreślenia	Teczki
Richtera i inne.	Farby w pudełkach i t. p.

Pocztówki świąteczne i noworoczne.

Kalendarze własnego nakładu do zrywania, terminowe, kieszonkowe, tabliczkowe na rok **1929**

Złote pióra wieczne Parker Doufold
najlepsze w świecie
KARTY DO GRY.

HURT. DETAL.

Polecam mój magazyn

MEBLI

stale zaopatrzony w bogaty wybór: stołowych, sypialni, gabinetów, pokoi pańskich, urządzeń kuchennych, a także mebli pojedynczych i żelaznych.

Dla dogodności Sz. Klijenteli udzielam długoterminowych kredytów.

CENY PRZYSTĘPNE!

J. NASIELSKI
9 PIOTRKOWSKA 9
I piętro, tel. 47-09.

Primeros
PREZERWATYWY

Antyseptycznie spreparowane wyroby gumowe, przez lekarzy i fachowców wypróbowane, uznane za higieniczne i najniezawodniejsze środki ochronne. Wypróbowane i polecane przez Urząd Zdrowia Publicznego przy Zakładzie Badań bakteriologicznych, serologicznych we Wiedniu. Jedyna marka dostarczana wprost z wł. fabryki. Do nabycia we wszystkich aptekach drogerjach i u optyków.

GABINETY KOSMETYKI LEKARSKIEJ
D-ra MARJI LEWINSONOWEJ

Ceglelniana 6, front I-o piętro, tel. 43-63

Choroby skóry i włosów, masaż, Beauté, leczenie światłem (Roentgen, kwarc, sollux).

Godziny przyjęć dla pań i panów od 10-2 i 4-8.

Elektroterapia i chirurgia estetyczna pod kierownictwem chirurga D-ra Z. LEWINSONA w godz. przyjęć od 12-2.

MEBLE

Artystycznej roboty SYPIALNIE
STOŁOWE najtaniej sprzedaje

A. Karkut, Piotrkowska 44
w oficynie.

ZAKOPANE
Pensjonat „WIERCHY”

gruntownie odnowiony, poleca pokoje słoneczne, komfortowo urządzone.
Kuchnia wykwińska. Ceny przystępne.

Dr. med. **Niewiażski**

specjalista chorób skórnych i wenerycznych przeprowadził sesję na ul. Andrzejów. Przyjmuje od 8-10 i od 5-9. Oddzielna poczekalnia dla pań.

DR. MED. **S. KANTOR**

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych i włosów. Gabinet Röntgenowskiego światła-leczniczego. ul. Piotrkowska 144 róg Ewangelickiej. Tel. 29-45. Przyjmuje: od 8-10 i od 6-8. Dla pań oddzielna poczekalnia od 5-6 pp.

Dr. med. **Lubicz**

Ceglelniana 48
Tel. 41-32

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i mocznikowych. Naświetlanie lampą kwarcową. Przyjmuje od g. 8 do 10 rano od 5-8 w. Dla pań od 3-5 oddzielna poczekalnia.

Dr. med. **Kling**

Choroby weneryczne, skórne i włosów. Leczenie lampą kwarcową. **Andrzeja Na** telefon 32-28. Godz. przyjęć: 1.30-2.30, dla pań od 6-8 dla Panów w niedziele i święta od 10-12.

Lekarz - dentysta **F. Horowicz**

przyjmuje w lewnicy przy ul. Piotrkowskiej 294 codziennie od godz. 2-7 wiecz.